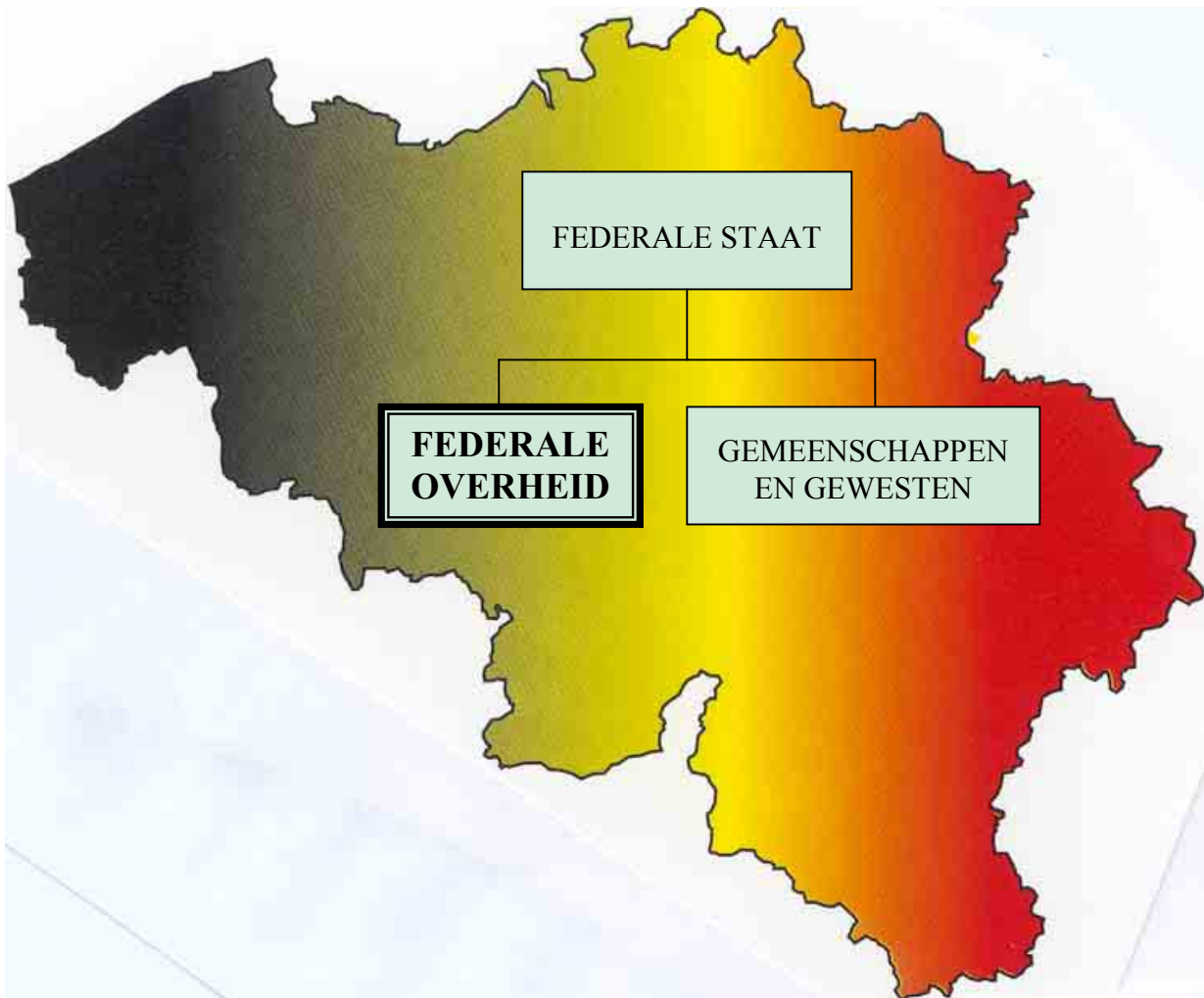

MINISTERIE VAN FINANCIEN

**COMMISSIE VOOR DE INVENTARIS
VAN HET VERMOGEN VAN DE STAAT**

**DE BALANS VAN DE FEDERALE
OVERHEID OP HET EINDE VAN 1999**

INHOUDSTAFEL (*)

INLEIDING : EERST EN VOORAL, WAAROVER GAAT HET ?	blz. 3
<u>HOOFDSTUK I : ALGEMENE VOORSTELLING</u>	blz. 10
<u>HOOFDSTUK II : BALANS VAN DE FEDERALE OVERHEID EIND 1999</u> (met uitzondering van de DBA's en de AION's)	blz. 20
I. ACTIVA EIND 1999	blz. 26
A. <u>VASTE ACTIVA</u>	blz. 26
<u><i>Immateriële vaste activa</i></u>	blz. 26
<u><i>Materiële vaste activa</i></u>	blz. 27
<u><i>Financiële vaste activa</i></u>	blz. 27
B. <u>VLOTTENDE ACTIVA</u>	blz. 32
C. <u>EVOLUTIES INZAKE HET MATERIELE VERMOGEN VAN DE FEDERALE OVERHEID</u>	blz. 43
1. <u><i>Algemeen overzicht</i></u>	blz. 43
2. <u><i>Terreinen en gebouwen</i></u>	blz. 46
3. <u><i>Materiële roerende activa</i></u>	blz. 46
II. OPEISBAAR PASSIEF EIND 1999	blz. 49
III. NETTO-ACTIEF EIND 1999	blz. 54
IV. RECHTEN EN VERBINTENISSEN BUITEN BALANS	blz. 55
<u>HOOFDSTUK III : BALANS EIND 1999 VAN DE ONDER DE FEDERALE OVERHEID RESSORTERENDE DBA's</u>	blz. 56
<u>INLEIDING</u>	blz. 58
<u>BALANS</u>	blz. 60

* Redactie afgesloten op 15 december 2001.

**HOOFDSTUK IV : BALANS EIND 1999 VAN DE ONDER DE
FEDERALE OVERHEID RESSORTERENDE AION's blz. 65**

INLEIDING blz. 67
BALANS blz. 68

**HOOFDSTUK V : GECONSOLIDEERDE BALANS VAN DE
FEDERALE OVERHEID blz. 72**

*
* *

Bijlage I : Waarom en hoe de materiële activa waarden ?

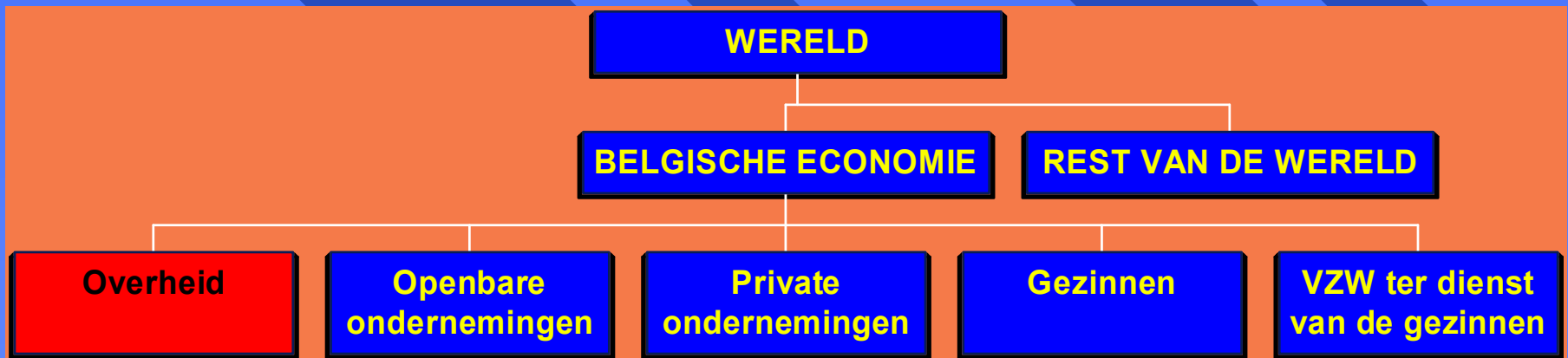
Bijlage II : Evoluties inzake de materiële vaste activa van de federale Staat

Bijlage III : De toekomstige pensioenlasten : buiten balans ?

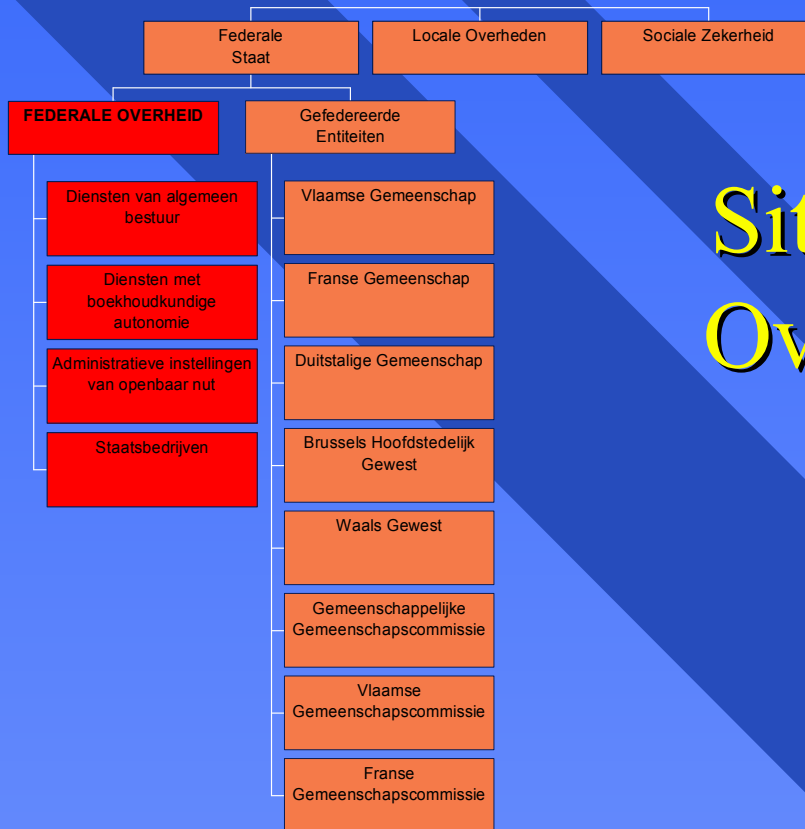
Bijlage IV : Toestand van de gewaarborgde schuld op 31.12.1999

**EERST EN VOORAL ,
WAAROVER GAAT HET ?**

Situering van de Overheid in het boekhoudkundige universum

De Overheid:

Situering van de Federale Overheid in het kader van de Overheid

Balans van vier balansen !

Laten we vlak voor de inwerkingtreding van het nieuwe rekeningstelsel even terugblikken op de in de loop van vier opeenvolgende balansen afgelegde weg.

De balans van eind 1986 ging over tot een fundamenteel "*aggiornamento*" van de rubrieken en de methodes van de laatste –al van 1966 daterende - vermogensinventaris van de Centrale Staat. Ze legde daarmee de grote lijnen vast van het toekomstig Rekeningstelsel.

De balans van eind 1992 hertekende de perimeter van de Centrale Staat, die intussen de Federale Staat was geworden, en maakte een uitsplitsing tussen de verschillende entiteiten ervan (Federale Overheid, Gewesten en Gemeenschappen). Anderzijds gebruikte ze reeds de (voorlopige) balansstructuur die door de intussen opgerichte Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit was ingesteld.

De balans van eind 1995 moest een "generale repetitie zijn vóór de boekhoudkundige revolutie" en meer bepaald een voorafschaduwning van de openingsbalans van het toekomstige rekeningstelsel.

Dankzij een nauwe samenwerking tussen de Commissie voor de inventaris en de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit, sloten die balansen nauw aan bij de voortgang van de voorbereidende werkzaamheden van het Rekeningstelsel, dat zelf al aan de basis lag van een groot deel van de bij gelegenheid van de opstelling van de diverse balansen bijgestelde methodologie, onder meer inzake de waardering van materiële activa.

De balansen van eind 1992 en eind 1995, bijvoorbeeld, hebben een eerste proefdraaien van het toekomstige rekeningstelsel mogelijk gemaakt, alsook het uitproberen van de haalbaarheid ervan en het tijdig opsporen van problemen waarmee het bij de definitieve inwerkingtreding zou geconfronteerd kunnen worden. Ze bestreken beide de FEDERALE STAAT (federale overheid, gewesten en gemeenschappen). De methodes tot het evalueren van de diverse activa en passiva moesten immers herzien, bijgeschaafd en uitgetoetst worden op geconsolideerd vlak, voor de verschillende entiteiten van de Federale Staat, rekening houdend met de progressiviteit van de opstelling van het Algemeen Rekeningstelsel (ARS).

Het is ook op het niveau van de Federale Staat dat het saldo van de overheidsbalans moet beoordeeld worden vanuit het oogpunt van de begrotingscriteria van het Verdrag van Maastricht en vervolgens van die van de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact, daarbij rekening houdend met de tussen 1986, 1992 en 1995 gerealiseerde overdrachten tussen enerzijds de Federale Overheid en anderzijds de Gewesten en de Gemeenschappen.

*
* * *

De zaken zijn intussen geëvolueerd

De classificatie van het ARS en de commentaren die daarop betrekking hebben zijn bijna beëindigd, aan het informatiseringprogramma wordt hard gewerkt en de aanpassing van de wetteksten en reglementaire teksten is al ver gevorderd.

Het geheel van die werkzaamheden heeft geleid tot een consensus over het nieuw systeem dat moet worden ingevoerd en over de bepalingen die gemeenschappelijk zouden moeten zijn voor alle entiteiten van de Federale Staat.

Het gaat in feite om de minimumbepalingen die nodig zijn voor de consolidatie van de boekhoudkundige gegevens van alle gefedereerde entiteiten en van de Federale Overheid, teneinde op die manier zo goed mogelijk de autonomie van de deeloverheden te bewaren die voortvloeit uit de algemene economie van de staatshervorming.

Wat de Federale Overheid betreft, zou de hervorming zeer spoedig aan de Kamer moeten worden voorgelegd, terwijl de diverse koninklijke besluiten door de federale regering zouden moeten genomen worden.

Gelijklopend daarmee zouden de Gemeenschappen en Gewesten zodra het ontwerp van (gewone) wet genomen in uitvoering van artikel 50 FW zal zijn goedgekeurd, de nodige uitvoeringsmaatregelen moeten nemen die hen zelf en hun satellieten aanbelangen.

De Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn "*de facto*" reeds vooruitgelopen in de richting door het invoeren van hun nieuwe geïnformatiseerde dubbele boekhouding.

Het bleek dus dat de Commissie voor de inventaris haar werkzaamheden ditmaal moest toespitsen op de inwerkingtreding van het ARS op het vlak van de Federale Overheid, door op 31.12.99 een "quasi-openingsbalans" op te maken die zo dicht mogelijk de rubrieken van het ARS en de structuren van de Federale Overheid benaderde.

Het spreekt vanzelf dat, in het kader van de officieuze maar efficiënte samenwerking die in de loop van de jaren tot stand is gekomen tussen de Gewesten en Gemeenschappen enerzijds en de Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat anderzijds, laatstgenoemde volledig ter beschikking blijft van de Gewesten en Gemeenschappen, hetzij om gegevens te verstrekken over zaken waarin ze een grote rol blijft spelen (terreinen en gebouwen (1)), hetzij om inzicht te geven in de methodes, aangezien de methodologie van het ARS grotendeels steunt op waarderingsmethoden die gaandeweg door de Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat zijn bijgesteld.

* *
*

Brengt dat alles niet met zich dat een balans die zich beperkt tot de Federale Overheid alleen veel van haar belang heeft ingeboet, zowel op patrimoniaal als op budgettair vlak?

Het is juist dat een dergelijke balans inderdaad weinig representatief is voor de toestand van de Federale Staat (Federale Overheid + Gewesten en Gemeenschappen), aangezien de quasi-totaliteit van de materiële activa voortaan aan de Gewesten en Gemeenschappen toebehoort, terwijl de passiva van de Federale Staat voornamelijk de Federale Overheid belasten.

Ze weerspiegelt nog minder de patrimoniale en budgettaire toestand van de gezamenlijke overheid (Federale Staat + Sociale Zekerheid + Lokale Overheden), hoewel dat het enige begrip is waarnaar in de diverse Europese verdragen wordt verwezen.

Anderzijds heeft een "macro-budgettaire" vergelijking tussen vermogens- en begrotingsvariaties altijd maar een beperkt belang gehad, niet alleen op het vlak van de Federale Staat maar zelfs op dat van de gezamenlijke overheid. De vorige inventarissen hebben steeds de nadruk gelegd op die begrenzing (2).

Dat parallellisme heeft ook belang ingeboet door het herstel van de Belgische openbare financiën op korte en middellange termijn.

Deze balans heeft nochtans nog steeds zijn belang maar het is wel nodig om dit belang goed te situeren. Dit belang situeert zich vooreerst op "micro-budgettair" vlak, en meer bepaald in termen van activabeheer.

Om zich daarvan te vergewissen kan het nuttig zijn zich te refereren aan Bijlage 1, meer bepaald aan de aanbevelingen van het IMF inzake het belang "de opportuïteitskosten te berekenen van het gebruik van overheidsactiva in soms zeer uiteenlopend sectoren, zoals onderwijs, volksgezondheid, spoorwegen, leger, ...". De berekening van dergelijke opportuïteitskosten zou het mogelijk maken aan de diensten of openbare instellingen die deze activa gebruiken de prijs van dat gebruik toe te rekenen om ze ertoe aan te zetten die activa op een afdoende manier te gebruiken (3). De manier waarop de materiële activa gewaardeerd worden in het kader van onderhavige balans maakt zo een directe benadering niet mogelijk. Toch kan men beschouwen dat het gaat om een eerste etappe in die zin.

Anderzijds toont deze als een "quasi-openingsbalans" opgevatte balans aan dat er verontrustende tekortkomingen bestaan inzake de manier waarop de overheidsrekeningen worden gehouden. Al wat daarover gezegd is in het Verslag 1995 blijft voor een groot deel waar, met de verzwarende omstandigheid dat er intussen vier jaren zijn verstreken. Het gebrek aan transparantie bij het beheer van bepaalde begrotingsvoorschotten is nog even flagrant. Sommige "lasten uit het verleden" worden niet binnen een redelijke termijn vereffend (Wegenfonds, "eindafrekening"). En de saldi van bepaalde door de Thesaurie gehouden rekeningen moeten geschat worden omdat de werkelijke bedragen pas met vertraging beschikbaar zijn. "Wij stellen evenwel vast dat de toestand verbetert : in 1998 werd een inhaalbeweging gestart om de vertraging in de overlegging van de algemene rekening van de Staat weg te werken : een tijdige overlegging van de uitvoeringsrekening van de begroting wordt voorzien in 2003 terwijl de rekening van de vermogenswijzigingen en de rekening van de Thesaurie tijdig zullen worden overgelegd in 2005".

Aan die oude lacunes moeten nieuwe gevoegd worden, zoals de onmogelijkheid waarin de Administratie verkeert om een raming te maken van de te innen directe belastingen die als oninvorderbaar kunnen beschouwd worden.

Al die gebreken worden in de loop van dit verslag zonder inschikkelijkheid aan de dag gebracht. Dat sommige ervan niet nieuw zijn, is zeker niet geruststellend. Als het rekeningstelsel werkelijk in 2004 van toepassing moet worden, dan is het meer dan tijd dat voor die problemen een oplossing wordt gevonden.

-
- 1) De Commissie voor de inventaris van het vermogen houdt een jaarlijkse gegevensbank bij van terreinen en gebouwen (zowel in fysische termen als in termen van waarde).
 - 2) Zie onder meer "De geconsolideerde balans van de Federale Staat op het einde van 1992" pp.14 en 15.
 - 3) Het FMI geeft twee voorbeelden om het belang te onderstrepen van een intensievere bestudering van die beleidsdimensie. Een positief voorbeeld: de "verhuis" van het Ministère de l'Economie et des Finances van het Louvre naar Bercy. Een negatief voorbeeld: het permanent opslaan van kunstwerken in de kelders van de openbare musea !!

HOOFDSTUK I : ALGEMENE VOORSTELLING

Het betaamt bij het opstellen van dit verslag bepaalde gemaakte keuzes in een verklaring vooraf te rechtvaardigen.

Ten eerste, de bedragen zijn uitgedrukt in franken en niet in euro. Het was immers wat voorbarig om uitsluitend naar euro te verwijzen, terwijl de euro de frank nog niet heeft vervangen, des te meer daar dit verslag betrekking heeft op het verleden. Anderzijds zou het simultaan gebruik van bedragen in franken en in euro de voorstelling veel onoverzichtelijker gemaakt hebben. Daarom werd het gebruik van de euro beperkt tot de eerstvolgende tabel; onze “nakomelingen”, voor wie de euro schering en inslag zal geworden zijn, zullen zo probleemloos toegang hebben tot de voornaamste cijfers van deze balans.

Ten tweede, dit verslag integreert natuurlijk het voornaamste deel van de werkzaamheden van de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit, zowel wat de in rekening te brengen posten betreft als de waardering daarvan. Aangezien die werkzaamheden echter niet volledig voltooid zijn, is de omschrijving van de posten niet aangepast. Het hier gebruikte Rekeningstelsel vertoont dus veel overeenkomsten met dat van 1995.

Ten derde, de diverse activa en passiva zijn niet uitgesplitst per ministerieel departement maar globaal voor het geheel van de diensten van algemeen bestuur. Daarvoor zijn twee redenen. Primo, in het systeem van kaseenheid dat wij kennen, speelt het Ministerie van Financiën een dominante rol; een voorstelling per departement van de financiële activa en passiva zou alleen maar een open deur hebben ingetrapt. Secundo, men is bezig het organigram van de ministeriële departementen te herzien in het kader van de “Copernicus”-operatie. Toch geven we in sectie C de verdeling weer van de materiële activa naar het departement-gebruiker.

In de hier volgende tabel wordt eerst de synthetische evolutie weergegeven van de balans van de Federale Overheid. Daarna volgen gedetailleerd enkele van de belangrijkste posten waarvan de evolutie determinerend is geweest. De passiva worden globaal behandeld: ze bestaan vooral uit de openbare schuld, waarvan de evolutie, die in andere publicaties al in detail is weergegeven, beter gekend is.

Globale Balans van de Federale Overheid

	EINDE 1992			EINDE 1995			EINDE 1999		
	miljoenen BF	miljoenen Euro	% BBP	miljoenen BF	miljoenen euro	% BBP	miljoenen BF	miljoenen euro	% BBP
Actief	2.768.190	68.622	38%	2.680.792	66.455	33%	3.106.801	77.016	33%
Passief	9.687.751	240.153	133%	10.682.697	264.817	131%	11.315.100	280.494	120%
Actief / Netto - Passief	-6.919.561	-171.531	-95%	-8.001.905	-198.362	-98%	-8.208.299	-203.478	-87%

Belangrijke Posten

	EINDE 1992			EINDE 1995			EINDE 1999		
	miljoenen BF	miljoenen euro	% BBP	miljoenen BF	miljoenen euro	% BBP	miljoenen BF	miljoenen euro	% BBP
ACTIVA	2.768.190	68.622	38%	2.680.792	66.455	33%	3.106.801	77.016	33%
Vaste activa	1.855.745	46.003	26%	1.761.943	43.677	22%	1.897.520	47.038	20%
waarvan : <i>immateriële vaste activa</i>	13	0	0%	3	0	0%	264.108	6.547	3%
<i>materiële vaste activa</i>	788.262	19.541	11%	680.469	16.868	8%	740.750	18.363	8%
waarvan : terreinen en gebouwen	390.248	9.674	5%	345.906	8.575	4%	412.102	10.216	4%
meubilair en materieel	373.282	9.253	5%	316.217	7.839	4%	313.966	7.783	3%
<i>financiële vaste activa</i>	1.067.196	26.455	15%	1.081.386	26.807	13%	892.625	22.128	9%
waarvan : financiële participaties	713.924	17.698	10%	1.081.363	26.806	13%	892.461	22.124	9%
Vlottende activa	912.445	22.619	13%	918.849	22.778	11%	1.209.281	29.977	13%
waarvan : <i>vorderingen > een jaar op derden</i>	207.102	5.134	3%	181.905	4.509	2%	154.995	3.842	2%
waarvan : budgettaire voorschotten	32.983	818	0%	63.887	1.584	1%	55.377	1.373	1%
<i>vorderingen < = een jaar op derden</i>	180.085	4.464	2%	257.465	6.382	3%	325.647	8.073	3%
waarvan : in te vorderen directe belastingen	186.573	4.625	3%	340.520	8.441	4%	489.807	12.142	5%
te voorziene waardevermindering	69.342	1.719	1%	146.900	3.642	2%	252.587	6.261	3%
in te vorderen indirecte belastingen	85.957	2.131	1%	135.357	3.355	2%	326.505	8.094	3%
te voorziene waardevermindering	75.781	1.879	1%	111.534	2.765	1%	271.717	6.736	3%
<i>geldbeleggingen</i>	198.196	4.913	3%	68.997	1.710	1%	149.892	3.716	2%
<i>liquide middelen</i>	136.373	3.381	2%	280.568	6.955	3%	466.091	11.554	5%
PASSIVA T.O.V. DERDEN EN VOORZIENINGEN	9.687.751	240.153	133%	10.682.697	264.817	131%	11.315.100	280.494	120%
ACTIEF / NETTO-PASSIEF	-6.919.561	-171.531	-95%	-8.001.905	-198.362	-98%	-8.208.299	-203.478	-87%

BALANS VAN DE FEDERALE OVERHEID IN DE RUIME ZIN VAN HET WOORD
OP 31 DECEMBER 1999 (GECONSOLIDEERDE BALANS)

		(Miljoenen Bf)				(Miljoenen Bf)
ACTIVA		3.106.801	PASSIVA T.O.V. DERDEN EN VOORZIENINGEN			11.315.100
A. <u>VASTE ACTIVA</u>		1.897.520	A. <u>VOORZIENINGEN VOOR RISICO's EN KOSTEN</u>			9.491
Oprichtingskosten (min afschrijvingen)		37	B. <u>SCHULDEN T.O.V. DERDEN</u>			11.305.609
Immateriële activa (min afschrijvingen)		264.108	Schulden > 1 jaar t.o.v. derden (andere dan de FS)			7.843.315
Materiële vaste activa		740.750	Door de Federale Overheid uitgegeven leningen > 1 jaar	7.562.262		
waaronder : terreinen	112.714		Andere schulden t.o.v. derden op meer dan één jaar	281.053		
gebouwen	299.388		Waaronder : schulden van AION's t.o.v. kredietinst.	179.601		
meubilair en materieel (andere dan kunstwerken en – voorwerpen)	87.004		gedebudgetteerde schuld	27.235		
kunstwerken en –voorwerpen	226.962		Schulden <= 1 jaar t.o.v. derden (andere dan FS)			3.104.585
werken van burgerlijke bouwkunde	11.684		Leningen van de FO > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	821.956		
Financiële vaste activa		892.625	Door de AION's: aangeg. schulden > 1 j. <= 1 j. vervallen	3.815		
Financiële participaties	892.461		Door de Federale Overheid uitgegeven leningen <= 1 jaar	1.534.497		
Overige financiële vaste activa	164		Andere schulden t.o.v. derden <= 1 jaar	603.717		
B. <u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		1.209.281	waaronder : de Post – schuld <= 1 jaar	492.953		
Vorderingen op derden > 1 jaar (andere dan de FS)		154.995	waarborgen en borgt. – depos. en consign.	16.030		
waaronder : aan derden toegestane budgettaire voorschotten > 1 jaar	55.377		allerhande schulden t.o.v. derden <= 1 jaar	58.522		
vorderingen van de AION's op derden > 1 jaar	81.435		Diverse crediteuren (andere dan entiteiten van de FS)		139.100	
Voorraden en bestellingen in uitvoering		2.084	waaronder : terug te betalen fed. directe belast.	33.009		
Vorderingen <= 1 jaar op derden (andere dan de FS)		325.647	terug te betalen fed. indirecte belast.	48.088		
waaronder :			onbetaalde ordon. en bedragen op uitgegeven mandaten.	29.420		
thesaurievoorschotten aan derden <= 1 jaar	14.902		Overlopende rekeningen van het passief			350.215
in te vorderen ingekohierde en vervallen federale directe belastingen	489.807		waaronder : gelopen en niet vervallen interesten	309.653		
te voorziene globale waardeverminderingen inzake directe belastingen	-252.587		bezoldig. van december 1995 vervallen in 1996	22.832		
in te vorderen vervallen federale indirecte belastingen	326.505		pro rata interesten op de OLO's	5.962		
te voorziene globale waardeverminderingen inzake indirecte belastingen	-217.717		Schulden t.o.v. andere entiteiten van de FS			7.494
Geldbeleggingen		149.892	waaronder : t.o.v. de Vlaamse Gemeenschap	3.964		
waaronder : geldbeleggingen van de DBA's	132.895		t.o.v. het Waals Gewest	2.073		
			t.o.v. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.412		

Liquide middelen		466.091			
waaronder : rekeningen bij de Postcheque en postchequerek. in het buitenland	450.360				
Overlopende rekeningen van het actief		4.650			
Vorderingen op andere entiteiten van de FX		105.922	NETTO-ACTIEF (of NETTOPASSIEF zo negatief)		-8.208.299
waaronder : op de Vlaamse Gemeenschap	37.811				
op de Franse Gemeenschap	1.302				
op het Waals Gewest	64.814				
op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.994				
RECHTEN EN VERBINTENISSEN BUITEN BALANS (Miljoenen BF)					
- Gewaarborgde schuld					
751.135					

Terwijl de verbetering van het passief ten opzichte van het BBP sterk is toegenomen tussen 1995 en 1999, is het verslechteringsritme van het actief afgenomen. Zo noteert men in die periode een vermindering van 9 procentpunten van het netto-passief, tegenover een verhoging van 3 procentpunten tussen 1992 en 1995.

De evolutie van de activa wordt bepaald door de variaties genoteerd op het vlak van enkele belangrijke posten. De participaties zijn afgenomen door de forse vermindering van de potentiële schuldvordering van de Staat op de NBB. Het bruto-bedrag van de in te vorderen directe belastingen is fors gestegen, maar die stijging is gecompenseerd door de aanzienlijke aangroei van het deel van de belastingen dat we als niet invorderbaar hebben beschouwd. De liquide middelen, tenslotte, zijn bijna verdubbeld ten opzichte van 1995, maar dat is maar een toevallig verschijnsel.

De tabel op de volgende pagina stelt een vereenvoudigde versie voor van de geconsolideerde balans van de Federale Overheid op het einde van 1999.

De gedetailleerde geconsolideerde balans van de Federale Overheid is terug te vinden op het einde van dit boekdeel. De hoofdstukken II, III en IV geven respectievelijk commentaar bij de volgende belangrijke balansposten

- diensten van Algemeen Bestuur (DAB's)
- diensten met Boekhoudkundige Autonomie (DBA's)
- administratieve Instellingen van Openbaar Nut (AION's)

die gezamenlijk de perimeter van de Federale Overheid bepalen (cf. de lijst daarvan infra).

Het dient vermeld dat de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit andere benamingen heeft gekozen voor de DBA's en AION's ; ze noemt die respectievelijk ADBA's (Administratieve Diensten met Boekhoudkundige Autonomie) en AOI's (Administratieve Openbare Instellingen). Aangezien het gebruik van die termen nog door geen enkele wettekst gesanctioneerd is, leek het ons verkieslijk de vroegere benamingen te behouden. De nieuwe worden alleen in sectie C gebruikt.

Ter herinnering: Diensten met Boekhoudkundige Autonomie zijn openbare diensten waaraan de Federale Overheid beleidshalve boekhoudkundige autonomie heeft verleend. Administratieve Instellingen van Openbaar Nut zijn volledig autonome staatscellen; ze worden als "administratief" bestempeld om aan te geven dat ze niet afhangen van de markteconomie.

LIJST VAN DE DBA'S VAN DE FEDERALE OVERHEID
OP 31.12.1999 (1)

- A - Onder het gezag van de Minister van Financiën geplaatste diensten**
- . Muntfonds
 - . Deposito- en Consignatiekas
 - . Nationale Kas voor Rampenschade
 - . Amortisatiekas
 - . Nationale Delcrederedienst (verrichtingen voor rekening van de Staat)
- B - Onder het gezag van de Minister van Landbouw geplaatste diensten**
- . Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek te Gent
 - . Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek te Gembloux
 - . Nationale Plantentuin
 - . Centrum voor landbouweconomie
 - . Centrum voor Onderzoek in diergeneeskunde en agrochemie
 - . Fonds voor Scheepsjongens
- C - Onder de diensten van de Eerste Minister en de Federale diensten voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden geplaatste diensten**
- . Groepering "Documentatie" : omvat het Algemeen Rijksarchief en de Rijksarchieven in de Provinciën en de Koninklijke Bibliotheek Albert I
 - . Groepering "Ruimte" : omvat het Instituut voor Ruimte-aëronomie, het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België en de Koninklijke Sterrenwacht van België
 - . Groepering "Natuur" : omvat het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
 - . Groepering "Musea" : omvat de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis en de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten
 - . Groepering "Patrimonium" : omvat het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium
 - . Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen
 - . Belgisch Historisch Instituut te Rome en Academia Belgica
 - . Nationale dienst voor congressen
 - . Navorsings- en studiecentrum voor "Oorlog en hedendaagse maatschappij"
- D - Onder het gezag van de Minister van Volksgezondheid geplaatste dienst**
- . Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid – Louis Pasteur
- E - Onder de voogdij van de Minister van Verkeer en Infrastructuur geplaatste instelling**
- . Wegenfonds (2)
- F - Onder de voogdij van de Minister van Justitie geplaatste dienst**
- . *Nationaal Instituut voor Criminalistiek en criminologie*
- G - Onder de voogdij van de Minister van Ambtenarenzaken geplaatste dienst**
- . *Selectiebureau van de Federale Overheid*
- H - Onder de effectieve voogdij van de Regering geplaatste dienst**
- . *Federale Participatiemaatschappij (F.P.M)*

1) De toevoegingen met betrekking tot de inventaris 1995 staan in het cursief. Er dient aan herinnerd dat deze lijst is gesteund op de juridische toestand op 31 december 1999.

2) Het Wegenfonds bestond nog op 31 december 1999 ofschoon het in 1991 werd in ontbinding gesteld (zie verder blz. 58).

LIJST VAN DE AION'S VAN DE FEDERALE OVERHEID
OP 31.12.1999 (1)

A - met hoofdzakelijk sociaal oogmerk (andere dan Sociale Zekerheid)

- . Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers
- . Nationaal Instituut voor Onderzoek naar de Arbeidsomstandigheden (voorheen : Instituut voor Verbetering van de Arbeidsvoorwaarden)
- . *Centrum voor gelijkheid van kansen*

B - met hoofdzakelijk economisch oogmerk

- . Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel
- . Belgische interventie- en restitutiebureau

C - met hoofdzakelijk wetenschappelijk oogmerk

- . Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw
- . Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen
- . Studiecentrum voor Kernenergie
- . Nationaal Geografisch Instituut
- . *Federaal Planbureau*

D - beheer van openbare investeringen en financiële administratieve instellingen

- . Regie der Gebouwen
- . Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel
- . Alesh (Amortisatiefonds van de Leningen voor de Sociale Huisvesting)

E - met adviserend en controlerend oogmerk

- . Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (hierin begrepen : de ex-Beroepsraden)
- . Hoge Raad voor de zelfstandigen en de KMO'S
- . Nationale Arbeidsraad
- . Nationaal Instituut voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen
- . Controledienst voor Ziekenfondsen en de Landsbonden van Ziekenfondsen
- . Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie / BIPT
- . *Federaal Agentschap voor de nucleaire controle*

F - met cultureel oogmerk en vorming

- . Koninklijke Muntchouwborg
- . Paleis voor Schone Kunsten te Brussel
- . Nationaal Orkest van België
- . Koninklijk Filmarchief van België
- . *Belgische federale voorlichtingdienst*

1) De toevoegingen met betrekking tot de inventaris 1995 staan in het cursief. Juridische toestand op 31 december 1999.

LIJST VAN DE FINANCIËLE PARTICIPATIES VAN DE FEDERALE OVERHEID

OP 31.12.1999 (1)

I. Totale participaties in ingezeten ondernemingen

I.A. Autonome Overheidsbedrijven

- DE POST
- NMBS
- *Belgocontrol*

- I.B.** - Nationale Loterij
- Regie voor de Gevangenisarbeid
 - Landbouwexploitaties van de Staat

- I.C.** - Nationale Delcrederedienst (eigen beheer)
- Rentefonds
 - Participatiefonds
 - *N.M.N.S*
 - *S.O.P.I.M.A.*
 - *Belgische Technische Coöperatie*
 - *Koninklijke Munt van België*

- I.D.** - *Centrale Dienst voor Sociale en culturele Actie ten behoeve van de leden van de Militaire Gemeenschap*
- *Belgisch Instituut voor Normalisatie*
 - *Belgische Instituut voor Radio-elementen*
 - *Commissie voor het Bank- en Financiewezen*
 - *Controledienst voor de verzekeringen*
 - *Instituut voor Veterinaire Keuring*

II. Meerderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen

- NBB
- Belfin
- Intercommunale vereniging van het Bos van Havré
- *A.S.T.R.I.D.*
- BELGACOM
- *B.I.A.C.*
- SABENA
- *BERLAYMONT 2000*

1) De ten opzichte van de inventaris 1995 gedane toevoegingen staan in het cursief. Er dient aan herinnerd dat deze lijst berust op de juridische toestand op 31 december 1999.

III. Minderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen

- *Tractebel*

IV. Participaties in buitenlandse en internationale ondernemingen en instellingen

- Internationaal Muntfonds
- Internationale Ontwikkelingsassociatie
- Europese Investeringsbank
- Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling
- Internationale Financieringsmaatschappij
- Aziatische Ontwikkelingsbank
- Nationale Maatschappij van de Luxemburgse Spoorwegen
- Afrikaans Ontwikkelingsfonds
- Aziatisch Ontwikkelingsfonds
- Interamerikaanse Ontwikkelingsbank
- Fonds Speciale Verrichtingen van de Interamerikaanse Bank voor Ontwikkeling
- Afrikaanse Ontwikkelingsbank
- International Natural Rubber Organisation in Kuala-Lumpur
- N.V. Spot Image te Toulouse
- Internationaal akkoord over het tin
- Ruandese Ontwikkelingsbank
- Economische Ontwikkelingsbank van Burundi
- Ontwikkelingsbank van de Staten van de Grote Meren
- Shanghai Bell telephone equipment manufacturing company
- Bijzondere faciliteit voor Afrika ten zuiden van de Sahara
- Sudan Rural Development Finance Company
- B.O.A.D. Lomé - Togo
- Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling
- Multilateraal Agentschap voor Investeringsgaranties
- *Tchernobyl Shelter Implementation Plan*
- *N.V. ARES (Luxembourg)*
- *Suez Lyonnaise des Eaux (France)*

HOOFDSTUK II :

BALANS VAN DE FEDERALE OVERHEID OP HET EINDE VAN 1999

(met uitsluiting van de DBA's en AION's)

**BALANS VAN DE DIENSTEN VAN ALGEMEEN BESTUUR VAN DE FEDERALE
OVERHEID OP 31 DECEMBER 1999 (1)**

(in miljoenen F)

<u>ACTIVA</u>	2.751.192
A. VASTE ACTIVA	1.862.368
I. <u>OPRICHTINGSKOSTEN (min afschr.) : p.m.</u>	
II. <u>IMMATERIEEL VASTE ACTIVA (min afschr.)</u>	263.029
Concessies, octrooien en licenties	1
Computerprogrammatuur	460
Databanken	262.568
III. <u>MATERIELE VASTE ACTIVA</u>	730.483
a) <u>Terreinen en gebouwen</u>	407.582
Terreinen (niet af te schrijven)	112.586
Gebouwen	294.995
b) <u>Instal., mach. en uitrust. vr. exploitatie</u>	917
Installaties voor exploitatie	81
Machines voor exploitatie	705
Uitrustingen voor exploitatie	131
c) <u>Meubilair en materieel</u>	310.300
Rollend materieel	5.467
Varend materieel	1.159
Vliegend materieel	4.930
Informatica en telematica materieel	3.892
Kantoormeubilair, -materieel en -machines	4.182
Ander meubilair en materieel (didactisch, sanitair)	8.324
Werken van bibliotheken	55.518
Kunstwerken en -voorwerpen (niet af te schrijven)	226.732
Dieren	47
Andere	49
d) <u>Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht : p.m.</u>	
e) <u>Werken van burgerlijke bouwkunde</u>	11.684
Andere infrastructuurwerken	11.684
f) <u>Vaste activa in aanbouw : p.m.</u>	
IV. <u>FINANCIELE VASTE ACTIVA</u>	868.857
a) <u>Financiële participaties (min verwachte waardeverminderingen)</u>	868.849
Totale participaties in ingezeten ondernemingen	375.821
Meerderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	91.896

1) De subrubrieken waarbij de bedragen nul waren, zijn weggelaten. Dat verklaart de afwezigheid van bepaalde letters in de nummering van de resterende subrubrieken.

Minderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	1
Participaties in internationale en buitenlandse ondernemingen en instellingen	245.769
Met participaties gelijk te stellen vorderingen	155.362
b) <u>Overige financiële vaste activa</u>	8
Tekorten van de openbare rekenplichtigen	7
B. VLOTTENDE ACTIVA	888.824
V. <u>VORDERINGEN > EEN JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	60.992
a) <u>Handelsvorderingen op meer dan 1 jaar : p.m.</u>	
b) <u>Vastrent. Roer. Waarden niet verhandelbaar op de markt > 1 jaar</u>	2.501
c) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten > 1 jaar</u>	55.377
aan ingezeten ondernemingen	5.521
aan instellingen van Sociale Zekerheid	5.556
aan andere derden	78.833
te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	34.533
d) <u>Domaniale schuldvorderingen op meer dan één jaar</u>	3.114
schuldvorderingen (bruto)	7.206
te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	4.092
e) <u>Andere leningen en voorschotten aan derden op meer dan één jaar : p.m.</u>	
f) <u>Allerhande vorderingen op derden op meer dan één jaar : p.m.</u>	
VI. <u>VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING</u>	778
Voorraden – Grondstoffen	30
Voorraden – Hulpstoffen	5
Goederen in bewerking (Bestellingen in uitvoering)	9
Gereed product	5
Handelsgoederen (bestemd voor verkoop)	75
Andere voorraden	654
VII. <u>VORDERINGEN < 1 JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	313.953
a) <u>Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar p.m.</u>	
b) <u>Door derden toegekende en nog niet gestorte kapitaaldotatie : p.m.</u>	
c) <u>Terug te vorderen voorheffingen en taksen : p.m.</u>	
d) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten op ten hoogste één jaar (1)</u>	
e) <u>Domaniale schuldvorderingen op ten hoogste één jaar : p.m.</u>	

1) Bij gebrek aan informatie omtrent de vervaldagen van de budgettaire voorschotten is men vertrokken van de, ongetwijfeld zeer dicht bij de werkelijkheid aanleunende, hypothese dat deze allemaal een looptijd hebben van meer dan één jaar.

f) <u>Andere thesaurieleningen en –voorschotten aan derden <= 1 jaar</u>	14.902
aan ingezeten ondernemingen	816
aan andere derden	14.086
g) <u>Allerhande vorderingen ten opzichte van derden op ten hoogste één jaar</u>	7.040
op ingezeten ondernemingen	312
op instellingen van Sociale Zekerheid	53
op de Lagere Overheid	3.741
op andere derden	2.934
h) <u>Voor de entiteiten gestorte of neergelegde waarborgen en borgtochten : p.m.</u>	
i) <u>Diverse debiteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	292.011
In te vorderen ingekohierde en vervallen federale directe belastingen	489.807
Te voorziene globale waardeverminderingen inzake dir. Bel. (-) (te verw. Verliezen)	252.587
In te vorderen vervallen indirect belastingen	326.505
Te voorziene globale waardevermin. Inzake indir. bel. (te verw. verliezen) (-)	271.717
Allerhande andere debiteuren	4
VIII <u>GELDBELEGGINGEN</u>	6.821
Aandelen en deelbewijzen in portefeuille	188
Andere vastrentende roerende waarden	6.634
IX <u>LIQUIDE MIDDELEN</u>	442.569
Kredietinstellingen – andere dan termijnrekeningen	2.580
Rekeningen bij de Postcheque en postchequerekeningen in het Buitenland	434.301
Kassen	4
Stukken met geldwaarde	5.684
X. <u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF</u>	13
Gelopen en niet vervallen interesten op vastrentende roerende waarden	12
Wacht- en regularisatierekeningen	2
XI. <u>VORDERINGEN OP ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	63.698
Op de DBA's van de FO	51.333
Op de AION's van de FO	6.890
Op de Vlaamse Gemeenschap	2.612
Op de Franse Gemeenschap	1.302
Op het Waals Gewest	1.436
Op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	124
<u>PASSIVA T.O.V. DERDEN EN VOORZIENINGEN</u>	11.038.809
A. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	
VII. <u>VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN</u>	
B. SCHULDEN T.O.V. DERDEN	11.038.809
VIII. <u>SCHULDEN > 1 JAAR TEN OPZICHTE VAN ANDERE DERDEN DAN ENTIT. FEDERALE STAAT</u>	7.589.510

a) <u>Door de Federale Overheid uitgegeven leningen > één jaar</u>	7.562.262
Geconsolideerde schuld – verhandelbaar op de markt in EUR/BEF	7.220.858
Geconsolideerde schuld – niet verhandelbaar op de markt in EUR/BEF	70.046
Geconsolideerde schuld in deviezen – verhandelbaar op de markt in niet euro	145.999
Geconsolideerde schuld in deviezen – niet verhandelbaar op de markt in niet euro	125.134
In BEF uitgegeven thesaurieleningen	225
c) <u>Andere schulden ten opzichte van derden op meer dan één jaar</u>	27.248
Diverse schulden t.o.v. derden > 1 jaar	27.248
. T.o.v. andere derden	27.248
<u>IX. SCHULDEN < = 1 JAAR T.O.V. ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	3.017.842
b) <u>Door de FO uitgeg. leningen op > 1 jaar < = 1 jaar vervallend</u>	821.956
Op de markt verhandelbare geconsolideerde schuld in EUR/BEF en in andere eurozonenmunten	772.045
Niet op de markt verhandelbare geconsolideerde schuld in EUR/BEF en in andere eurozonenmunten	13.090
Op de markt verhandelbare geconsolideerde schuld in niet eurodeviezen	31.794
Niet op de markt verhandelbare geconsolideerde schuld in niet eurodeviezen	5.026
c) <u>And. schulden t.o.v. derden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen : p.m.</u>	
d) <u>Door de Fed. Overheid uitgeg. Leningen < = 1 jaar</u>	1.534.497
In BEF uitgegeven Schatkistcertificaten	1.452.841
In vreemde deviezen uitgegeven Schatkistcertificaten	81.656
f) <u>Andere schulden t.o.v. derden < = 1 jaar</u>	550.873
De Post – schuld op ten hoogste één jaar	492.953
Waarborgen en borgtochten – Deposito's en consignaties < = 1 jaar	3.063
Diverse schulden t.o.v. derden < = 1 jaar	54.857
. t.o.v. ingezeten ondernemingen	462
. t.o.v. instellingen Sociale Zekerheid	930
. t.o.v. Lagere Overheid	32.705
. t.o.v. andere derden	20.759
g) <u>Diverse crediteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	110.517
Terug te betalen federale directe belastingen	33.009
Terug te betalen federale indirecte belastingen	48.088
Diverse andere crediteuren	29.420
<u>X. OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF</u>	333.432
Gelopen en niet vervallen interesten op vastrentende roer. waarden	302.517
Gelopen en niet vervallen dir. en indir. bezoldigingen	22.821
Wacht- en regularisatierekeningen	8.093

<u>XI. SCHULDEN T.O.V. ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	98.025
T.o.v. de DBA's van de Federale Overheid	58.134
T.o.v. de AION's van de Federale Overheid	32.566
T.o.v. de Vlaamse Gemeenschap	3.859
T.o.v. de AION's van de Vlaamse Gemeenschap	5
T.o.v. de Franse Gemeenschap	40
T.o.v. het Waals Gewest	2.008
T.o.v. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.412
<u>NETTO-ACTIEF (of passief zo negatief)</u>	-8.287.617

Commentaar bij de belangrijkste posten (1)

I. ACTIVA OP HET EINDE VAN 1999

A. VASTE ACTIVA

Immateriële vaste Activa

Deze rubriek omvat voornamelijk de post “Databanken”, voor het aanzienlijk bedrag van 262.568 miljoen. Het is de eerste keer dat dit soort activa in rekening worden gebracht in de balans van de Federale Overheid.

Aan de vaststelling van dat bedrag, dat het resultaat is van een onderzoek verricht bij diverse ministeriële departementen (2), is zeer veel zorg besteed. Financiën neemt daarbij een overwegend belang in :

(miljoenen in F)

Diensten van de Eerste Minister	34
Economische Zaken	3.103
Buitenlandse zaken, buitenlandse handel en Internationale samenwerking	288
Verkeer en infrastructuur	339
Landsverdediging	4.500
Financiën	246.438
Ambtenarenzaken	49
Binnenlandse zaken	4.973
Justitie	386
Sociale zaken, volksgezondheid en leefmilieu	2.458
TOTAAL	262.568

1) Tal van inlichtingen met betrekking tot de financiële activa en passiva zijn afkomstig van de administratie van de Thesaurie. Ofschoon een volgens de regels opgemaakte Algemene Rekening van de Schatkist per eind 1999 ontbrak heeft deze administratie toch de belangrijkste elementen ervan kunnen verstrekken zijn het soms onder de vorm van een berekeneerde prefiguratie. Er blijven desalniettemin nog enkele onzekerheden, met name voor de zuiver interne saldi die kunnen worden verwaarloosd, zoals dit trouwens ook het geval was voor de inventarissen op 31 december 1986, 1992 en 1995.

2) Ter herinnering : dit is een domein waarop de balans van einde 1995 zich ten doel had gesteld methodologisch “baanbrekend werk” te verrichten. Zie : Geconsolideerde balans van de Federale Staat op einde 1995 », p.2

Materiële vaste activa

Deze rubriek behelst volgende posten :

- Terreinen en gebouwen	407.582 miljoen
- Installaties, machines en uitrusting voor exploitatie	917 miljoen
- Meubilair en materieel (andere dan kunstwerken en –voorwerpen)	83.568 miljoen
- Kunstwerken en –voorwerpen	226.732 miljoen
- Werken van Burgerlijke Bouwkunde	11.684 miljoen

TOTAAL	730.483 miljoen

De Materiële Vaste Activa van de Federale Staat werden gedetailleerd en geanalyseerd onder punt C. hierna.

Financiële Vaste Activa

Deze rubriek omvat :

- de financiële participaties van de Federale Overheid
- de andere Financiële Vaste Activa

De financiële participaties

- Totale participaties in ingezeten ondernemingen	375.821 miljoen
- Meerderheidsparticipaties (50% en meer) in ingezeten ondernemingen	91.896 miljoen
- Minderheidsparticipaties (< 50%) in ingezeten ondernemingen	1 miljoen
- Participaties in buitenlandse en internationale ondernemingen en instellingen	245.769 miljoen
- Vorderingen welke kunnen worden gelijkgesteld met deelnemingen	155.363 miljoen

TOTAAL	868.849 miljoen

Deze rubriek vergt commentaar op drie gebieden :

1. Onderhavige voorstelling van de participaties van de Federale Overheid verschilt gevoelig van door andere bronnen opgestelde metingen.

Er dient eerst aan herinnerd dat we ons gehouden hebben, en dat was ook reeds het geval bij de vorige inventarissen, aan de waarde van het netto-actief zoals die voorkomt in de balans van de zelf onderneming.

Een andere benadering zou zijn, waar het om groepen gaat, het netto-actief te berekenen vanuit de geconsolideerde balans van de groep. Dat doet de Thesaurie ook voor de participaties in Belgacom, BIAC, NMBS en Sabena. Het voordeel van die oplossing is het volgende : het netto-actief van de dochterondernemingen stemt daarin overeen met dat van hun eigen balans en niet met de waarde van de dochterondernemingen zoals die in de balans van de moederonderneming voorkomt. Aangezien de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit echter nog geen uitspraak heeft gedaan op dat gebied, vonden we het verkieslijk dezelfde methode toe te passen als in het verleden.

Om een idee te geven van wat die wijziging van methode zou meebrengen, kunnen we aangeven dat vertrekken van de geconsolideerde balansen van de vier hogergenoemde ondernemingen, het totaal van de financiële participaties op 872.789 miljoen zou brengen in plaats van op 868.849 miljoen.

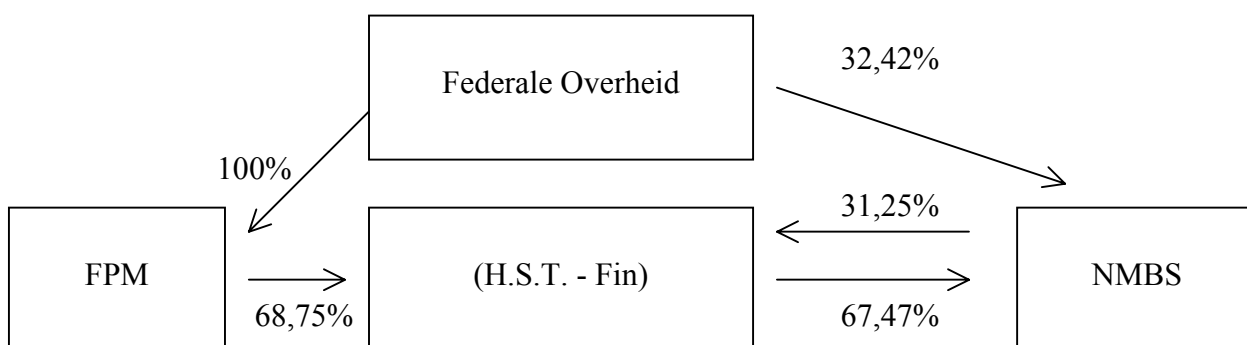
Er dient anderzijds opgemerkt dat het hier gedekte domein niet overeenstemt met dat van de ondernemingen die door de Federale Overheid worden gecontroleerd, hetgeen het criterium was dat bijvoorbeeld in een recente studie van het Planbureau werd toegepast (1).

De hier volgende tabel somt de ondernemingen op waarin de Federale Overheid een directe participatie heeft en geeft de waarde daarvan aan. Ook de waarde van de participatie die de FIM eventueel in gedelegeerde opdracht in bezit heeft voor rekening van de Staat, wordt in de tabel vermeld t.o.v. de naam van de onderneming.

De Federale Overheid bezit eveneens indirecte participaties in sommige ondernemingen via een andere onderneming of holding. De waarde van die indirecte participaties wordt dan in rekening gebracht op het niveau van de onderneming of holding in kwestie.

1) H.SPINNEWYN, « Participations publiques dans le secteur marchand en Belgique », Planning paper n°87, février 2000.

Het voorbeeld van de NMBS is een goed voorbeeld. Het schema van de participaties ziet er als volgt uit :

Het in de hierna volgende tabel opgenomen bedrag van 256.619 miljoen betreft dus alleen de 32,42% die rechtstreeks in het bezit zijn van de overheid; de rest is in handen van de FPM. Dat bedrag omvat echter wel de meerwaarde na herwaardering van de materiële activa van de NMBS, met name 194.623 miljoen (1).

Rekening houdend met de huidige complexiteit van de structuur van de participaties, complexiteit die te wijten is aan het zich steeds verder uitbreidende filialennet, leek die oplossing ons de duidelijkste; toch moet men er goed van bewust zijn dat het niet altijd mogelijk is zich in dit kader een goed idee te vormen van de totaalwaarde van de participatie van de Federale Overheid in een gegeven onderneming, aangezien een deel van die waarde begrepen kan zijn in de waarde van een andere participatie van de Federale Overheid (zie het hierboven aangehaalde voorbeeld van de NMBS).

2. Sedert 1995 is de lijst van de participaties ietwat gewijzigd. De transactie waarbij 50% van het kapitaal van Belgacom werd afgestaan werd in maart 1996 voltooid. De RLW werd vervangen door twee ondernemingen, Belgocontrol en BIAC, laatstgenoemde ontstaan uit de fusie van BATC en RLW. De RMT werd in ontbinding gesteld. Anderzijds hebben we bij punt I.D AION's ingesloten die door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) vanuit een economisch oogpunt als ondernemingen worden beschouwd (in tegenstelling tot openbare besturen). De FPM daarentegen is uit de lijst geschrapt en ondergebracht bij de DBA's, en dat om de inverse reden: het INR beschouwt de FPM als een louter administratieve dienst zonder autonome beslissingsbevoegdheid.
3. Indien de FPM weer bij de participaties werd gevoegd, om een vergelijking met 1995 mogelijk te maken bijvoorbeeld, dan zouden we vaststellen dat de participaties van de ingezeten ondernemingen lichtjes zijn gestegen. De buitenlandse ondernemingen en instellingen zien hun participaties stijgen met ongeveer vijftig miljard, die in de participatie in het IMF zitten.

1) De herwaardering van de materiële activa van de NMBS, die ter gelegenheid van elke inventaris wordt doorgevoerd in onderling overleg met de bevoegde diensten van die maatschappij, heeft zowel betrekking op de terreinen en gebouwen als op de infrastructuurwerken en het rollend materieel. Voor deze inventaris heeft men dezelfde herwaarderingscoëfficiënten gebruikt als in 1995. Gelet op het belang van het nieuwe materieel werd het transportmaterieel nochtans niet geherwaardeerd waardoor het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden met ongeveer 30 miljard BEF is gedaald.

	Bedragen in miljoenen F
I. <u>TOTALE PARTICIPATIES IN EXPLOITATIETEGIEËN EN ANALOGE OPENBARE ONDERNEMINGEN</u>	
I.A. Autonome Overheidsbedrijven	
DE POST 1)	36.870
NMBS (1) (2)	256.619
Belgocontrol (1)	28.469
	9
I.B. Koninklijke Munt van België (Staatsbedrijf)	
I.C.	
Nationale Loterij	1.931
Regie voor de Gevangenisarbeid	440
Landbouwexploitaties van de Staat	99
I.D.	
Nationale Delcredere dienst (eigen beheer)	27.973
Rentefonds (3)	5.045
Participatiefonds	8.121
N.M.N.S.	213
SOPIMA (4)	8.177
Belgische Technische Coöperatie	300
I.E.	
Centrale Dienst voor Sociale en culturele Actie ten behoeve van de leden van de Militaire Gemeenschap	-1.057
Belgisch Instituut voor Normalisatie	51
Belgisch Instituut voor Radio-elementen	765
Commissie voor het Bank- en Financiewezen	226
Controledienst voor de verzekeringen	416
Instituut voor Veterinaire keuring	1.154
TOTAAL TOTALE PARTICIPATIES	375.821

	Bedragen in miljoenen F
II. <u>MEERDERHEIDSPARTICIPATIES IN INGEZETEN ONDERNEMINGEN</u>	
NBB	26.247
Belfin (5)	396
Intercommunale vereniging van het Bos van Havré	80
A.S.T.R.I.D (6).	2.163
BELGACOM (7)	57.751
B.I.A.C. (7)	978
SABENA (8)	3.946
BERLAYMONT 2000 (9)	335
TOTAAL MEERDERHEIDSPARTICIPATIES	91.896

- 1) Sommige materiële activa werden door de Commissie geherwaardeerd.
- 2) De rest van de participatie van de Federale Overheid in de NMBS, met name 67,47%, is in het bezit van de H.S.T. – Fin. en wordt in rekening gebracht op het niveau van de FPM, waarvan de H.S.T. - Fin. een participatie is. 11% van het kapitaal, tenslotte, wordt aangehouden door de privé-sector.
- 3) Met inbegrip van het aan de Belgische Staat te storten winstaandeel (40 miljoen).
- 4) Totale participatie, met inbegrip van de 1,83% die de FPM aanhoudt en die op dit niveau in rekening worden gebracht.
- 5) Waarvan een deel via de FIM (participatie in gedelegeerde opdracht voor rekening van de Staat).
- 6) Via de FIM (participatie in gedelegeerde opdracht in naam van de Staat).
- 7) Sommige materiële activa zijn door de Commissie geherwaardeerd.
- 8) Meerderheidsparticipatie, rekening houdend met de 16,50% in het bezit van Zéphyr-Fin en de 1,50% in het bezit van de FIM. De waarde van die participaties werd op het niveau van die ondernemingen in rekening gebracht.
- 9) Voor 70,30% een dochtervennootschap van de Regie der gebouwen. De laatste inventaris die beschikbaar is voor de Regie dateert van 1996; daarom hebben we beslist Berlaymont 2000 rechtstreeks onder te brengen bij de participaties.

	Bedragen in miljoenen F
III. <u>MINDERHEIDSPARTICIPATIES IN INGEZETEN ONDERNEMINGEN</u>	
TRACTEBEL N.V.	1
TOTAAL MINDERHEIDSPARTICIPATIES	1

	Bedragen in miljoenen F
IV. <u>PARTICIPATIES IN BUITENLANDSE EN INTERNATIONALE ONDERNEMINGEN EN INSTELLINGEN</u>	
Internationaal Muntfonds	161.674
Internationale Ontwikkelingsassociatie	45.431
Europese Investeringsbank	6.158
Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	8.665
Internationale Financieringsmaatschappij	1.474
Aziatische Ontwikkelingsbank	389
Nationale Maatschappij van de Luxemburgse Spoorwegen	0
Afrikaans Ontwikkelingsfonds	7.368
Aziatisch Ontwikkelingsfonds	5.081
Interamerikaanse Ontwikkelingsbank	519
Fonds Speciale Verrichtingen van de Interamerikaanse Bank voor Ontwikkeling	1.634
Afrikaanse Ontwikkelingsbank	438
International Natural Rubber Organisation in Kuala-Lumpur	76
N.V. Spot Image te Toulouse (via IFM) (1)	11
Internationaal akkoord over het tin	13
Ruandese Ontwikkelingsbank	40
Economische Ontwikkelingsbank van Burundi	30
Ontwikkelingsbank van de Staten van de Grote Meren	121
Shangai Bell telephone equipment manufacturing company	2.609
Bijzondere faciliteit voor Afrika ten zuiden van de Sahara	300
Sudan Rural Development Finance Company	6
B.O.A.D. Lomé - Tojo	232
Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	3.018
Multilateraal Agentschap voor Investeringsgaranties	140
Tchernobyl Shelter Implementation Plan	12
N.V. ARES (Luxemburg)	330
Suez Lyonnaise des Eaux (France)	0
TOTAAL	245.769

	Bedragen in miljoenen F
V <u>VORDERINGEN DIE KUNNEN GELIJKGESTELD WORDEN MET PARTICIPATIES</u>	
Potentiële schuldvordering van de Federale Overheid op de N.B.B.	155.362
TOTAAL VAN DE MET PARTICIPATIES GELIJKGESTELDE VORDERINGEN	155.362

1) Deelneming via de IFM in gedelegeerde opdracht in naam van de Staat.

De potentiële vordering van de Federale Overheid op de NBB omvat in feite twee posten die zijn ingeschreven op het balanspassief van de NBB :

- Onbeschikbare reserve van meerwaarden op goud	7.145 miljoen
- Herwaarderingsrekeningen (voormalig waarderingsverschillen op goud en vreemde deviezen).	148.217 miljoen

TOTAAL	155.362 miljoen

Deze bedragen houden rekening met de invloed van een na 31 december 1995 tot stand gekomen transactie, met name de storting aan de Staat van het op 1 juli 1996 bestaande bedrag voor meerwaarden op goud, transactie die het mogelijk heeft gemaakt een deel van de Openbare Schuld in deviezen terug te betalen.

	Bedragen in miljoenen F
TOTAAL FINANCIËLE PARTICIPATIES	868.849

B. VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen op meer dan één jaar op derden (andere dan entiteiten van de Federale Staat)

In de balans op het einde van 1999 behelst deze rubriek drie belangrijke posten :

- niet op de markt verhandelbare vastrentende roerende waarden	2.501 miljoen
- budgettaire voorschotten	55.377 miljoen
- domaniale schuldvorderingen	3.114 miljoen

Niet op de markt verhandelbare vastrentende roerende waarden

De Federale Staat bezit twee effectenportefeuilles waarvan één wordt beheerd door de Deposito- en Consignatiekas en de andere is neergelegd bij de NBB.

Enkel de waarden die strikt beantwoorden aan het opschrift van deze rubriek worden hier weerhouden. De andere elementen van deze effectenportefeuilles zijn ingeschreven op andere activa-posten (zie ‘Thesauriebeleggingen’, infra).

De gelopen en niet-ervallen interesten die betrekking hebben op de hier ingeschreven roerende waarden komen voor op de overlopende rekeningen van het Actief.

Budgettaire voorschotten

Budgettaire voorschotten (1) toegekend :

- aan ingezeten ondernemingen	5.521 miljoen
- aan instellingen van de Sociale Zekerheid	5.556 miljoen
- aan andere derden	78.833 miljoen

TOTAAL	89.910 miljoen
<u>Te voorziene globale waardeverminderingen</u> (voor dubieuze vorderingen)	34.533 miljoen

*
* *

1. De weerhouden bedragen werden geraamd uitgaande van de door de administratie van de Thesaurie verstrekte inlichtingen. Hieromtrent dient evenwel onderscheid gemaakt tussen:
 - enerzijds, de budgettaire voorschotten die effectief door de Thesaurie worden beheerd;
 - en anderzijds deze die door deze administratie enkel worden geïnventariseerd op basis van de door de betrokken departementen bezorgde inlichtingen.

1) Zoals hun naam het aangeeft worden de terugvorderbare budgettaire voorschotten toegekend op grond van een begrotingskrediet. Hierdoor verschillen ze van thesaurievoorschotten (cf. Infra) die niet zijn voorzien op de begroting maar worden toegestaan door een beslissing van de Ministerraad met het oog op de betaling van dringende uitgaven.

2. Voor een bepaald aantal voorschotten die ressorteren onder deze laatste categorie, beschikt de Thesaurie niet over inlichtingen wat de toestand ervan op 31 december 1999 betreft. In dat opzicht kunnen we enkel verwijzen naar de verslagen waarin we reeds het gebrek aan transparantie betreunden waarmee bepaalde departementen hun voorschotten beheerden.
3. Het op het Actief van de balans van de Federale Overheid voor de voorschotten in te schrijven saldo wordt op die wijze geraamd op ongeveer 90 miljard.

Gelet op de twijfelachtige invorderbaarheid van bepaalde van die vorderingen werd er een bedrag van ongeveer 35 miljard ingeschreven voor “Te voorziene globale waardeverminderingen voor dubieuze schuldvorderingen”.

Voor de raming van deze waardevermindering werd tegelijkertijd gesteund op :

- door de Thesaurie verstrekte directe indicaties;
- indirecte vergelijkingen die zijn voortgesproten uit de evolutie in de tijd van de vordering;
- beoordelingen omtrent de solvabiliteit van bepaalde debiteuren.

Benadrukt dient hier dat deze waardevermindering, ofschoon tot stand gekomen via een beoordeling van elk geval afzonderlijk, globaal is vanwege het ramend karakter ervan en dan ook niet mag worden geïnterpreteerd als een voorstel tot annulering van de beschouwde schulden.

Domaniale schuldvorderingen

3.114 miljoen

Het betreft hier niet – fiscale schuldvorderingen die behoren tot het patrimonium van de diensten van algemeen bestuur van de Federale Overheid en waarvan de invordering wordt nagestreefd door de ontvangkantoren der domeinen welke momenteel ressorteren onder de administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen. Het betreft hier dus geen fiscale schuldvorderingen of penale boeten en evenmin schuldvorderingen van tal van zelfstandige staatsorganismen waarvan de invordering eveneens door de voornoemde ontvangkantoren wordt nagestreefd.

Hierbij dient benadrukt dat de desbetreffende ontvangkantoren in principe enkel tussenbeide komen wanneer de diensten waarvan de schuldvorderingen uitgaan alle tot hun bevoegdheid behorende maatregelen hebben uitgeput.

De desbetreffende ontvangkantoren kunnen in voorkomend geval voor de invordering van die schuldvorderingen een dwangbevel uitvaardigen.

**Vorderingen op ten hoogste één jaar
ten opzichte van derden
(andere dan entiteiten van de Federale Staat)**

De uitsplitsing van deze rubriek doet zich als volgt voor :

- Schatkistvoorschotten toegestaan aan derden op ten hoogste één jaar	14.902 miljoen
- Diverse vorderingen ten opzichte van derden op ten hoogste één jaar	7.040 miljoen
- Diverse debiteuren	136.981 miljoen

Schatkistvoorschotten aan derden op ten hoogste één jaar

Het betreft hier vooral in het Actief van de rekenplichtigen van de Staat (13.269 miljoen) begrepen voorschotten en bijkomstige voorschotten aan uitgegeven ondernemingen (816 miljoen) en andere derden (817).

Diverse vorderingen op derden op ten hoogste één jaar

Het betreft hier in hoofdzaak vorderingen van de federale Staat die voortvloeien uit het uitstaande bedrag van derdengelden (“thesaurierekeningen voor orde”) ten opzichte van :

- openbare ondernemingen
- de Lagere Overheid (inzonderheid de financiële dienst van de leningen van de Lagere Overheid)
- diverse derden.

Diverse debiteuren

Deze post omvat in hoofdzaak de verschuldigde en nog niet ingevorderde directe en indirecte belastingen :

- in te vorderen ingekohierde en vervallen federale directe belastingen :	489.807 miljoen
- te voorziene globale waardevermindering	-252.587 miljoen
- in te vorderen vervallen federale indirecte belastingen	326.505 miljoen
- te voorziene globale waardevermindering	-271.717 miljoen

*
* *

De door de Federale Overheid eind 1999 voor eigen rekening nog in te vorderen belastingen en taksen vormen een financieel balansactief. In de mate dat een gedeelte van de nog aan te zuiveren rechten evenwel oninvorderbaar lijkt, dringt zich de inschrijving op, in dezelfde rubriek, van een "te voorziene globale waardevermindering" die bij benadering overeenstemt met dat als niet invorderbaar beschouwd gedeelte (1).

Het begrip "in te vorderen belasting" verschilt essentieel naargelang het directe of indirecte belastingen betreft.

DIRECTE BELASTINGEN

Op het gebied van de directe belastingen worden periodiek overzichtstabellen van de nog aan te zuiveren rechten opgemaakt die tot op de frank nauwkeurig zijn en beschikbaar zijn op het einde van het volgende semester.

Twee voorafgaande correcties dienen evenwel doorgevoerd. Vooreerst heeft de notie "nog aan te zuiveren recht" inzake directe belastingen enkel zin voor de via inkohiering vastgestelde rechten, wat de rechten uitsluit die contant dienen betaald alsook de rechten die te betalen zijn op eenvoudige verklaring inzake aan de bron betaalbare belastingen.

1) De terug te betalen belastingen en taksen komen trouwens voor in het balanspassief van de Federale Overheid onder de rubriek "Diverse Crediteuren (andere dan entiteiten van de Centrale Overheid)".

Vervolgens slaan de gegevens met betrekking tot die in te vorderen achterstallen niet enkel op ten voordele van de Federale Overheid aan te zuiveren rechten maar ook op deze ten voordele van de Gewesten alsmede van de Provincies, de Gemeenten en de Brusselse Agglomeratie. Welnu, deze balans betreft enkel de Federale Overheid; op het actief mag dan ook enkel haar aandeel in de in te vorderen directe belastingen worden geboekt.

Eind 1999 beliep het bedrag van de inzake directe belastingen aan te zuiveren rechten 552.255 miljoen F waarvan een bedrag van 489.807 miljoen F ten gunste van de Federale Overheid.

Rekening houdend met een vermoedelijk verlies -dat geheel of gedeeltelijk kan zijn- in de sector van de geschillen, de aan gang zijnde vervolgingen, de faillissementen, concordaten, vereffeningen en gevallen van insolventie, komt men tot een bedrag van 252.587 miljoen F dat dient ingeschreven als te voorziene globale waardevermindering.

*
* *

Ten opzichte van de vorige inventaris stelt men een sterke stijging vast van de nog in te vorderen rechten, inzonderheid voor de uitgestelde rechten (bijdragen op meer dan één jaar).

Nog in te vorderen rechten (in miljoenen F) (1)	1992	1995	1999
- op uitgestelde rechten	138.724	257.130	405.767
- op kohieren van het jaar	110.586	145.925	146.488
TOTAAL	249.310	403.055	552.255

De evolutie van de nog in te vorderen belastingen op uitgestelde rechten wordt in hoofdzaak verklaard door een sterke verhoging van het fiscaal contentieux. Volgens de betrokken administratie kan men de volgende verklarende factoren naar voren brengen zonder aan elk ervan evenwel een nauwkeurig percentage te kunnen toewijzen :

- de verstrenging van de fiscale wetgeving alsmede de groeiende complexiteit ervan;
- de weerslag van niet-fiscale begrotingsmaatregelen op het fiscaal contentieux (cf. bijzondere bijdrage voor sociale zekerheid);
- de groeiende complexiteit van de maatschappij in het algemeen en de juridische verhoudingen in het bijzonder;

1) De gegevens met betrekking tot de in te vorderen rechten komen voor in het Jaarverslag van de Algemene administratie van de belastingen.

- de groeiende overtuiging en de hardnekkigheid waarmee de belastingplichtigen zich verdedigen tegen de belastingaanslagen met, voor relatief belangrijke zaken, het beroep dat wordt gedaan op boekhouders of gespecialiseerde advocaten in het stadium van de betwisting;
- het groeiend aantal belastingplichtigen dat in beroep gaat tegen de beslissingen van de gewestelijke directeur;
- de vertraging in de behandeling van de geschillen door de hoven van beroep, wat een invloed kan hebben op de regeling van gelijkaardige betwistingen of bezwaren uitgaande van belastingplichtigen van eenzelfde categorie;
- het feit dat de hoven van beroep prejudiciële vragen stellen aan het Arbitragehof en bijgevolg hun uitspraak in gelijkaardige dossiers in opschorting houden;
- het groeiend gebruik van de door de wet van 11 april 1994 op de openbaarheid van de bestuurshandelingen voorziene mogelijkheden.

Onverminderd de noodzaak de werking van de administratie op losse schroeven te zetten, zetten deze elementen aan tot een diepgaande bezinning over de praktische modaliteiten van ons belastingstelsel.

*
* *

INDIRECTE BELASTINGEN

Voor de indirecte belastingen maakt de invordering niet het voorwerp uit van een kohier, aangezien deze belastingen niet via inkohiering worden ingevorderd. De notie "nog in te vorderen" belastingen heeft hier dus een heel andere betekenis dan voor de directe belastingen en is derhalve nog moeilijker te omlijnen.

Inzake registratie- en successierechten zijn de in te vorderen bedragen bijzonder moeilijk vast te leggen en, hoe dan ook, niet beschikbaar. Deze cijfers zouden trouwens weinig betekenisvol zijn, aangezien deze categorie slechts 5% vertegenwoordigt van het totaalbedrag aan fiscale ontvangsten.

Inzake BTW beliep eind 1999 het totaal van de in te vorderen sommen 326.505 miljoen F, uitgesplitst als volgt :

- faillissementen : 90.785
- schulden in vervolging : 149.156
- andere invorderingen : 86.564
(gewone invorderingsprocedures)

Een globale waardevermindering van 271.717 miljoen werd in aanmerking genomen.

*
* *

De globale waardeverminderingen die inzake directe belastingen enerzijds en inzake BTW anderzijds worden doorgevoerd, steunen op zeer uiteenlopende methoden. In het geval van de BTW werd het bedrag, dat overeenstemt met een invorderbare verhouding van 16,78%, ons meegedeeld door de bevoegde administratie, die het heeft vastgelegd op basis van de invorderingsgraad die in de loop van de laatste jaren werd vastgesteld. Die invorderingsgraad houdt inzonderheid verband met de ouderdom van de vorderingen die deel uitmaken van het nog uitstaand bedrag.

Voor de directe belastingen hebben we niet over dergelijke informatie kunnen beschikken. De desbetreffende Administratie heeft ons immers medegedeeld dat het haar niet mogelijk was om die gegevens te verstrekken. Vandaar dat we beroep hebben gedaan op de coëfficiënten voor niet-invordering die reeds ter gelegenheid van de opmaak van vorige inventarissen werden gebruikt. Deze coëfficiënten, die verschillen naargelang de reden van niet-invordering, zijn gewogen in functie van het relatief belang van de verschillende redenen, om te komen tot de te voorziene globale waardevermindering. Zo wordt er rekening gehouden met de evolutie in de tijd van de redenen van niet-invordering. Wat de coëfficiënten zelf betreft, dit zijn nog altijd de geraamde cijfers zoals de terzake bevoegde Administratie ze indertijd heeft medegedeeld voor de inventaris 1986. Ofschoon de aanwending ervan ter gelegenheid van de opeenvolgende inventarissen, tot in 1995 de officieuze goedkeuring wegdroeg van die Administratie, dient erkend dat de methode toch niet volkomen voldoet. Is men er bijvoorbeeld wel zeker van dat de aangroei van de geschillen ("*contentieux*" – cf. supra) niet gepaard zal gaan met een verhoging van de oninvorderbaarheid die erop betrekking heeft?

Ofschoon de directe belastingen, omwille van hun typische kenmerken, zich niet lenen tot even nauwkeurige vooruitzichten van de oninvorderbaarheid als de BTW, is het desalniettemin meer dan tijd dat men er zich niet meer toe beperkt gedetailleerde uitsplitsingen te publiceren per oorzaak van belastingachterstal. Die momentopnamen zijn wel nuttig maar moeten aangevuld worden met wat men, per analogie met de demografie, longitudinale analyses zou kunnen noemen. Het gaat erom de evolutie van de invordering van de ingekohierde bijdragen op een gegeven ogenblik te volgen in de tijd, in functie van de diverse oorzaken van de achterstallen. Het voordeel van een dergelijke opvolging gaat het kader van onderhavige inventaris te buiten. Volgens ons kan het hele beheer van het departement daarvan profiteren. Dat is een taak waarvoor de Administratie zich ongetwijfeld al heeft ingezet, ook al is het maar op aansporen van de heer ZENNER, regeringscommissaris.

*
* *

Geldbeleggingen

Deze post heeft in hoofdzaak betrekking op tijdelijke beleggingen die worden gedaan in het kader van beheersverrichtingen van de Schatkist ("Andere vastrentende roerende waarden"). Het volume van deze beleggingen varieert per definitie zeer sterk; de vermindering ervan ten opzichte van 1995 heeft dan ook geen enkele bijzondere betekenis.

Liquide middelen

Worden onder dit trefwoord gegroepeerd : de beschikbare tegoeden van de rekenplichtigen van de Federale Overheid (in hoofdzaak van de fiscale administraties) in kas, als stukken met geldwaarde op PCR en op zichtrekeningen bij banken.

De stijging daarvan, van 265.669 miljoen in 1995 tot 442.569 miljoen in 1999, wordt grotendeels verklaard door een sterke stijging van de tegoeden op PCR van de rekenplichtigen van de Thesaurie. Dat is een louter toevallig verschijnsel, waaraan geen bijzondere betekenis dient gegeven : rond 31 december kunnen die tegoeden gevoelige schommelingen ondergaan – opwaarts of neerwaarts, naar gelang de verrichtingen van de rekenplichtigen.

Wat de tegoeden op PCR betreft dient benadrukt dat, net als in de vorige inventarissen, deze worden geboekt op het actief van de balans terwijl de totaliteit van de deposito's bij de Postcheque wordt opgenomen in het Passief. Er is hier dus geen netto-boeking zoals dit wel het geval is in de statistiek van de Openbare Schuld.

Overlopende rekeningen van het Actief

Het betreft hier in hoofdzaak een raming van de gelopen en niet vervallen interesten op de twee effectenportefeuilles die in het bezit zijn van de Federale Overheid, de ene beheerd door de Deposito- en Consignatiekas, de andere neergelegd bij de NBB.

Vorderingen op andere entiteiten van de Federale Staat

63.698 miljoen

Deze rubriek kan terzelfder tijd

- overdreven gedetailleerd lijken, doordat elke entiteit-debiteur afzonderlijk wordt vermeld,
- en vreemd lijken in de mate dat hierin vorderingen worden geïsoleerd die, naargelang de vervaltijd, logischerwijze in de voorgaande rubrieken hadden moeten zijn opgenomen.

In feite beoogt deze rubriek enkel het isoleren van de vorderingen (en de schulden) tussen de verschillende entiteiten van de Centrale Overheid (en hun DBA's en AION's) met het oog op de consolidaties van de Balans van de Federale Overheid.

- op de DBA's van de Federale Overheid 51.333 miljoen

Het betreft hier praktisch uitsluitend vorderingen op het Wegenfonds. Luidens het K.B. van 28.11.1991 (art. 1) is "het Wegenfonds in ontbinding gesteld. Het blijft voortbestaan voor de vereffeningsverrichtingen". Hierbij dient aangestipt dat het in de inventaris 1995 beschouwd wordt als een DBA en niet meer als een AION. Eind 1999 was het Wegenfonds nog steeds niet in ontbinding gesteld (!) (1), zodat die classificatie werd behouden.

Op het passief van de balans van het Wegenfonds komt als schuld ten opzichte van de Federale Overheid een bedrag van 38 miljard voor, dat anderzijds is ingeschreven als schuldvordering van de Federale Overheid in de rekeningen voor orde van de Thesaurie.

- Op de AION's van de Federale Overheid 6.890 miljoen
- Op de Gemeenschappen en de Gewesten
 - op de Vlaamse Gemeenschap 2.612 miljoen
 - op de Franse Gemeenschap 1.300 miljoen
 - op de Duitstalige Gemeenschap -
 - op het Waalse Gewest 1.436 miljoen
 - op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 124 miljoen

* *
*

1) De toestand is intussen niet gewijzigd.

Voor een uitgebreide commentaar op deze posten alsmede op de daarmee overeenstemmende passivaposten verwijzen we de lezer naar het Verslag 1992. Hieraan kan wel nog worden aan toegevoegd dat sedert juni 1994 de Thesaurie niet meer tussenkomt in de overdracht aan de Gemeenschappen van de opbrengst van het Kijk- en Luistergeld.

Vanuit het standpunt van het geheel van de vorderingen en schulden van de Federale Overheid die voortvloeien uit de toepassing van de Financieringswet van 16 januari 1989 zijn de in de inventaris 1999 in aanmerking genomen bedragen de volgende :

(In miljoenen F)

	Eindafrekening	Saldo gewestelijke belasting	Saldo gedeelten toegewezen belastingen	TOTAAL
<u>Vlaamse Gemeenschap</u>				
- Vordering van de Federale Overheid			2.612	2.612
- Schuld van de Federale Overheid		3.836		3.836
<u>Waals Gewest</u>				
- Vordering van de Federale Overheid			1.436	1.436
- Schuld van de Federale Overheid		2.008		2.008
<u>Franse Gemeenschap</u>				
- Vordering van de Federale Overheid	1300 (1)			
- Schuld van de Federale Overheid				40
<u>Brussels Hoofdstedelijk Gewest</u>				
- Vordering van de Federale Overheid			124	124
- Schuld van de Federale Overheid		1.332		1.332
<u>Duitstalige Gemeenschap</u>				
- Vordering van de Federale Overheid				0
- Schuld van de Federale Overheid				0

Zoals de vorderingen van de Federale Overheid op de andere entiteiten ingeschreven worden in haar Actief, zo worden ook de schulden van de Federale Overheid t.o.v. die entiteiten ingeschreven in haar balanspassief (cf. infra).

1) Betwist bedrag. De «eindafrekening» betreft de overgangperiode -die op 31 december 1990 ten einde kwam- waarin de Thesaurie van de Federale Overheid fungeerde als beheerder van de kasmiddelen van de Gewesten en Gemeenschappen. Intussen is er een regeling getroffen inzake de saldi van de verrichtingen die voor elk van de entiteiten uitgevoerd werden, behalve wat de Franse Gemeenschap betreft, die het bedrag in kwestie betwist. In januari 2000 heeft de Minister van Financiën zich ééns verklaard met de conclusies van de Commissie Rekenhof/Federale Thesaurie; volgens die Commissie zou een herziening van de eindafrekening praktisch ondoenbaar zijn en de heropening van het dossier onmogelijk vanuit een juridisch-formeel standpunt. We kunnen dus niet anders doen dan het bedrag als betwist blijven beschouwen.

C. NADERE UITEENZETTING OVER DE “MATERIELE” ACTIVA VAN DE FEDERALE OVERHEID (1)

1. Algemeen Overzicht

Rekening houdend met de in de kader van de staatshervorming uitgevoerde overdrachten naar de Gemeenschappen en Gewesten (cf. infra), zijn het nu de gefedereerde entiteiten die het grootste deel van de materiële activa van de Federale Staat bezitten.

Zoals blijkt uit de hierna volgende samenvattende tabel, blijft de Federale Overheid nochtans in het bezit van roerende en onroerende materiële activa voor een niet onbelangrijk bedrag.

Twee voorafgaande opmerkingen

1. Er werd hier gekozen voor een presentatie per departement-gebruiker. Ze doet ons denken dat, mits er enkele methodologische aanpassingen worden aangebracht (berekening van de opportuniteitskost van hun gebruik), de inventaris van de materiële activa een werkelijk beheer van de activa mogelijk zou maken. (Zie hiervoor Inleiding en Bijlage I).
2. De Administratieve Openbare Instellingen (AOI's) komen in deze tabel niet voor, aangezien hun roerende materiële activa niet volledig zijn kunnen geïnventariseerd worden volgens de verfijnde methode waaraan in Bijlage I wordt herinnerd.

Deze “leemte” ontnemt nochtans niet alle belang aan deze tabel, want bij die AOI's komen maar weinig roerende en onroerende materiële activa voor. De waarde van hun terreinen en gebouwen, bijvoorbeeld, hetzij 18 miljard, bedraagt niet meer dan 4% van het geheel van die goederen.

1) In Bijlage II vindt men meer informatie over de vaste activa, in het bijzonder over de overdrachten van die activa naar de Gewesten en Gemeenschappen.

**OVERZICHT VAN DE INVENTARISWAARDE VAN DE MATERIËLE ACTIVA VAN DE FEDERALE
OVERHEID OP 31.12.1999 NAAR GELANG VAN HUN GEBRUIKER**

FEDERALE DEPARTEMENTEN		DIENSTEN VAN ALGEMEEN BESTUUR													
		ONROERENDE GOEDEREN (TERREINEN EN GEBOUWEN)						ROERENDE GOEDEREN			INFRA- STRUC- TUUR- WERKEN	TOTAAL			
		ONROERENDE GOEDEREN NIET BEHEERD DOOR DER REGIE DER GEBOUWEN -kadastrale toestand op 1.1.2000-				GOEDEREN BEHEERD DOOR DE REGIE DER GEBOUWEN (behalve SOPIMA) -toestand op 1.1.2000-		TOTALE INGEBRUIKNEMING (eigen- en Regie beheer)		KUNST- WERKEN EN - VOOR- WERPEN	VAN ANDERE AARD	TOTAAL	WAARDE	WAARDE	
BENAMING	CODE BALANS	Vloer- oppervlakte		WAARDE			Vloer- oppervlakte		GESCHAT WAARDE (volgens % VO) in in miljoen F	TOTALE WAARDE			WAARDE in miljoen F	WAARDE in miljoen F	WAARDE in miljoen F
		VO In M2	BEBOUWD	ONBEBOUWD	TOTAAL	VO in M2	in miljoen F	VO in M2		in miljoen F	in miljoen F	in miljoen F			
DOTATIES (met uitzondering van de goederen ter beschikking gesteld van de koninklijke familie)	1900	38.586	688	480	1.168	65.561	2.118	104.147	3.286	0,0	0,0	0,0		3.286	
FEDERALE OVERHEID / DIENSTEN VAN DE EERSTE MINISTER	1901	92	1	0	1	548.569	17.725	548.661	17.726	226.534,0	31.974,8	258.508,8	0	276.235	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT ECONOMISCHE ZAKEN	1902	50.910	709	390	1.099	55.809	1.803	106.719	2.902	27,6	21.112,4	21.140,0	0	24.042	
FED. OVERHEID / DEP. BUITENLANDSE ZAKEN BUITENLANDSE HANDEL, ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	1903	153.237	5.238	8.028	13.266	42.131	1.361	195.368	14.627	137,3	3.872,7	4.010,0	0	18.637	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT MIDDENSTAND EN LANDBOUW	1904	38.015	701	324	1.025	380.760	12.303	418.775	13.328	0,0	718,6	718,6	0	14.047	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT VERKEER EN INFRASTRUCTUUR	1905	197.010	4.606	1.309	5.915	56.675	1.831	253.685	7.746	2,7	214,3	217,0	0	7.963	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT LANDSVERDEDIGING (1)	1906	5.309.188	106.686	44.101	150.787	43.979	1.421	5.353.167	152.208	0,0	18.412,7	18.412,7	11.684	182.305	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT TEWERKSTELLING EN ARBEID	1907	0	0	0	0	57.677	1.864	57.677	1.864	0,0	139,8	139,8	0	2.003	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT FINANCIËN (beheer door de diensten van de Domeinen)	1908	308.770	5.412	5.816	11.228	978.214	31.608	1.286.984	42.836	0,0	1.398,4	1.398,4	0	44.234	
FED. OVERHEID / DEP. AMBTENARENZAKEN (inbegrepen de lokalen ingebruikgenomen door de Regie der Gebouwen)	1909	0	0	0	0	501.301	16.198	501.301	16.198	0,0	102,5	102,5	0	16.300	
FED. OVERHEID / DEP. BINNENLANDSE ZAKEN (Rijkswacht inbegrepen: 1.197.983 M² VO)	1910	42.335	610	615	1.225	1.476.609	47.712	1.518.944	48.937	30,9	3.630,5	3.661,4	0	52.598	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT JUSTITIE	1911	37	0	7	7	1.351.662	43.674	1.351.699	43.681	0,0	3.078,2	3.078,2	0	46.760	
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT SOCIALE ZAKEN, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU	1912	114.875	3.442	319	3.761	136.883	4.423	251.758	8.184	0,0	607,6	607,6	0	8.792	
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DE REGIE DER GEBOUWEN (bepaalde verblijfplaatsen van de koninklijke familie; bron Regie der Gebouwen)(2)	1913					86.172	2.784	86.172	2.784	0,0	0,0	0,0	0	2.784	
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DER REGIE DER GEBOUWEN (ingebruikneming door de Gemeenschappen en Gewesten)(2)	1913					186.948	6.041	186.948	6.041	0,0	0,0	0,0	0	6.041	
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DER REGIE DER GEBOUWEN (Europese, internationale en extra-nationale ingebruikneming)(2)	1913					254.760	8.232	254.760	8.232	0,0	0,0	0,0	0	8.232	
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DE REGIE DER GEBOUWEN (andere ingebruikneming dan boven vermeld)(2)	1913					248.938	8.044	248.938	8.044	0,0	0,0	0,0	0	8.044	
FEDERALE OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DE KONINKLIJKE SCHENKING	1914	175.041	2.410	6.544	8.954			175.041	8.954	0,0	0,0	0,0	0	8.954	
TOTALEN		6.428.096	130.503	67.933	198.436	6.472.648	209.142	12.900.744	407.578	226.732,5	85.262,5	311.995,0	11.684	731.257	

(1) Niet inbegrepen CDSC - openbare administratieve instelling, die 695.060 M2 VO bezet, met een inventariswaarde van 14.433.029,034 F.

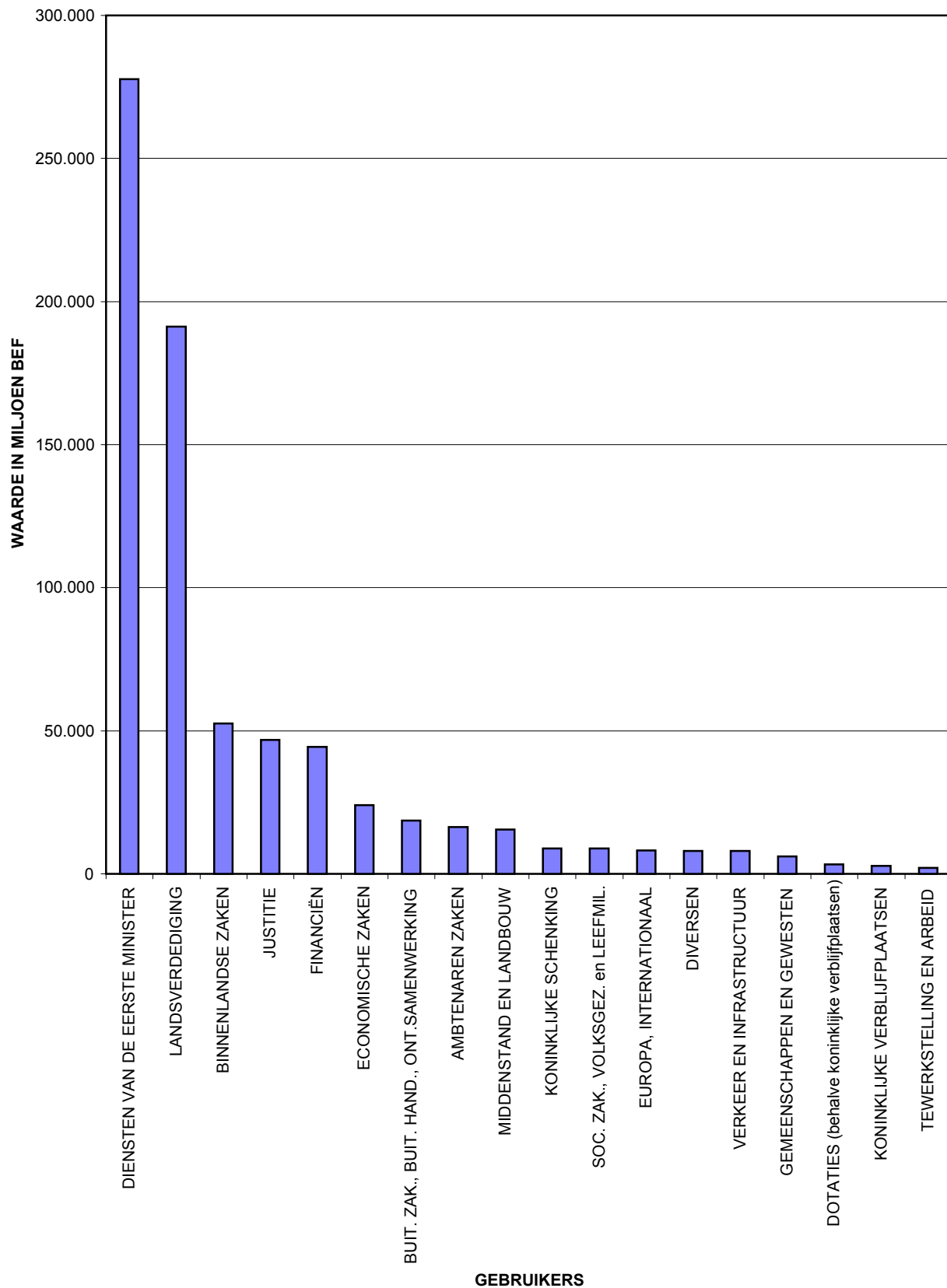
(2) SOPIMA niet inbegrepen - publiekrechtelijke naamloze vennootschap, die 313.345 M2 VO beheert, en voor het merendeel in huur genomen door de Regie der Gebouwen.

**OVERZICHT VAN DE INVENTARISWAARDE VAN DE MATERIËLE ACTIVA VAN DE FEDERALE OVERHEID
OP 31.12.1999 NAAR GELANG VAN HUN GEBRUIKER**

FEDERALE DEPARTEMENTEN		ADMINISTRATIEVE DIENSTEN MET BOEKHOUDKUNDIGE AUTONOMIE						ALGEMEEN TOTAAL VAN DAB's en ADBA's			
		ONROERENDE GOEDEREN			ROERENDE GOEDEREN			ONROERENDE GOEDEREN	INFRA-STRUCTUUR WERKEN	ROERENDE GOEDEREN	TOTAAL
		TERREINEN	GEBOUWEN	TOTAAL	KUNST- WERKEN EN - VOORWERPEN	ANDERE AARD	TOTAAL				
BENAMING	CODE BALANS	WAARDE in miljoen F			WAARDE in miljoen F			WAARDE in miljoen F			WAARDE in miljoen F
DOTATIES (met uitzondering van de goederen ter beschikking gesteld van de koninklijke familie)	1900	0	0	0	0,0	0,0	0,0	3.286	0	0	3.286
FEDERALE OVERHEID / DIENSTEN VAN DE EERSTE MINISTER	1901	285	194	478	227,2	764,4	991,6	18.204	0	259.500	277.705
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT ECONOMISCHE ZAKEN	1902	0	0	0	0,0	0,0	0,0	2.902	0	21.140	24.042
FED. OVERHEID / DEP. BUITENLANDSE ZAKEN BUITENLANDSE HANDEL, ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	1903	0	0	0	0,0	0,0	0,0	14.627	0	4.010	18.637
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT MIDDENSTAND EN LANDBOUW	1904	668	720	1.388	0,0	0,0	0,0	14.716	0	719	15.435
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT VERKEER EN INFRASTRUCTUUR	1905	0	0	0	0,0	0,0	0,0	7.746	0	217	7.963
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT LANDSVERDEDIGING (1)	1906	0	0	0	5.686,6	3.174,4	8.861,0	152.208	11.684	27.274	191.166
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT TEWERKSTELLING EN ARBEID	1907	0	0	0	0,0	0,0	0,0	1.864	0	140	2.003
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT FINANCIËN (beheer door de diensten van de Domeinen)	1908	0	0	0	0,0	93,2	93,2	42.836	0	1.492	44.327
FED. OVERHEID / DEP. AMBTENARENZAKEN (inbegrepen de lokalen ingebruikgenomen door de Regie der Gebouwen)	1909	0	0	0	0,0	20,2	20,2	16.198	0	123	16.321
FED. OVERHEID / DEP. BINNENLANDSE ZAKEN (Rijkswacht inbegrepen: 1.197.983 M² VO)	1910	0	0	0	0,0	0,0	0,0	48.937	0	3.661	52.598
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT JUSTITIE	1911	0	0	0	0,0	108,3	108,3	43.681	0	3.187	46.868
FEDERALE OVERHEID / DEPARTEMENT SOCIALE ZAKEN, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU	1912	0	0	0	0,0	0,0	0,0	8.184	0	608	8.792
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DE REGIE DER GEBOUWEN (bepaalde verblijfplaatsen van de koninklijke familie; bron Regie der Gebouwen)(2)	1913	0	0	0	0,0	0,0	0,0	2.784	0	0	2.784
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DER REGIE DER GEBOUWEN (ingebruikneming door de Gemeenschappen en Gewesten)(2)	1913	0	0	0	0,0	0,0	0,0	6.041	0	0	6.041
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DER REGIE DER GEBOUWEN (Europese, internationale en extra-nationale ingebruikneming)(2)	1913	0	0	0	0,0	0,0	0,0	8.232	0	0	8.232
FED. OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DE REGIE DER GEBOUWEN (andere ingebruikneming dan boven vermeld)(2)	1913	0	0	0	0,0	0,0	0,0	8.044	0	0	8.044
FEDERALE OVERHEID / GOEDEREN BEHEERD DOOR DE KONINKLIJKE SCHENKING	1914	0	0	0	0,0	0,0	0,0	8.954	0	0	8.954
TOTALEN		953	914	1.867	5.913,8	4.160,5	10.074,3	409.445	11.684	322.069	743.198

(1) Niet inbegrepen CDSC - openbare administratieve instelling, die 695.060 M2 VO bezet, met een inventariswaarde van 14.433.029.034 F.
(2) SOPIMA niet inbegrepen - publiekrechtelijke naamloze vennootschap, die 313.345 M2 VO beheert, en voor het merendeel in huur genomen door de Regie der Gebouwen.

**VERDELING VAN DE INVENTARISWAARDE VAN DE MATERIËLE ACTIVA VAN
DE FEDERALE OVERHEID
DIENSTEN VAN ALGEMEEN BESTUUR EN ADMINISTRatieve DIENSTEN
MET BOEKHOUDKUNDIGE AUTONOMIE**

2. Terreinen en gebouwen

Landsverdediging alleen al bezet méér dan een derde van de onroerende activa van de Federale Overheid (41% van de vloeroppervlakten en 37% van de totale waarde).

Ook al is de verhouding tussen de vloeroppervlakten en de waarde meestal in evenwicht, toch noteert men enkele belangrijke uitzonderingen :

- Landsverdediging : zie hierboven
- in omgekeerde richting :
 - de Koninklijke Schenking, waarvan de ongebouwde waarde 72% van de totaalwaarde bedraagt (de oppervlakte van de grond is bijna 8.000 ha).
 - Buitenlandse Zaken, bij wie de waarde eveneens hoger ligt dan de vloeroppervlakte. Dat heeft te maken met de waarde van de grond (onder meer in sommige hoofdsteden zoals Tokyo).

3. Roerende materiële activa

In de vorige balansen waren die activa, bij gebrek aan beter, het voorwerp van eerder summiere waarderings.

Voor de onderhavige balans heeft de Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat een verfijnde methodologie uitgewerkt (waarvan de essentiële elementen in Bijlage 1 in herinnering worden gebracht).

Wat kunnen we in wezen onthouden van de volgende aangehaalde cijfers?

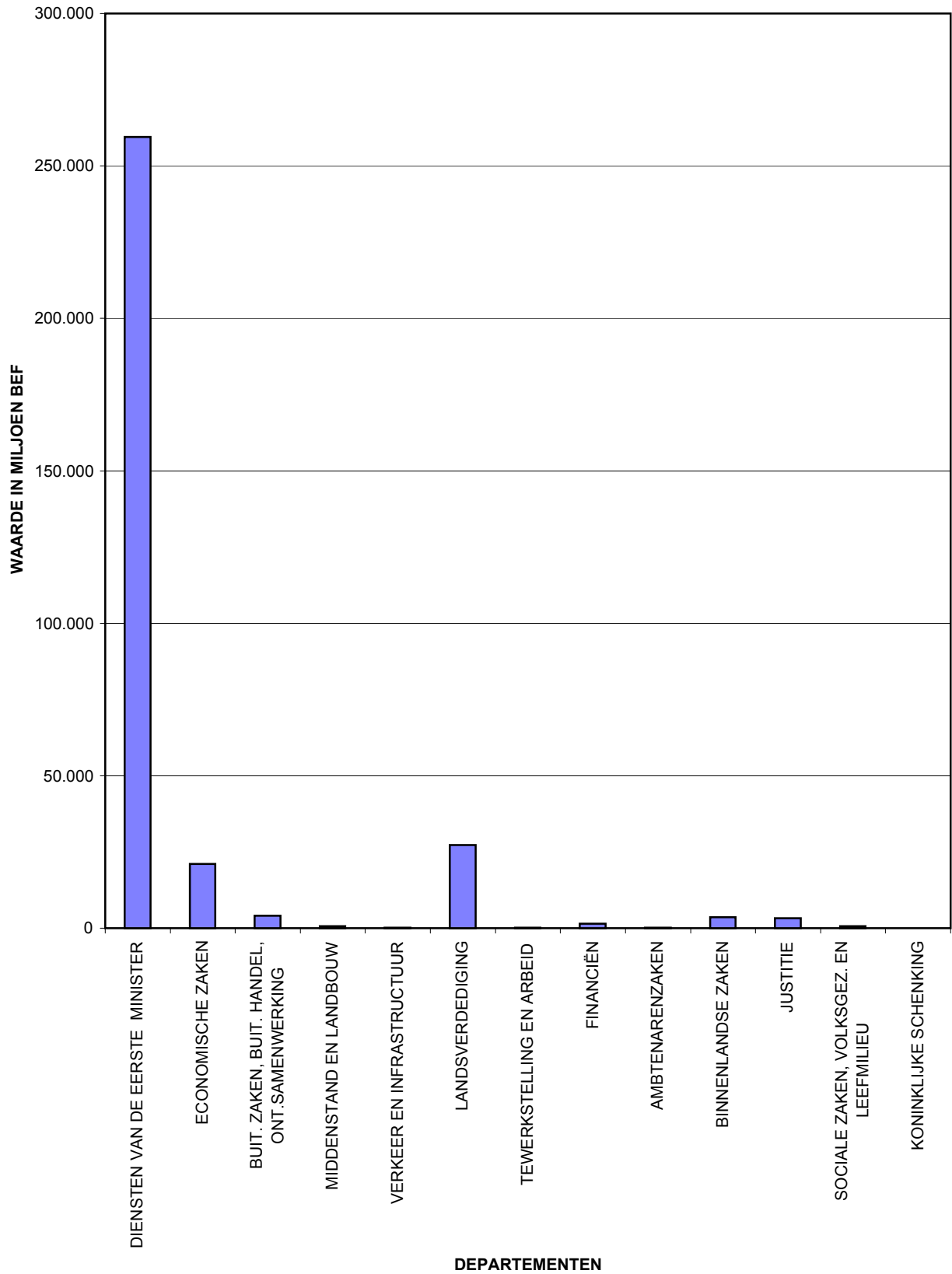
1. Het totaal van de roerende materiële activa van de Federale Overheid stijgt van 316 miljard eind 1995 tot 322 miljard eind 1999.
2. Zoals in de vorige balansen maken de kunstwerken en –voorwerpen een zeer belangrijke post uit (232 miljards), hetzij 72% van het totaal.
3. De drie departementen die zich van het peloton afscheiden zijn :
 - in de eerste plaats en veruit : - de Diensten van de Eerste Minister (kunstwerken en –voorwerpen)
 - vervolgens : - Landsverdediging (rollend, vliegend en varend materieel)
 - Economische Zaken (bibliotheek).

WAARDERING VAN DE ROERENDE MATERIËLE ACTIVA VAN DE FEDERALE OVERHEID OP 1.1.2000

Nummer in het Rekeningstelsel :	Aard van de roerende goederen :	Diensten van algemeen bestuur (A9A)	Administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie (A9B)	Administratieve openbare instellingen (A9C) (1)	Totaal (A9*)	Totaal (A9A EN A9B)
230	INSTALLATIES VOOR EXPLOITATIE	81.089.978	9.100.637	1.823.309	92.013.924	90.190.615
231	MACHINES VOOR EXPLOITATIE	705.170.979	115.017.607	24.214.134	844.402.720	820.188.586
232	UITRUSTING VOOR EXPLOITATIE	130.725.281	5.892.881	1.502.083	138.120.245	136.618.162
240	ROLLEND MATERIEEL	5.466.596.322	4.782.132	40.148.803	5.511.527.257	5.471.378.454
241	VAREND MATERIEEL	1.159.386.928	157.594	0	1.159.544.522	1.159.544.522
242	VLIEGEND MATERIEEL	4.929.749.554	0	0	4.929.749.554	4.929.749.554
243	INFORMATICA EN TELEMATICAMATERIEEL	3.892.427.197	125.152.138	190.059.745	4.207.639.080	4.017.579.335
244	KANTOORMEUBILAIR EN MATERIEEL	4.182.169.848	457.269.218	96.747.890	4.736.186.956	4.639.439.066
245	ANDER MEUBILAIR EN KANTOORMATERIEEL	8.324.023.959	105.878.267	110.831.524	8.540.733.750	8.429.902.226
246	WERKEN VAN BIBLIOTHEKEN	55.517.658.564	3.146.087.276	28.402.225	58.692.148.065	58.663.745.840
247	KUNSTWERKEN EN -VOORWERPEN, ZELDZAME INSTRUMENTEN EN ZELDZAAM MATERIEEL	226.732.488.291	5.913.723.333	10.108.298	232.656.319.922	232.646.211.624
248	DIEREN EN PLANTEN	46.539.000	0	0	46.539.000	46.539.000
249	NOG NIET IN GEBRUIK GENOMEN MATERIËLE ACTIVA	49.314.715	0	0	49.314.715	49.314.715
30	VOORRADEN VAN GRONDSTOFFEN	29.577.102	2.334.823	0	31.911.925	31.911.925
31	VOORRADEN VAN HULPSTOFFEN	5.402.882	2.115.520	6.000.000	13.518.402	7.518.402
32	VOORRADEN VAN GOEDEREN IN BEWERKING	8.820.957	1.114.000	0	9.934.957	9.934.957
33	VOORRADEN VAN EINDPRODUCT	5.097.706	43.187.000	31.500.000	79.784.706	48.284.706
34	VOORRADEN VAN HANDELSGOEDEREN BESTEMD VOOR WEDERVERKOOP	75.047.775	142.430.909	25.000.000	242.478.684	217.478.684
35	VOORRADEN VAN ENERGETISCHE CONSUMPTIEPRODUKTEN	491.701	0	0	491.701	491.701
36	VOORRADEN VAN BEWAPENINGSCONSUMPTIEGOEDEREN	653.114.000	0	0	653.114.000	653.114.000
618	INTERMEDIAIRE CONSUMPTIEGOEDEREN	0	0	0	0	0
	TOTAAL:	311.994.892.739	10.074.243.335	566.338.011	322.635.474.085	322.069.136.074

(1) Voor de administratieve openbare instellingen konden niet alle gegevens worden ingezameld; deze volgen immers, tot nu toe, het rekeningstelsel van het privésector.

**SPREIDING PER DEPARTEMENT VAN DE ROERENDE MATERIËLE ACTIVA
VAN DE FEDERALE OVERHEID (A9A ET A9B)**

II. OPEISBAAR PASSIEF OP HET EINDE VAN 1999

Het Opeisbaar Passief wordt uitsluitend gevormd door schulden ten opzichte van derden.

Deze schulden ten opzichte van derden worden in hoofdzaak gevormd door de Staatsschuld “stricto sensu” (1) welke in deze balans worden herschikt volgens de rubrieken van het toekomstig Rekeningstelsel (zie tabel hierna die volgens de gebruikelijke terminologie de in de balans op 31 december 1999 in rekening gebrachte Staatsschuld weergeeft). Heel dit gedeelte van het Passief is reeds overvloedig toegelicht in de jaarverslagen over de Staatsschuld. Derhalve zullen hier enkel de andere posten worden besproken dan deze van de Staatsschuld, welke dienen geboekt in het Passief van de Federale Overheid.

Het onder de post “Netto-actief” voorkomend bedrag werd berekend door het verschil te maken tussen het totaalbedrag van de activa van de Federale Overheid en het geheel van de schulden van die Overheid ten opzichte van derden.

*
* *

Hersituering van de Staatsschuld eind 1999 in het kader van de inventaris van de passiva van de Federale Overheid

Als men het eisbaar op meer dan één jaar en het eisbaar op ten hoogste één jaar omzet in begrippen van Staatsschuld stricto sensu, verkrijgt men de hierna volgende tabel.

1) Er wordt aan herinnerd dat de Staatsschuld in de strikte zin van het woord de officiële Schuld van de Federale Overheid is met uitsluiting van de gewaarborgde schuld en van de gedebudgetteerde schuld.

Federale Overheid
Uitstaand bedrag van de Staatsschuld stricto sensu eind 1999

	Inventariswaarde Tegen nominale waarde In miljoenen F (1)
I. Geconsolideerde schuld	
Verhandelbare geconsolideerde schuld in EUR/BEF en in eurozonenmunten	7.992.903
Niet verhandelbare geconsolideerde schuld in EUR/BEF en in eurozonenmunten	83.137
Geconsolideerde schuld in niet eurovaluta (tegenwaarde in BEF)	307.953
TOAAL Geconsolideerde schuld	8.383.993
II. Schuld van de Schatkist	
Op middellange termijn in BEF	225
Op middellange termijn in vreemde valuta (tegenwaarde in BEF)	0
Op korte termijn in BEF (met uitsluiting van de tegoeden van particulieren bij het Bestuur der Postchecks)	1.452.841
Op korte termijn in vreemde valuta (tegenwaarde in BEF)	81.656
TOTAAL Schuld van de Schatkist	1.534.722
ALGEMEEN TOTAAL	9.918.715

Men zal bemerken dat de Staatsschuld hier wordt gewaardeerd zoals in de balans 1995 tegen nominale waarde. De Commissie heeft immers geopteerd voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit voor die waardebepaling.

Aangezien het wisselrisico zo goed als onbestaand is, zijn we zo vrij geweest de geconsolideerde schuld uitgedrukt in euro, Belgische franken en eurozonenmunten in één enkele rubriek onder te brengen.

Laten we er tenslotte de aandacht op vestigen dat het hier vermelde bedrag van de uitstaande Staatsschuld verschilt van de bedragen van de uitstaande schuld aangehaald door de Thesaurie, en dat om de volgende twee redenen. Enerzijds, en dat is reeds uitgelegd in het commentaar bij de post "Liquide middelen", worden de leningen bij de BCH op een andere manier behandeld. Anderzijds is er hier geen rekening gehouden met de multivalutaswap, die op zich geen schuld is maar een risicopositie. De zo aangeduide verrichtingen komen trouwens niet voor in de definitie van de schuld in de Maastrichtoptiek.

*
* *

1) Behoudens wat de Eeuwigdurende schuld 2,5% betreft, die eind 1999 tegen beurswaarde werd geïnventariseerd.

Gedebudgetteerde schuld

De gedebudgetteerde schuld staat onder deze titel ingeschreven voor 27.235 miljoen.

“Vorderingen op méér dan één jaar op derden (andere dan de entiteiten van de Federale Overheid).

Het weerhouden bedrag is lager dan het bedrag dat voorkomt in de statistieken van de Thesaurie (62.102 miljoen F). Er werden immers een aantal posten welke dubbel gebruik zouden hebben gevormd met andere balansrubrieken (geheel of gedeeltelijk) niet weerhouden zoals blijkt uit de hierna volgende tabel :

	Bedragen in BF
Regie der Gebouwen : schuld die reeds gedeeltelijk is opgenomen via het passief van de balans van de Regie die een AION is	5.219.496.098
Lagere Overheid :	13.012.083.093
Wetenschappelijk onderzoek :	p.m.
Nationale Delcredere dienst : schuld die reeds is opgenomen via het passief van de balans van de Delcredere dienst (verrichtingen voor rekening van de Staat)	-
BELFIN : reeds gedeeltelijk opgenomen via de participatie van de Staat in BELFIN ten belope van 65,5%. Dient dus in rekening genomen : $12.900.000.000 * (100-65,5) \% =$	4.450.500.000
Financiële gezondmaking van het NILK : integraal op te nemen : de Schatkist heeft immers zelf deze leningen afgesloten die derhalve niet voorkomen op het balanspassief van het NILK	783.125.000
	1.820.250.000
Financiële gezondmaking van het CBHK : integraal op te nemen. De Schatkist heeft immers zelf deze leningen afgesloten die derhalve niet voorkomen op het balanspassief van het CBHK	1.950.009.880
Federale investeringsmaatschappij (FIM) : reeds gedeeltelijk opgenomen via de FPM waarvan de FIM een dochtermaatschappij is ten belope van 83,58% en via andere maatschappijen (2,21%). Blijft derhalve : $137.228.000.000 * 14,2$	
TOTAAL	27.235.464.071

Deze handelwijze is in overeenstemming met de keuze die recentelijk terzake werd gemaakt door de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit.

**Andere schulden op ten hoogste één jaar ten opzichte van
derden**

“De Post – Schuld op ten hoogste één jaar” 492.953 miljoen

Het betreft hier dagelijks opvraagbare leningen van de Schatkist bij het Bestuur der Postchecks.

“Waarborgen en borgtochten – Deposito’s en consignaties op ten hoogste één jaar” 3.063 miljoen

Het betreft hier in hoofdzaak vanwege derden ontvangen borgtochten en deposito’s.

“Diverse schulden ten opzichte van derden op ten hoogste één jaar” 54.857 miljoen

waaronder : “Ingezeten ondernemingen” : in casu diverse openbare ondernemingen.

“Instellingen van Sociale Zekerheid” : het betreft hier in hoofdzaak verschuldigde maar niet vervallen bijdragen, waarvan het bedrag voorkwam in de rekeningen van de Sociale Zekerheid.

“Lagere Overheid” : het betreft hier in hoofdzaak voor rekening van de Lagere Overheid geïnde ontvangsten.

Diverse crediteuren (andere dan de Federale Staat)

111.242 miljoen

Terug te betalen federale directe belastingen 33.009 miljoen

De terugbetalingen die aan de belastingplichtigen werden betekend in november en december 1999 werden respectievelijk slechts in januari en februari 2000 in betaling besteld, ofschoon ze eind 1999 reeds verschuldigd waren.

Terug te betalen federale indirecte belastingen 48.088 miljoen

Diverse andere crediteuren

29.420 miljoen

Het betreft hier hoofdzakelijk nog te betalen ordonnancements, aan de Europese Unie te storten douanerechten en “onbetaalde bedragen op uitgegeven mandaten”.

Overlopende rekeningen van het Passief

Deze rubriek omvat

- de gelopen en niet vervallen interesten op de leningen van de geconsolideerde schuld en de schuld op middellange termijn 302.517 miljoen
- de bezoldigingen van de maand december 1999 die in 2000 vervielen 22.821 miljoen
- de wacht- en regularisatierekeningen (waaronder de pro rata gelopen interesten op OLO's : 5.962 miljoen) 8.093 miljoen

De op de OLO's uitbetaalde rentecoupons zijn altijd "volle" coupons, met andere woorden coupons die slaan op 12 maanden. Welnu, de tussen de uitgifdatum van de OLO's en de vervaldatum van de interesten gelopen tijd kan minder bedragen dan 12 maanden omdat de OLO's van eenzelfde lijn (wat inhoudt dat ze dus identieke rentevervaldagen hebben) worden uitgegeven in verschillende schijven, met andere woorden verschillende keren per jaar. Van daar dat bij de regeling van elke toewijzingstranche de aankooprijzen worden vermeerderd met de sedert de betaaldatum van de inschrijvingen op de eerste schijf of de sedert de laatste rentevervaldag gelopen interesten.

De op 31 december van een bepaald jaar in rekening gebrachte pro rata gelopen interesten worden het daaropvolgende jaar gebruikt ter vervollediging van de begrotingskredieten die enkel gelopen interesten dekken. Het is dan ook duidelijk dat de pro rata gelopen interesten op OLO's een schuld uitmaken van de Federale Overheid ten opzichte van derden, welke dient geboekt op een regularisatierekening van het Passief.

Schulden ten opzichte van andere entiteiten van de Federale Staat

98.025 miljoen

- Ten opzichte van de DBA's van de Federale Overheid 58.134 miljoen

Het betreft hier schulden ten opzichte van diverse DBA's, waaronder de Deposito- en Consignatiekas en de Nationale Kas voor Rampenschade maar vooral de Amortisatiekas. De uitleg voor de zeer sterke stijging van de schuld ten opzichte van de Amortisatiekas wordt gegeven in het volgende hoofdstuk.

- Ten opzichte van de AION's van de Federale Overheid 32.566 miljoen

- Ten opzichte van de Gemeenschappen en de Gewesten

* Vlaamse Gemeenschap	3.859 miljoen
* AION's van de Vlaamse Gemeenschap	5 miljoen
* Franse Gemeenschap	40 miljoen
* Waals Gewest	2.008 miljoen
* Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.412 miljoen

Het essentiële van die bedragen vloeit voort uit de toepassing van de Financieringswet van 16 januari 1989.

De rechtvaardiging van deze posten werd gedetailleerd weergegeven in de commentaren bij het Actief die betrekking hebben op de vorderingen ten opzichte van andere entiteiten van de Federale Staat.

*
* *

III. NETTO-ACTIEF OP HET EINDE VAN 1999

Het netto-actief wordt berekend door het verschil te maken tussen het actief en het eisbaar passief, wat in dit geval betekent : de schulden ten opzichte van derden. In het geval van de Diensten van Algemeen Bestuur van de Federale Overheid is dit bedrag ruim negatief; het past hier dan ook te spreken over een netto-passief.

IV. RECHTEN EN VERBINTENISSEN BUITEN BALANS

Conform de voor de ondernemingen vigerende boekhoudkundige normen, voorziet de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit dat sommige rechten en verbintenissen van de Federale Overheid op een orderrekening worden bijgehouden, dat wil zeggen buiten balans. Dat is het geval met de gewaarborgde schuld. De toekomstige pensioenlasten van de openbare sector daarentegen komen daar niet in voor, om redenen die in bijlage III worden uiteengezet.

De gewaarborgde schuld

751.135 miljoen

Meerdere entiteiten, waaronder de Federale Overheid, hebben in het verleden hun waarborg gehecht aan de betaling van de intresten en/of aflossingen van bepaalde door openbare instellingen of organismen aangegane leningen.

Er dient hierbij aan herinnerd dat het toezeggen van de waarborg van de borgsteller nog geen schuldenaar maakt. Een lening kan derhalve niet worden gerangschikt onder de schuld van de entiteit enkel en alleen doordat die er haar waarborg aan heeft gegeven. Aangezien anderzijds het toezeggen van een waarborg toch een potentiële verbintenis inhoudt, is het van belang daarmee rekening te houden bij de globale financiële waardebeoordeling van de entiteit. Daarom is het ook gerechtvaardigd in het kader van de inventaris een overzicht te bieden van de gewaarborgde schuld (cf. Bijlage IV).

De opmaak van een overzicht van de gewaarborgde schuld vereist wel bepaalde voorzorgen ten einde dubbeltellingen te vermijden. Het kan immers voorkomen dat bepaalde, in de gewaarborgde schuld van een entiteit opgenomen leningen, reeds in rekening werden gebracht in zijn gedebudgetteerde schuld. Gelukkig zijn de nodige correcties makkelijk door te voeren; eind 1999 was er geen enkele correctie nodig. Overigens vindt een deel van de passiva van de instellingen die de staatswaarborg genieten, een wederbelegging in de vorm van effecten van de staatsschuld. Dit is inzonderheid het geval voor de openbare kredietinstellingen, ook al neigt de waarborg die ze genieten, te verdwijnen. In dat geval zijn de dubbeltellingen veel moeilijker in te schatten. Eind 1999 werd geen enkele correctie aangebracht om dubbeltellingen te elimineren.

HOOFDSTUK III :

**BALANS OP EINDE 1999 VAN DE ONDER DE FEDERALE OVERHEID
RESSORTERENDE DIENSTEN MET BOEKHOUDKUNDIGE AUTONOMIE**

LIJST VAN DE ONDER DE FEDERALE OVERHEID
RESSORTERENDE DBA'S (1)

A - Onder het gezag van de Minister van Financiën geplaatste diensten

- . Muntfonds
- . Deposito- en Consignatiekas
- . Nationale Kas voor Rampenschade
- . Amortisatiekas
- . Nationale Delcrederedienst (verrichtingen voor rekening van de Staat)

B - Onder het gezag van de Minister van Landbouw geplaatste diensten

- . Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek te Gent
- . Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Gembloux
- . Nationale Plantentuin
- . Centrum voor Landbouweconomie
- . Centrum voor Onderzoek in diergeneeskunde en agrochemie
- . Fonds voor Scheepsjongens

C - Onder de diensten van de Eerste Minister en de Federale diensten voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden geplaatste diensten

- . Groepering "Documentatie" : omvat het Algemeen Rijksarchief en de Rijksarchieven in de Provinciën en de Koninklijke Bibliotheek Albert I
- . Groepering "Ruimte" : omvat het Instituut voor Ruimte-aëronomie; het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België en de Koninklijke Sterrenwacht van België
- . Groepering "Natuur" : omvat het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
- . Groepering "Musea" : omvat de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis en de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten
- . Groepering "Patrimonium" : omvat het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium
- . Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen
- . Belgisch Historisch Instituut te Rome en Academia Belgica
- . Nationale dienst voor congressen
- . Navorsings- en studiecentrum voor "Oorlog en hedendaagse maatschappij"

D - Onder het gezag van de Minister van Volksgezondheid geplaatste dienst

- . Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid – Louis Pasteur

E - Onder de voogdij van de Minister van Verkeer en Infrastructuur geplaatste instelling

- . Wegenfonds (2)

F - Onder de voogdij van de Minister van Justitie geplaatste dienst

- . *Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie*

G - Onder de voogdij van de Minister van Openbaar Ambt geplaatste dienst

- . *Selectiebureau van de Federale Overheid*

H - Onder de effectieve voogdij van de Regering geplaatste dienst

- . *Federale Participatiemaatschappij (F.P.M.)*

1) De toevoegingen met betrekking tot de inventaris 1995 staan in het cursief. Er dient aan herinnerd dat deze lijst steunt op de juridische toestand op 31 december 1999.

2) Het Wegenfonds bestond nog op 31 december 1999 ofschoon het in 1991 in ontbinding gesteld werd (zie p. 59).

INLEIDING

1. Zonder zover te gaan hun een volledige autonomie toe te kennen, wat het geval is met de instellingen van openbaar nut, die enkel aan een externe controle zijn onderworpen, hebben de verschillende entiteiten van de Federale Staat (en "in casu" de Federale Overheid) bestuurshalve en met het oog op een betere economische en financiële opvolging van hun verrichtingen (of van bepaalde ervan), aan verschillende staatsdiensten een boekhoudkundige autonomie verleend.

Deze autonomie gaat soms samen met de toekenning van de rechtspersoonlijkheid voor het geheel of een deel van hun verrichtingen of met de toekenning van het statuut van Staatsdienst met Afzonderlijk Beheer (Wet van 28 juni 1963 - artikel 65).

Hoe dan ook, wat hen kenmerkte op het einde van 1999 was dat ze, ondanks hun boekhoudkundige autonomie toch onderworpen bleven aan het ministerieel gezag waaronder ze functioneerden; bovendien bezaten ze slechts zelden materiële onroerende goederen (met uitzondering inderdaad van degene die ze met eigen middelen hadden aangekocht); die goederen worden hun in principe immers ter beschikking gesteld door de Staat en blijven deel uitmaken van het staatspatrimonium.

2. De lijst van de onder de Federale Overheid ressorterende Diensten met Boekhoudkundige Autonomie (DBA's) is hogerop te vinden.

Er dient aangestipt dat in deze lijst zijn opgenomen :

- de Nationale Delcredere dienst, voor de verrichtingen die deze dienst regelmatig verricht voor rekening van de federale Staat en die voor dit gedeelte van zijn activiteiten wordt gelijkgesteld met een DBA;
- het Wegenfonds : ingevolge artikel 1 van het K.B. van 28.11.91 werd "het Wegenfonds immers ontbonden. Het blijft voortbestaan voor de vereffeningverrichtingen". Aangezien het Wegenfonds nog altijd niet is vereffend werd ook ditmaal, zoals in 1995, nog gebruik gemaakt van de laatst beschikbare balans (31 december 1992).

Deze lijst wijkt lichtjes af van die van 1995. Er moest immers rekening gehouden worden met de feitelijke statutwijziging van bepaalde Diensten. Het meest in het oog springende geval is dat van de Federale Participatiemaatschappij (FPM), die vroeger ondergebracht was bij de participaties van de Federale Overheid. Door ze te rangschikken onder de DBA's doen we precies wat de Instituut voor de Nationale Rekeningen doet, die, in toepassing van de ESR 95, onlangs besliste ze onder te brengen in de sector overheid, omdat genoemde openbare holding bij het vastleggen van haar beleid niet over de minste autonomie beschikt ten opzichte van de Regering.

Ook SELOR (Selectie en Oriëntatie) staat voor het eerst op de lijst. De voorganger daarvan, het Vast Wervingssecretariaat, functioneerde op 31 december 1995 als een administratieve dienst, ook al had die het statuut van een Dienst met afzonderlijk beheer. Dat statuut lijkt trouwens moeilijk waargemaakt te kunnen worden, want SELOR heeft ons geen balans kunnen voorleggen op 31/12/1999.

Tot slot zijn verschillende onder het Ministerie van Landbouw ressorterende diensten van naam veranderd.

3. De gegevens inzake de toestand van de activa en passiva van de DBA's op eind 1999 zijn geput uit diverse sterk in waarde verschillende bronnen. Meestal gaat het eerder om rudimentaire "rekeningen" dan om naar het boekje opgestelde balansen. Bijgevolg konden de detailgegevens van de met het toekomstig boekhoudplan overeenstemmende rubrieken maar in beperkte mate benut worden.
4. Rekening houdend met wat voorafgaat beperkt de hierna volgende tabel zich dan ook tot het geven van een synthetisch en globaal beeld van de DBA's van de Federale Overheid, vergezeld evenwel van de balansen van de belangrijkste DBA's.
5. Het balansactief van de Amortisatiekas is in vergelijking met 1992 sterk gedaald als gevolg van het feit dat de vordering van de Amortisatiekas ten opzichte van de Federale Overheid ondertussen gestegen is van 5,7 miljard naar 78,5 miljard. Waar het bedrag van 1995 aanduidde dat de in 1995 ontvangen dotaties bijna volstaan hadden om het negatief beginsaldo van 1995 (400 miljard) weg te werken en de aflossingsverrichtingen van het jaar te waarborgen, duidde het bedrag van 1999 op de ontoereikendheid van de in 1998 en 1999 ter beschikking van de Amortisatiekas gestelde dotaties in verhouding tot de effectief gerealiseerde aflossingsverrichtingen.

Met betrekking tot de Amortisatiekas dient hier vermeld dat de in aanmerking genomen bedragen afkomstig zijn uit het verslag over de aflossingsoperaties dat wordt gepubliceerd in het Staatsblad. Andere bronnen vertonen andere cijfers. Dit houdt verband met verschillen inzake benadering, maar ook, zo lijkt het, met een gebrek aan transparantie van de jaarlijks overgedragen saldi.

Men kan zich afvragen of, rekening houdend met de aan de gang zijnde modernisering van het beheer van de Rijksschuld, het bestaan van de Amortisatiekas nog gerechtvaardigd is en of het niet aangewezen zou zijn om die op te heffen en de verrichtingen ervan te integreren in deze van de Federale Overheid en dit des te meer omdat deze Overheid onlangs een Agentschap van de Staatsschuld heeft opgericht binnen het kader van de Administratie van de Thesaurie.

BALANS VAN DE DBA'S VAN DE FEDERALE OVERHEID OP 31 DECEMBER 1999 (1)

(Bedragen in miljoenen F)

	TOTAAL	WAARONDER :					
		Munt fonds	D.C.K. (2)	Amortisatiekas	N.D.D. (3)	Wegen-fonds	F.P.M. (4)
<u>ACTIVA</u>	279.212	27.864	49.515	78.492	15.577	7.865	93.377
A. VASTE ACTIVA	26.517	957	0	0	0	0	23.298
I. <u>OPRICHTINGSKOSTEN (min afschr.) : p.m.</u>							
II. <u>IMMATERIELE VASTE ACTIVA (min afschr.)</u>	1.049	0	0	0	0	0	0
Computerprogrammatuur	16	0	0	0	0	0	0
Databanken	1.032	0	0	0	0	0	0
III. <u>MATERIELE VASTE ACTIVA</u>	1.944	861	0	0	0	0	0
a) <u>Terreinen en gebouwen</u>	129	0	0	0	0	0	0
Gebouwde terreinen	129	0	0	0	0	0	0
b) <u>Instal. mach. en uitrust. vr exploitatie</u>	43	0	0	0	0	0	0
Installaties voor exploitatie	12	0	0	0	0	0	0
Machines voor exploitatie	19	0	0	0	0	0	0
Uitrustingen voor exploitatie	12	0	0	0	0	0	0
c) <u>Meubilair en materieel</u>	1.772	861	0	0	0	0	0
Rollend materieel	6	0	0	0	0	0	0
Vliegend materieel	1	0	0	0	0	0	0
Informatica en telematica materieel	119	0	0	0	0	0	0
Kantoormeubilair, -materieel en -machines	255	0	0	0	0	0	0
Ander meubilair en materieel (didactisch, sanitair)	101	0	0	0	0	0	0
Werken van bibliotheken	184	0	0	0	0	0	0
Kunstwerken en - voorwerpen	227	0	0	0	0	0	0
Dieren	4	0	0	0	0	0	0
Andere	875	861	0	0	0	0	0

- 1) De subrubrieken waarbij de bedragen nul waren, zijn weggelaten. Dat verklaart de "afwezigheid" van bepaalde letters in de nummering van de resterende subrubrieken.
 2) Deposito- en Consignatiekas
 3) Nationale Delcrederediensten (verrichtingen voor rekening van de Staat)
 4) Federale Participatiemaatschappij

d) <u>Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht : p.m.</u>							
e) <u>Werken van burgerlijke bouwkunde : p.m.</u>							
IV. <u>FINANCIELE VASTE ACTIVA</u>	23.524	0	0	0	0	0	0
a) <u>Financiële participaties</u>							
Meerderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	23.152	0	0	0	0	0	23.152
Minderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	145	0	0	0	0	0	145
Met actieve participaties gelijk te stellen vorderingen	96	96	0	0	0	0	0
b) <u>Overige financiële vaste activa</u>	132	0	0	0	0	0	1
Waarborgen en borgtochten	1	0	0	0	0	0	1
Allerhande	131	0	0	0	0	0	0
B. <u>VLOTTENDE ACTIVA</u>	252.695	26.907	49.515	78.492	12.577	7.865	70.079
V. <u>VORDERINGEN > EEN JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	12.568	152	0	0	12.416	0	0
a) <u>Handelsvorderingen op meer dan 1 jaar : p.m.</u>							
b) <u>Vastrent. roer. waarden niet verhandelbaar op de markt > 1 jaar : p.m.</u>							
c) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten > 1 jaar : p.m.</u>							
d) <u>Domaniale schuldvorderingen op meer dan één jaar : p.m.</u>							
e) <u>Andere leningen en voorschotten aan derden op meer dan één jaar aan andere derden</u>	12.416	0	0	0	12.416	0	0
	12.416	0	0	0	12.416	0	0
f) <u>Allerhande vorderingen op derden op meer dan één jaar op ingegeven ondernemingen</u>	152	152	0	0	0	0	0
	152	152	0	0	0	0	0
VI. <u>VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING</u>	193	0	0	0	0	0	0
Vorraden – Grondstoffen	2	0	0	0	0	0	0
Vorraden – Andere hulpstoffen voor bewerking	2	0	0	0	0	0	0

Goederen in bewerking	1	0	0	0	0	0	0
Gereed product	2	0	0	0	0	0	0
Handelsgoederen (bestemd voor verkoop)	136	0	0	0	0	0	0
Andere voorraden	50	0	0	0	0	0	0
VII. <u>VORDERINGEN <= 1 JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE OVERHEID</u>	1.026	102	0	0	0	4	109
a) <u>Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar</u>	72	0	0	0	0	0	0
b) <u>Door derden toegekende en nog niet gestorte kapitaaldotaties : p.m.</u>							
c) <u>Terug te vorderen voorheffingen en taksen : p.m.</u>							
d) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten op ten hoogste één jaar : p.m.</u>							
e) <u>Domaniale schuldvorderingen op ten hoogste één jaar : p.m.</u>							
f) <u>Andere thesaurieleningen en –voorschotten aan derden <= 1 jaar : p.m.</u>							
g) <u>Allerhande vorderingen ten opzichte van derden op ten hoogste één jaar op andere derden</u>	289	0	0	0	0	0	0
te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen)	289	0	0	0	0	0	0
(-)	0	0	0	0	0	0	0
h) <u>Door de entiteiten gestorte of neergelegde waarborgen en borgtochten : p.m.</u>							
i) <u>Diverse debiteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	665	102	0	0	0	4	109
Allerhande andere debiteuren	665	102	0	0	0	4	109
VIII. <u>GELDBELEGGINGEN</u>	132.895	20.559	40.693	0	0	0	69.842
Aandelen en deelbewijzen in portefeuille	1.710	0	0	0	0	0	1.710
Vastrent. roer. waarden niet verhandelbaar op de markt > 1 jaar verv. <= 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
Andere vastrentende roerende waarden	113.094	20.559	40.693	0	0	0	51.700
Termijndeposito's bij banken	18.091	0	0	0	0	0	16.432
IX. <u>LIQUIDE MIDDELEN</u>	15.013	4.736	5.856	6	3.089	557	113
Kredietinstellingen – andere dan termijnrekeningen	419	0	0	0	0	5	113
Rekeningen bij de Postcheque en postchequerekeningen in het buitenland	14.421	4.736	5.856	6	3.089	532	0
Kassen	93	0	0	0	0	0	0
Interne financiële overboekingen (+) of (-)	80	0	0	0	0	20	0
X. <u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF</u>	4.052	1.226	2.649	17	71	0	0
Gelopen en niet vervallen interesten op vastrentende roerende waarden	3.396	747	2.649	0	0	0	16
Andere gelopen en als opbrengsten aangerekende, maar nog niet vervallen bedragen	491	479	0	0	0	0	0
Wacht- en regularisatierekeningen	164	0	0	17	71	0	16

XI.	<u>VORDERINGEN OP ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	86.948	133	316	78.468	0	7.304	0
	Op de Federale Overheid	86.598	133	316	78.468	0	6.954	0
	Op de Vlaamse Gemeenschap	260	0	0	0	0	260	0
	Op het Waals Gewest	78	0	0	0	0	78	0
	Op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	13	0	0	0	0	13	0
	<u>PASSIVA T.O.V. DERDEN EN VOORZIENINGEN</u>	171.038	24.569	54.001	2.060	28.713	39.613	24.053
A.	VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	4.285	0	0	0	4.243	0	0
VII.	<u>VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN</u>	4.285	0	0	0	4.243	0	0
	Andere voorzieningen	4.285	0	0	0	4.243	0	0
B.	SCHULDEN T.O.V. DERDEN	169.753	24.569	54.001	2.060	24.470	39.613	24.053
VIII.	<u>SCHULDEN > 1 JAAR TEN OPZICHTE VAN ANDERE DERDEN DAN ENTIT. FEDERALE STAAT</u>	63.207	0	33.899	0	5.289	20	24.000
	a) <u>Door de Federale Overheid uitgegeven leningen > één jaar : p.m.</u>							
	c) <u>Andere schulden ten opzichte van derden op meer dan één jaar</u>	63.207	0	33.899	0	5.289	20	24.000
	Kredietinstellingen – schulden > één jaar	5.289	0	0	0	5.289	0	0
	Waarborgen en borgt. – deposito's en consign. > één jaar	33.899	0	33.899	0	0	0	0
	Diverse schulden t.o.v. derden > 1 jaar	24.020	0	0	0	0	20	24.000
	t.o.v. andere derden	24.020	0	0	0	0	20	24.000
IX.	<u>SCHULDEN < = 1 JAAR T.O.V. ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	45.994	24.413	0	2.060	4.956	748	51
	b) <u>Door de Federale Overheid uitgegeven leningen > 1 jaar en vervallend < = 1 jaar p.m.</u>							
	c) <u>Andere schulden ten opzichte van derden > 1 jaar en vervallend < = 1 jaar</u>	1.500	0	0	0	1.500	0	0
	Kredietinstellingen – schulden > 1 jaar en vervallend < = 1 jaar	1.500	0	0	0	1.500	0	0
	d) <u>Door de Federale Overheid uitgegeven leningen < = 1 jaar : p.m.</u>							

f) <u>Andere schulden ten opzichte van derden <= 1 jaar</u>	16.765	290	12.966	2.060	0	748	38
Handelsschulden op ten hoogste één jaar	843	0	0	0	0	748	10
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en soc. lasten	70	0	0	0	0	0	28
Waarborgen en borgtochten – Deposito's en consignaties <= 1 jaar	12.966	0	12.966	0	0	0	0
Diverse schulden t.o.v. derden <= 1 jaar	2.885	290	0	2.060	0	0	0
. t.o.v. ingezeten ondernemingen	0						
. t.o.v. andere derden	2.885	290	0	2.060	0	0	0
g) <u>Diverse crediteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	27.729	24.123	0	0	3.456	0	13
Diverse andere crediteuren	27.729	24.123	0	0	3.456	0	13
X. <u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF</u>	9.150	156	7.136	0	1.684	0	2
Gelopen en niet vervallen interesten op vastrentende roerende waarden	7.136	0	7.136	0	0	0	0
Gelopen en niet vervallen dir. en indir. bezoldigingen	4	0	0	0	0	0	0
Wacht- en regularisatierekeningen	2.010	156	0	0	1.684	0	2
XI. <u>SCHULDEN T.O.V. ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	51.402	0	0	0	12.541	38.846	0
T.o.v. de Federale Staat	51.402	0	0	0	12.541	38.846	0
<u>NETTO-ACTIEF (of PASSIEF zo negatief)</u>	105.174	3.295	-4.486	76.432	-13.136	-31.748	69.324

HOOFDSTUK IV :

BALANS OP EINDE 1999 VAN DE ONDER DE FEDERALE OVERHEID
RESSORTERENDE ADMINISTRATIEVE INSTELLINGEN VAN
OPENBAAR NUT

LIJST VAN DE ADMINISTRATIEVE OPENBARE INSTELLINGEN
(AIO's) DIE RESSORTEREN ONDER DE FEDERALE OVERHEID (1)

A - met hoofdzakelijk sociaal oogmerk (andere dan Sociale Zekerheid)

- . Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers
- . Nationaal Instituut voor Onderzoek naar de Arbeidsomstandigheden (voorheen : Instituut voor Verbetering van de Arbeidsvoorwaarden)
- . *Centrum voor gelijkheid van kansen*

B - met hoofdzakelijk economisch oogmerk

- . Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel
- . Belgische Interventie- en Restitutiebureau

C - met hoofdzakelijk wetenschappelijk oogmerk

- . Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw
- . Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen
- . Studiecentrum voor Kernenergie
- . Nationaal Geografisch Instituut
Federaal Planbureau

D - beheer van openbare investeringen en financiële administratieve instellingen

- . Regie der Gebouwen
- . Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel
- . Alesh (Amortisatiefonds van de Leningen voor de Sociale Huisvesting)

E - met adviserend en controlerend taak

- . Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (hierin begrepen : de ex-Beroepsraden)
- . Hoge Raad voor de zelfstandigen en de KMO's
- . Nationale Arbeidsraad
- . Nationaal Instituut voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen
- . Controledienst voor Ziekenfondsen en de Landsbonden van Ziekenfondsen
- . Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie / BIPT
Federaal Agentschap voor de nucleaire controle

F - met cultureel oogmerk

- . Koninklijke Muntschouwburg
- . Paleis voor Schone Kunsten te Brussel
- . Nationaal Orkest van België
- . Koninklijk Filmarchief van België
- . *Belgische federale voorlichtingsdienst*

1) De toevoegingen met betrekking tot de inventaris 1995 staan in het cursief. Juridische toestand op 31 december 1999.

INLEIDING

1. AION's (Administratieve instellingen van openbaar nut) zijn administratieve cellen van de Staat die, hoewel aan controle onderworpen, volledig autonoom zijn. De graad van autonomie en controle verschilt naargelang ze al dan niet onderworpen zijn aan de wet van 1954 (en naargelang ze al dan niet behoren tot deze of gene categorie).

Ze worden omschreven als administratieve instellingen van openbaar nut om aan te duiden dat, overeenkomstig de ESR-regels, de niet onder de handelseconomie ressorterende AOIN's er niet in begrepen zijn, ook al behoren die tot de Federale Overheid. Het nettoactief van die AOIN's wordt in de balans opgenomen als financiële participaties van de Federale Overheid.

2. De lijst van de eind 1999 onder de Federale Overheid ressorterende AION's kan men hogerop vinden.

In vergelijking met 1995 dient vooral de verdwijning genoteerd van een hele reeks organismen, die opgenomen werden in de participaties van de Federale Overheid. Dat gebeurde in navolging van de Afdeling nationale rekeningen van de NBB, die, conform ESR95, die organismen onderbrengt in de sector ondernemingen. Het gaat hier om de Centrale dienst voor Sociale en Culturele Actie, het Belgisch Instituut voor Normalisatie, het Nationaal Instituut voor Radio-elementen, de Commissie voor het Bank- en Financiewezen, de Controledienst voor de Verzekeringen en het Instituut voor Veterinaire Keuring.

Andere organismen werden van de lijst geschrapt omdat ze ontbonden waren. Dat is het geval met het Hulp- en Informatiebureau voor Gezinnen van Militairen, de Dienst voor Regeling van de Binnenscheepvaart en het Nationaal Waarborgfonds inzake Kolenmijnschade. Last but not least zal men de verdwijning noteren van het Hulpfonds tot financieel herstel van de Gemeenten, dat in 1997 opgeheven en geliquideerd werd.

3. De hierna volgende tabel geeft een synthetisch en globaal overzicht van de AION's van de Federale Overheid; deze tabel gaat vergezeld van meer nauwkeurige informatie omtrent het belangrijkste individuele geval. Dit geval vereist trouwens een woord uitleg (zie Verslag 1992 voor meer details).

De balans van het Amortisatiefonds van de leningen voor de sociale huisvesting (Alesh) die in dit verslag voorkomt, verschilt op een belangrijk punt van degene die door die instelling zelf werd gepubliceerd. De gepubliceerde balans bevat zowel op het Actief als op het Passief, en dit voor een bedrag van ongeveer 141 miljard, een "financieringsdifferential". Om redenen uitgelegd in Verslag 1995 (blz. 74), hebben we verkozen daar geen rekening mee te houden.

Er dient vermeld dat de laatste balans van de Regie der Gebouwen waarover we hebben kunnen beschikken die van 31 december 1995 is.

BALANS VAN DE AION'S VAN DE FEDERALE OVERHEID OP 31 DECEMBER
1999 (1)

(Bedragen in miljoenen F)

	TOTAL	WAARONDER ALESH (2)
<u>ACTIVA</u>	250.546	206.498
A. VASTE ACTIVA	8.635	38
I. <u>OPRICHTINGSKOSTEN (min afschrijvingen)</u>	37	37
Oprichtingskosten	37	37
II. <u>IMMATERIELE VASTE ACTIVA (min afschrijvingen)</u>	31	0
Software	31	0
III. <u>MATERIELE VASTE ACTIVA</u>	8.323	1
a) <u>Terreinen en gebouwen</u>	5.248	0
Terreinen (niet af te schrijven)	128	0
Gebouwen	4.392	0
Bebouwde terreinen (niet uitsplitsbaar)	728	0
b) <u>Installaties, machines en uitrusting, voor exploitatie</u>	434	0
Installaties voor exploitatie	417	0
Machines voor exploitatie	1	0
Uitrustingen voor exploitatie	16	0
c) <u>Meubilair en materieel</u>	1.894	1
Rollend materieel	115	0
Informatica- en telematicamaterieel	243	0
Kantoormeubilair, -materieel en -machines	731	1
Ander meubilair en materieel (didactisch, sanitair)	25	0
Werken van bibliotheken	7	0
Kunstwerken en -voorwerpen (niet af te schrijven)	3	0
Andere	771	0
d) <u>Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht: p.m.</u>	0	0
e) <u>Werken van burgerlijke bouwkunde: p.m.</u>		
f) <u>Vaste activa in aanbouw</u>	747	0
Gebouwen en bouwwerken	747	0
IV. <u>FINANCIELE VASTE ACTIVA</u>	244	0
a) <u>Financiële participaties (in voorkomend geval min verwachte waardeverminderingen)</u>	220	0
Totale participaties in ingezeten ondernemingen	205	0
Meerderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	7	0
Minderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	7	0
b) <u>Overige financiële vaste activa</u>	25	0
In contanten gestorte of neergelegde waarborgen en borgtochten	25	0

- 1) De subrubrieken waarbij de bedragen nul waren, zijn weggelaten. Dat verklaart de afwezigheid van bepaalde letters in de nummering van de resterende subrubrieken.
2) ALESH : Amortisatiefonds van de leningen voor de sociale huisvesting

B. VLOTTENDE ACTIVA	241.911	206.461
V. <u>VORDERINGEN > EEN JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	81.435	80.505
a) <u>Handelsvorderingen op meer dan 1 jaar</u>	714	0
b) <u>Vastrent, roer, waarden niet verhandelbaar op de markt > 1 jaar : p.m.</u>		
c) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten > 1 jaar : p.m.</u>		
d) <u>Domaniale schuldvorderingen op meer dan één jaar : p.m.</u>		
e) <u>Andere leningen en voorschotten aan derden op meer dan één jaar: p.m.</u>		
f) <u>Allerhande vorderingen op derden op meer dan één jaar op andere derden</u>	80.721	80.505
	80.721	80.505
VI. <u>VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING</u>		
Vorraden – Grondstoffen	1.113	0
Gereed product	200	0
Handelsgoederen (bestemd voor verkoop)	28	0
Bestellingen in uitvoering	7	0
Andere voorraden (andere dan voornoemd)	859	0
	19	0
VII. <u>VORDERINGEN ≤ 1 JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	10.668	4.700
a) <u>Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar</u> Vorderingen (bruto)	2.492 2.492	0 0
b) <u>Door derden toegekende en nog niet gestorte kapitaaldotaties : p.m.</u>		
c) <u>Terug te vorderen voorheffingen en taksen : p.m.</u>		
d) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten op ten hoogste één jaar : p.m.</u>		
e) <u>Domaniale schuldvorderingen op ten hoogste één jaar : p.m.</u>		
f) <u>Andere thesaurieleningen en –voorschotten aan derden ≤ 1 jaar</u> Aan andere derden	1 1	0 0
g) <u>Allerhande vorderingen ten opzichte van derden op ten hoogste één jaar</u> Op ingezetene ondernemingen Op instellingen van Sociale Zekerheid Op andere derden Te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	2.792 402 3 2.460 73	0 0 0 0 0
h) <u>Door de entiteiten gestorte of neergelegde waarborgen en borgtochten : p.m.</u>		
i) <u>Diverse debiteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u> Allerhande andere debiteuren	5.383 5.383	4.700 4.700
VIII. <u>GELDBELEGGINGEN</u>	10.175	68
Andere vastrentende roerende waarden	607	68
Termijndeposito's bij banken	9.569	0

IX.	<u>LIQUIDE MIDDELEN</u>	8.509	441
	Te innen vervallen roerende waarden	3.109	0
	Kredietinstellingen – andere dan termijnrekeningen	3.651	441
	Rekeningen bij de Postcheque en postchequerekeningen in het buitenland	1.638	0
	Kassen	108	0
	Interen financiële overboekingen (+) of (-)	3	0
X.	<u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF</u>	585	2
	Andere gelopen en als opbrengsten aangerekende maar nog niet vervallen bedr.	61	0
	Wacht- en regularisatierekeningen	524	2
XI.	<u>VORDERINGEN OP ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	129.425	120.745
	Op de Federale Overheid		
	Op de Vlaamse Gemeenschap	29.328	20.672
	Op het Waals Gewest	34.940	34.916
	Op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	63.300	63.300
		1.857	1.857
	<u>PASSIVA T.O.V. DERDEN EN VOORZIENINGEN</u>	249.713	206.782
A.	VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	5.205	333
VII.	<u>VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN</u>	5.205	333
	Voorzieningen voor andere zekere maar nog niet geboekte schulden	2.225	0
	Andere voorzieningen	2.980	333
B.	SCHULDEN T.O.V. DERDEN	244.508	206.449
VIII.	<u>SCHULDEN > 1 JAAR TEN OPZICHTE VAN ANDERE DERDEN DAN ENTIT. FEDERALE STAAT</u>	190.598	172.838
a)	<u>Door de Federale Overheid uitgegeven leningen > één jaar : p.m.</u>		
c)	<u>Andere schulden ten opzichte van derden op meer dan één jaar</u>	190.598	172.838
	Leasingschulden en soortgelijke > één jaar	1.809	0
	Kredietinstellingen – schulden > één jaar	179.601	172.838
	Andere leningen en voorschotten van derden (anderen dan entiteiten Federale Staat) > 1 jaar	464	0
	. door andere derden	464	0
	Waarborgen en borgt.-deposito's en consign. > één jaar	2	0
	Diverse schulden t.o.v. derden > 1 jaar	8.722	0
	. t.o.v. andere derden	8.722	0
IX.	<u>SCHULDEN <= 1 JAAR T.O.V. ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	40.749	28.978
b)	<u>Door de FO uitgeg. leningen op > 1 jaar <= 1 jaar vervallend : p.m.</u>		
c)	<u>And. schulden t.o.v. derden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen</u>	3.815	0
	Leasingschulden en soortgelijke > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	98	0
	Kredietinstellingen – schulden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	2.812	0

Overige door derden (andere dan entit. Federale Staat) toegest. Len. en voorsch. > 1 jaar vervallend <= 1 jaar :	2	0
. door andere derden	2	0
Handelsschulden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	903	0
d) <u>Door de Fed. Overheid uitgeg. leningen <= 1 jaar : p.m.</u>		
f) <u>Andere schulden t.o.v. derden <= 1 jaar</u>	36.080	28.562
Kredietinstellingen <= 1 jaar	30.899	28.560
Andere leningen en voorschotten van derden (andere dan entit. Federale Staat) <= 1 jaar	250	0
. van andere derden	250	0
Handelsschulden op ten hoogste één jaar	3.383	0
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en soc. Lasten	768	2
Diverse schulden t.o.v. derden <= 1 jaar	780	0
. t.o.v. andere derden	780	0
g) <u>Diverse crediteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	854	416
Diverse andere crediteuren	854	416
X. <u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF</u>	7.634	4.633
Gelopen en niet vervallen dir. en indir. Bezoldigingen	11	0
Andere als kosten aangerekende gelopen maar nog niet vervallen bedragen	136	0
Wacht- en regularisatierekeningen	7.487	4.633
XI. <u>SCHULDEN T.O.V. ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	5.527	0
T.o.v. de Federale Staat	5.344	0
T.o.v. de A.I.O.N's van de F.O.	13	0
T.o.v. de Vlaamse Gemeenschap	105	0
T.o.v. het Waals Gewest	65	0
<u>NETTO-ACTIEF (of -PASSIEF zo negatief)</u>	833	-283

HOOFDSTUK V :

GECONSOLIDEERDE BALANS VAN DE FEDERALE OVERHEID

BALANS VAN DE FEDERALE OVERHEID (IN DE RUIME ZIN) OP 31 DECEMBER 1999 (1)

	Diensten algemeen bestuur	Diensten met Boekhoudkundige Autonomie	Administratieve Instellingen van Openbaar Nut	TOTAAL Federale Overheid (niet geconsolideerd)	TOTAAL Federale Overheid (geconsolideerd)
<u>ACTIVA</u>	2.751.192	279.212	250.546	3.280.950	3.106.801
A. VASTE ACTIVA	1.862.368	26.517	8.635	1.897.520	1.897.520
I. <u>OPRICHTINGSKOSTEN (min afschrijv.)</u>	0	0	37	37	37
Oprichtingskosten	0	0	37	37	37
Herstructureringskosten	0	0	0	0	0
II. <u>IMMATERIELE VASTE ACTIVA (min afschr.)</u>	263.029	1.049	31	264.108	264.108
Concessies, octr., licenties, s. rechten	1	0	0	1	1
Software	460	16	31	508	508
Databanken	262.568	1.032	0	263.600	263.600
III. <u>MATERIELE VASTE ACTIVA</u>	730.483	1.944	8.323	740.750	740.750
a) <u>Terreinen en gebouwen</u>	407.582	129	5.248	412.958	412.958
Terreinen (niet af te schrijven)	112.586	0	128	112.714	112.714
Gebouwen	294.995	0	4.392	299.388	299.388
Bebouwde terreinen (niet uitsplitsbaar)	0	129	728	856	856
Overige zakelijke rechten op onr. goed.	0	0	0	0	0
b) <u>Instal., mach. en uitrust. vr exploitatie</u>	917	43	434	1.394	1.394
Installaties voor exploitatie	81	12	417	510	510
Machines voor exploitatie	705	19	1	725	725
Uitrustingen voor exploitatie	131	12	16	158	158
c) <u>Meubilair en materieel</u>	310.300	1.772	1.894	313.967	313.967
Rollend materieel	5.467	6	115	5.587	5.587
Varend materieel	1.159	1	0	1.160	1.160

1) De subrubrieken waarbij de bedragen nul waren, zijn weggelaten. Dat verklaart de afwezigheid van bepaalde letters in de nummering van de resterende rubrieken.

Vliegend materieel	4.930	0	0	4.930	4.930
Informatica- en telematicamaterieel	3.892	119	243	4.254	4.254
Kantoormeubilair, -materieel en –machines	4.182	255	731	5.168	5.168
Ander meubilair en materieel (didactisch, sanitair)	8.324	101	25	8.450	8.450
Werken van bibliotheken	55.518	184	7	55.709	55.709
Kunstwerken en –voorwerpen (niet af te schrijven)	226.732	227	3	226.962	226.962
Dieren	47	4	0	50	50
Andere	49	875	771	1.696	1.696
d) <u>Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht</u>	0	0	0	0	0
Terreinen en gebouwen	0	0	0	0	0
Installaties, machines en uitrustingen voor exploitatie	0	0	0	0	0
Meubilair en materieel	0	0	0	0	0
e) <u>Werken van burgerlijke bouwkunde</u>	11.684	0	0	11.684	11.684
Autosnelwegen, wegen en fietspaden	0	0	0	0	0
Vliegvelden	0	0	0	0	0
Kanalen, bevaarbare stromen en rivieren	0	0	0	0	0
Stuwdammen	0	0	0	0	0
Havens	0	0	0	0	0
Metro's en premetro's	0	0	0	0	0
Pijpleidingen	0	0	0	0	0
Andere infrastructuurwerken	11.684	0	0	11.684	11.684
f) <u>Vaste activa in aanbouw</u>	0	0	747	747	747
Gebouwen en bouwwerken	0	0	747	747	747
Werken van burgerlijke bouwkunde	0	0	0	0	0
IV. <u>FINANCIELE VASTE ACTIVA</u>	868.857	23.524	244	892.625	892.625
a) <u>Financiële participaties (in voorkomend geval min verwachte waardeverminderingen)</u>	868.849	23.393	220	892.461	892.461
Totale participaties in ingezeten ondernemingen	375.821	0	205	376.026	376.026
Meerderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	91.896	23.152	7	115.055	155.055
Minderheidsparticipaties in ingezeten ondernemingen	1	145	7	153	153
Participaties in internationale en buitenlandse ondernemingen en instellingen	245.769	0	0	245.769	245.769
Met actieve participaties gelijk te stellen vorderingen	155.362	96	0	155.458	155.458
Te voorziene globale waardeverminderingen (t.o.v. de balanswaarden) (-)	0	0	0	0	0

b) <u>Overige financiële vaste activa</u>	8	132	25	164	164
In contanten gestorte of neergelegde waarborgen en borgtochten	0	1	25	26	26
Tekorten van de openbare rekenplichtigen	7	0	0	7	7
Te voorziene globale waardeverminderingen op de tekorten van de openbare rekenplicht (-)	0	0	0	0	0
Allerhande	0	131	0	131	131
B. VLOTTENDE ACTIVA	888.824	252.695	241.911	1.383.430	1.209.281
V. <u>VORDERINGEN > EEN JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	60.992	12.568	81.435	154.995	154.995
a) <u>Handelsvorderingen op meer dan 1 jaar</u>	0	0	714	714	714
b) <u>Vastrent. roer. waarden niet verhandelbaar op de markt > 1 jaar</u>	2.501	0	0	2.501	2.501
c) <u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten > 1 jaar</u>	55.377	0	0	55.377	55.377
aan ingezeten ondernemingen	5.521	0	0	5.521	5.521
aan instellingen van Sociale Zekerheid	5.556	0	0	5.556	5.556
aan de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
aan niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
aan andere derden	78.833	0	0	78.833	78.833
te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	34.533	0	0	34.533	34.533
d) <u>Domaniale schuldvorderingen op meer dan één jaar</u>	3.114	0	0	3.114	3.114
Schuldvorderingen (bruto)	7.206	0	0	7.206	7.206
Te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	4.092	0	0	4.092	4.092
e) <u>Andere leningen en voorschotten aan derden op meer dan één jaar</u>	0	12.416	0	12.416	12.416
aan ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
aan instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
aan de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
aan niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
aan andere derden	0	12.416	0	12.416	12.416
te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	0	0	0	0	0
f) <u>Allerhande vorderingen op derden op meer dan één jaar</u>	0	152	80.721	80.873	80.873
op ingezeten ondernemingen	0	152	0	152	152
op instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
op de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
op niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
op andere derden	0	0	80.721	80.721	80.721
te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	0	0	0	0	0

VI.	<u>VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING</u>	778	193	1.113	2.084	2.084
	Voorraden - Grondstoffen	30	2	200	232	232
	Voorraden – Andere hulpstoffen voor bewerking	5	2	0	8	8
	Goederen in bewerking	9	1	0	10	10
	Gereed product	5	2	28	35	35
	Handelsgoederen (bestemd voor verkoop)	75	136	7	218	218
	Materiële goederen bestemd voor verkoop (andere dan handelsgoederen)	0	0	0	0	0
	Bestellingen in uitvoering	0	0	859	859	859
	Andere voorraden (ander dan voornoemd)	654	50	19	722	722
VII.	<u>VORDERINGEN <= 1 JAAR OP ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	313.953	1.026	10.668	325.647	325.647
a)	<u>Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar</u>	0	72	2.492	2.564	2.564
	Vorderingen (bruto)	0	72	2.492	2.564	2.564
	Te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	0	0	0	0	0
b)	<u>Door derden toegekende en nog niet gestorte kapitaaldotaties</u>	0	0	0	0	0
c)	<u>Terug te vorderen voorheffingen en taksen</u>	0	0	0	0	0
d)	<u>Aan derden toegestane budgettaire voorschotten op ten hoogste één jaar (1)</u>	0	0	0	0	0
	aan ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
	aan instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
	aan de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
	aan niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
	aan andere derden	0	0	0	0	0
	te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	0	0	0	0	0
e)	<u>Domaniale schuldvorderingen op ten hoogste één jaar</u>	0	0	0	0	0
	Vorderingen (bruto)	0	0	0	0	0
	Te voorziene globale waardeverminderingen (voor dubieuze vorderingen) (-)	0	0	0	0	0

1) Bij gebrek aan informatie omtrent de vervaldagen van de budgettaire voorschotten is men vertrokken van de, ongetwijfeld zeer dicht bij de werkelijkheid aanleunende, hypothese dat deze allemaal een looptijd hebben van meer dan één jaar.

f)	<u>Andere thesaurieleningen en –voorschotten aan derden <= 1 jaar</u>	14.902	0	1	14.903	14.903
	aan ingezeten ondernemingen	816	0	0	816	816
	aan instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
	aan de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
	aan niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
	aan andere derden	14.086	0	1	14.087	14.087
	te voorziene globale waardeverminderingen (inzake dubieuze vorderingen) (-)	0	0	0	0	0
g)	<u>Allerhande vorderingen ten opzichte van derden op ten hoogste één jaar</u>	7.040	289	2.792	10.121	10.121
	op ingezeten ondernemingen	312	0	402	714	714
	op instellingen van Sociale Zekerheid	53	0	3	56	56
	op de Lagere Overheid	3.741	0	0	3.741	3.741
	op niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
	op andere derden	2.934	289	2.460	5.684	5.684
	te voorzien globale waardeverminderingen (inzake dubieuze vorderingen) (-)	0	0	73	73	73
h)	<u>Door de entiteiten gestorte of neergelegde waarborgen en borgtochten</u>	0	0	0	0	0
i)	<u>Diverse debiteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	292.011	665	5.383	298.059	298.059
	In te vorderen ingekohierde en vervallen federale directe belastingen	489.807	0	0	489.807	489.807
	Te voorziene globale waardeverminderingen inzake dir. bel. (te verw. verliezen) (-)	252.587	0	0	252.587	252.587
	In te vorderen vervallen federale indirecte belastingen	326.505	0	0	326.505	326.505
	Te voorziene globale waardevermin. Inzake indir. bel. (te verw. verliezen) (-)	271.717	0	0	271.717	271.717
	In te vorderen terugbetaalbare vastrentende roerende waarden	0	0	0	0	0
	In te vorderen interesten en andere financiële inkomsten	0	0	0	0	0
	Allerhande andere debiteuren	4	665	5.383	6.051	6.051
IX.	<u>GELDBELEGGINGEN</u>	6.821	132.895	10.175	149.892	149.892
	Aandelen en deelbewijzen in portefeuille	188	1.710	0	1.898	1.898
	Vastrent. roer. waarden niet verhandelbaar op de markt > 1 jaar, verv. <= 1 jaar	0	0	0	0	0
	Andere vastrentende roerende waarden	6.634	113.094	607	120.334	120.334
	Termijndeposito's bij banken	0	18.091	9.569	27.660	27.660
IX.	<u>LIQUIDE MIDDELEN</u>	442.569	15.013	8.509	466.091	466.091
	Te innen vervallen roerende waarden	0	0	3.109	3.109	3.109
	Kredietinstellingen - andere dan termijnrekeningen	2.580	419	3.651	6.651	6.651
	Rekeningen bij de Postcheque en postchequerekeningen in het buitenland	434.301	14.421	1.638	450.360	450.360
	Kassen	4	93	108	205	205
	Stukken met geldwaarde	5.684	0	0	5.684	5.684
	Interne financiële overboekingen (+) of (-)	0	80	3	83	83

X.	<u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF</u>	13	4.052	585	4.650	4.650
	Gelopen en niet vervallen interesten op vastrentende roerende waarden	12	3.396	0	3.408	3.408
	Ingekohierde maar nog niet vervallen belastingen	0	0	0	0	0
	Andere gelopen en als opbrengsten aangerekende maar nog niet vervallen bedr.	0	491	61	552	552
	Wacht- en regularisatierekeningen	2	164	524	690	690
XI.	<u>VORDERINGEN OP ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	63.698	86.948	129.425	280.071	105.922
	Op de Federale Overheid	0	86.598	29.328	155.926	-
	Op de DBA's van de FO	51.333	0	0	51.333	-
	Op de AION's van de FO	6.890	0	0	6.890	-
	Op de Vlaamse Gemeenschap	2.612	260	34.940	37.811	37.811
	Op de DBA's van de Vlaamse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op de AION's van de Vlaamse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op de Franse Gemeenschap	1.302	0	0	1.302	1.302
	Op de DBA's van de Franse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op de AION's van de Franse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op de Duitstalige Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op de DBA's van de Duitstalige Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op de AION's van de Duitstalige Gemeenschap	0	0	0	0	0
	Op het Waals Gewest	1.436	78	63.300	64.814	68.814
	Op de DBA's van het Waals Gewest	0	0	0	0	0
	Op de AION's van het Waals Gewest	0	0	0	0	0
	Op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	124	13	1.857	1.994	1.994
	Op de DBA's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0	0	0
	Op de AION's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0	0	0
	Op de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	Op de DBA's van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	Op de Franse Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	Op de AION's van de Franse Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	Op de Gemeenschappen en de Gewesten (niet gedetailleerd)	0	0	0	0	0
	<u>PASSIVA T.O.V. DERDEN EN VOORZIENINGEN</u>	11.038.809	174.038	249.713	11.462.560	11.315.100
A.	VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	0	4.285	5.205	9.491	9.491
VII.	<u>VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN</u>	0	4.285	5.205	9.491	9.491
	Voorzieningen voor andere zekere maar nog niet geboekte schulden	0	0	2.225	2.225	2.225
	Andere voorzieningen	0	4.285	2.980	7.265	7.265

B. SCHULDEN T.O.V. DERDEN	11.038.809	169.753	244.508	11.453.069	11.305.609
VIII. <u>SCHULDEN > 1 JAAR TEN OPZICHTE VAN ANDERE DERDEN DAN ENTIT. FEDERALE STAAT</u>	7.589.510	63.207	190.598	7.843.315	7.843.315
a) <u>Door de Federale Overheid uitgegeven leningen > één jaar</u>	7.562.262	0	0	7.562.262	7.562.262
Geconsolideerde schuld in EUR/BEF en andere deviezen van het Eurogebied	7.220.858	0	0	7.220.858	7.220.858
- verhandelbaar op de markt					
Geconsolideerde schuld in EUR/BEF en andere deviezen van het Eurogebied	70.046	0	0	70.046	70.046
- niet verhandelbaar op de markt					
Geconsolideerde schuld in niet-euro deviezen – verhandelbaar op de markt	145.999	0	0	145.999	145.999
Geconsolideerde schuld in niet-euro – niet verhandelbaar op de markt	125.134	0	0	125.134	125.134
In BEF uitgegeven thesaurieleningen	225	0	0	225	225
In vreemde deviezen uitgegeven thesaurieleningen	0	0	0	0	0
c) <u>Andere schulden ten opzichte van derden op meer dan één jaar</u>	27.248	63.207	190.598	281.053	281.053
Leasingschulden en soortgelijke > één jaar	0	0	1.809	1.809	1.809
Kredietinstellingen – schulden > één jaar	0	5.289	179.601	184.890	184.890
De Post – schulden > één jaar	0	0	0	0	0
Hypothecaire leningen bij derden	0	0	0	0	0
Andere leningen en voorschotten van derden (anderen dan entiteiten Federale Staat) > 1 jaar	0	0	464	464	464
. door ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
. door instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
. door de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
. door niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
. door andere derden	0	0	464	464	464
Handelsschulden > één jaar	0	0	0	0	0
Waarborgen en borgt. –deposito's en consign. > één jaar	0	33.899	2	33.901	33.901
Diverse schulden t.o.v. derden > 1 jaar	27.248	24.020	8.722	35.357	59.989
. t.o.v. ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
. t.o.v. instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
. t.o.v. de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
. t.o.v. niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
. t.o.v. andere derden	27.248	24.020	8.722	35.357	59.989

IX.	<u>SCHULDEN <= 1 JAAR T.O.V. ANDERE DERDEN DAN ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	3.017.842	45.994	40.749	3.104.585	3.104.585
b)	<u>Door de FO uitgeg. leningen op > 1 jaar <= 1 jaar vervallend</u>	821.956	0	0	821.956	821.956
	Geconsolideerde schuld in EUR/BEF en andere deviezen van het Eurogebied – verhandelbaar op de markt	772.045	0	0	772.045	772.045
	Geconsolideerde schuld in EUR/BEF en andere deviezen van het Eurogebied – niet verhandelbaar op de markt	13.090	0	0	13.090	13.090
	Geconsolideerde schuld in niet-euro deviezen – verhandelbaar op de markt	31.794	0	0	31.794	31.794
	Geconsolideerde schuld in niet-euro deviezen – niet verhandelbaar op de markt	5.026	0	0	5.026	5.026
	In BEF uitgegeven thesaurieleningen	0	0	0	0	0
	In vreemde deviezen uitgegeven thesaurieleningen	0	0	0	0	0
c)	<u>And. schulden t.o.v. derden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen</u>	0	1.500	3.815	5.316	5.316
	Leasingschulden en soortgelijke > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	0	0	98	98	98
	Kredietinstellingen – schulden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	0	1.500	2.812	4.313	4.313
	De Post – schulden > 1 jaar, die binnen het jaar vervallen	0	0	0	0	0
	Bij derden aangegane hypothecaire leningen die binnen het jaar vervallen	0	0	0	0	0
	Overige door derden (andere dan entit. Federale Staat) toegest. len. en voorsch. > 1 jaar vervallend <= 1 jaar :	0	0	2	2	2
	. door ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
	. door instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
	. door de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
	. door niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder vrij)	0	0	0	0	0
	. door andere derden	0	0	2	2	2
	Handelsschulden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	0	0	903	903	903
	Div. schulden t.o.v. derden > 1 jaar die binnen het jaar vervallen	0	0	0	0	0
	. t.o.v. ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
	. t.o.v. instellingen van Soc. Zekerheid	0	0	0	0	0
	. t.o.v. de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
	. t.o.v. niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
	. t.o.v. andere derden	0	0	0	0	0
d)	<u>Door de Fed. Overheid uitgeg. leningen <= 1 jaar</u>	1.534.497	0	0	1.534.497	1.534.497
	In BEF uitgegeven Schatkistcertificaten	1.452.841	0	0	1.452.841	1.452.841
	In vreemde deviezen uitgegeven Schatkistcertificaten	81.656	0	0	81.656	81.656

f) <u>Andere schulden t.o.v. derden <= 1 jaar</u>	550.873	16.765	36.080	603.717	603.717
Door het Muntfonds (SDBA) uitgegeven muntgeld	0	0	0	0	0
Leasingschulden en soortgelijke op <= 1 jaar	0	0	0	0	0
Kredietinstellingen <= 1 jaar	0	0	30.899	30.899	30.899
De Post – schuld op ten hoogste één jaar	492.953	0	0	492.953	492.953
Andere leningen en voorschotten van derden (andere dan entit. Federale Staat) <= 1 jaar	0	0	250	250	250
. van ingezeten ondernemingen	0	0	0	0	0
. van instellingen van Sociale Zekerheid	0	0	0	0	0
. van de Lagere Overheid	0	0	0	0	0
. van niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
. van andere derden	0	0	250	250	250
Handelsschulden op ten hoogste één jaar	0	843	3.383	4.226	4.226
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale Lasten	0	70	768	838	838
Waarborgen en borgtochten – Deposito's en consignaties <= 1 jaar	3.063	12.966	0	16.030	16.030
Diverse schulden t.o.v. derden <= 1 jaar	54.857	2.885	780	58.522	58.522
. t.o.v. ingezeten ondernemingen	462	0	0	462	462
. t.o.v. instellingen van Sociale Zekerheid	930	0	0	930	930
. t.o.v. de Lagere Overheid	32.705	0	0	32.705	32.705
. t.o.v. niet-universitaire onderwijsinstellingen (bijzonder/vrij)	0	0	0	0	0
. t.o.v. andere derden	20.759	2.885	780	24.424	24.424
g) <u>Diverse crediteuren (andere dan entiteiten van de Federale Staat)</u>	110.517	27.729	854	139.100	139.100
Terug te betalen federale directe belastingen	33.009	0	0	33.009	33.009
Terug te betalen federale indirecte belastingen	48.088	0	0	48.088	48.088
In hoofdsom terug te betalen vastrentende roerende waarden	0	0	0	0	0
Te betalen interesten en andere fin. inkomsten	0	0	0	0	0
Diverse andere crediteuren	29.420	27.729	854	58.003	58.003
X. <u>OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF</u>	333.432	9.150	7.634	350.215	350.215
Gelopen en niet vervallen interesten op vastrentende roer. waarden	302.517	7.136	0	309.653	309.653
Gelopen en niet vervallen dir. en indir. bezoldigingen	22.821	0	11	22.832	22.832
Andere als kosten aangerekende gelopen maar nog niet vervallen bedragen	0	4	136	140	140
Wacht- en regularisatierekeningen	8.093	2.010	7.487	17.590	17.590

XI.	<u>SCHULDEN T.O.V. ANDERE ENTITEITEN VAN DE FEDERALE STAAT</u>	98.025	51.402	5.527	154.954	7.494
	T.o.v. de Federale Overheid	0	51.402	5.344	58.134	-
	T.o.v. de DBA's van de Federale Overheid	58.134	0	0	344.841	-
	T.o.v. de AION's van de Federale Overheid	32.566	0	13	32.580	-
	T.o.v. de Vlaamse Gemeenschap	3.859	0	105	3.964	3.964
	T.o.v. de DBA's van de Vlaamse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	T.o.v. de AION's van de Vlaamse Gemeenschap	5	0	0	5	5
	T.o.v. de Franse Gemeenschap	40	0	0	40	40
	T.o.v. de DBA's van de Franse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	T.o.v. de AION's van de Franse Gemeenschap	0	0	0	0	0
	T.o.v. de Duitstalige Gemeenschap	0	0	0	0	0
	T.o.v. de DBA's van de Duitstalige Gemeenschap	0	0	0	0	0
	T.o.v. de AION's van de Duitstalige Gemeenschap	0	0	0	0	0
	T.o.v. het Waals Gewest	2.008	0	65	2.073	2.073
	T.o.v. de DBA's van het Waals Gewest	0	0	0	0	0
	T.o.v. de AION's van het Waals Gewest	0	0	0	0	0
	T.o.v. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.412	0	0	1.412	1.412
	T.o.v. de DBA's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0	0	0
	T.o.v. de AION's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0	0	0
	T.o.v. de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	T.o.v. de DBA's van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	T.o.v. de Franse Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	T.o.v. de AION's van de Franse Gemeenschapscommissie	0	0	0	0	0
	T.o.v. de Gemeenschappen en de Gewesten (niet gedetailleerd)	0	0	0	0	0
	<u>NETTO-ACTIEF (of -PASSIEF zo negatief)</u>	-8.287.617	105.174	833	-8.181.610	-8.208.299

BIJLAGE I

WAAROM EN HOE DE MATERIELE ACTIVA WAARDEREN ?

WAAROM EN HOE DE MATERIELE ACTIVA WAARDEREN ?

Methodologie in het kort

De inventaris van het vermogen van de Staat op eind 1986 beschreef gedetailleerd de door de Commissie toegepaste waarderingsregels (1). Bij elke inventaris, dus eind 1992, eind 1995 en eind 1999, werd die methodologie verfijnd en aangepast aan de geleidelijke opstelling van het toekomstig boekhoudplan.

Dat toekomstig rekeningstelsel zal binnenkort samen met de commentaren erbij in zijn definitieve versie beschikbaar komen ; het zou dus niet veel nut hebben om in het kader van deze balans van eind 1999 uitgebreid methodologische details aan te halen.

Het is daarentegen wel nuttig eraan te herinneren dat **België**, ten opzichte van andere landen die een min of meer permanente inventaris van het staatsvermogen bijhouden (2), **de waardering van de vaste en vlottende materiële activa met bijzonder veel zorg heeft uitgevoerd.**

Deze activa zijn het voorwerp van een diepgaand misverstand. In het kader van het Verdrag van Maastricht en van het Stabiliteitspact dat daar een gevolg van was, wordt de overheidsschuld gedefinieerd als de brutoschuld, zonder aftrek van welk actief dan ook, zelfs liquide.

In de gebruikelijke financiële statistieken bekomt men de nettoschuld door van de brutoschuld de (in BEF uitgedrukte) financiële activa af te trekken.

In beide gevallen wordt geen rekening gehouden met de waarde van de materiële activa, terwijl die toch ook een reële tegenwaarde van het Passief vertegenwoordigen.

Ofwel omdat het gaat om rechtstreeks productieve activa (d.w.z. activa die toekomstige inkomsten verwekken die de dienst van de schuld zullen moeten waarborgen).

1) Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat, "Inventaris van het vermogen van de Staat op 31 december 1986". Bijlage I, pp. 1-19.

2) Ibidem p. 17.

Ofwel omdat het gaat om activa zonder dewelke het economisch, sociaal, cultureel en politiek leven in dit land onmogelijk zou zijn.

Dat is het standpunt waarop de Commissie steeds heeft gesteund om die activa op het balansactief van de Staat in te schrijven.

Het vindt een bevestiging in de recent uitgevoerde studie van het IMF (1), dat zeker niet van laxisme kan verdacht worden op dat gebied. In zijn consideransen haalt het IMF onder meer het voorbeeld aan van Australië en Nieuw-Zeeland, die beide de infrastructuurwerken, de gebouwen (historische gebouwen inbegrepen), monumenten, parken, openbare voorzieningen enz., kortom : de **MATERIELE activa** (2), in hun balans opnemen.

In zijn "Policy recommendations" besluit het IMF zijn studie met te schrijven :

"Ideally, governments should have a cadastre of public assets; that is, they should have an official register of the **quantity and value** of all the assets owned by the public sector. These cadastres would have to be updated periodically. {...}

An official cadastre of public assets could serve several purposes.

First, **it would** provide the value of the assets owned by the government of a region, a state, or a country so as to **help rating agencies** in determining the credit rating of that government. {...}

Second, and related to the first purpose, **it would facilitate the calculation of the balance sheet or the net worth of the government**. {...}

Third, it would reduce the possibility that public assets simply "disappear" as has happened in some countries. **A cadastre would be a useful instrument for better controlling public assets**. {...}

1) VITO TANZI et TEJ PRAKASH "The cost of government and the misuse of public assets" IMF working paper, WP/00/180 november 2000.

2) Ibidem p.10.

Fourth, and most importantly, **it would permit a government to impute capital charges to public agencies or institutions that use these assets to force them to use these assets efficiently.** These charges would reduce the possibility of misuse of public assets by the public institutions that control them and would make it possible to compare the real cost of alternative activities. Six OECD countries say that they impose a charge on capital assets used by the government.

These are Australia, New Zealand, the Netherlands, Switzerland, the United Kingdom, and Greece. For some of these it is not clear, however, how they do it or how efficiently they do it (1)".

En het IMF besluit

"The paper has suggested that cadastres of public sector assets that record the physical characteristics of these assets as well their values could become valuable tools for government policies. Such cadastres would be costly to develop but, like national accounts, once developed they would make countries wonder how they got along without them."

Kan er een betere inleiding gevonden worden voor de hierna volgende methodologische uitleg?

* *
*

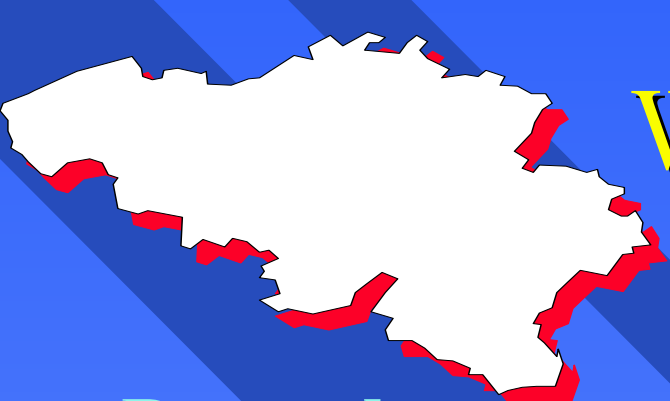
Deze niet-exhaustieve herinnering aan de in deze inventaris gebruikte waarderingsmethodes voor de materiële activa wijkt – net zoals dit reeds het geval was in 1992 en 1995 – af van de regels die zijn opgenomen in het document "Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat – Synthese van de afschrijvingsmethodes" dat een bijlage vormde van de Inventaris van het vermogen van de Staat per einde 1986.

De Commissie sluit zich aan bij de voor deze inventaris gebruikte regels met dien verstande dat de desbetreffende bijlage van het document waarvan sprake hiervoor opnieuw zal moeten onderzocht worden evenals, bij die gelegenheid, het KB van 1976 houdende vaststelling van de afschrijvingsregels die van toepassing zijn in de vermogenscomptabiliteit.

1) Laatstgenoemde doelstelling geeft een volkomen nieuwe dimensie aan de door de Commissie opgestelde inventaris van de materiële activa; het zou de moeite lonen die dimensie verder uit te diepen.

Materiële Vaste activa

- Terreinen
- Gebouwen
- Materiële roerende goederen

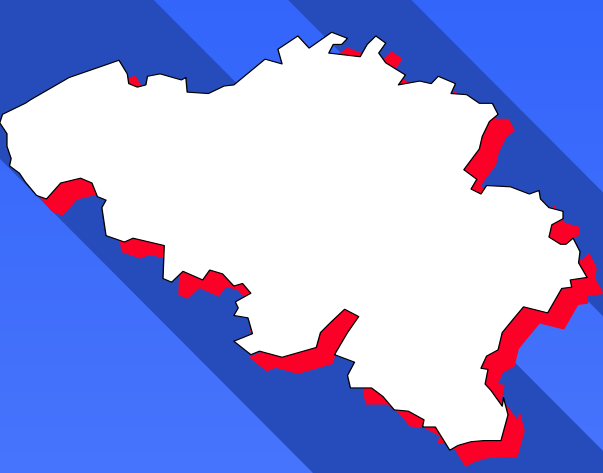

Waarderingsmethode voor de terreinen(1)

■ Perceelsgegevens afkomstig van de geïntegreerde gegevensbank van het Kadaster

- Lijst van de overheidsbeheerders
- Eigendomsrechten
- Lijst van de kadastrale percelen
- Kadastrale perceelsoppervlakten
- Kadastrale aarden (67 verschillende)
- Hergroepering in 9 model-aarden

Waarderingsmethode van de terreinen (2)

-
- **Waardegegevens afkomstig van de Domeinen**
 - Plaatselijke studies van de verkoopwaarden per M²
 - » per model-aard (er zijn er 9)
 - » per arrondissement of stad van meer dan 30.000 inwoners
 - Frequentie : te voorzien om de 3 jaar, met eventueel tussentijdse indexatie

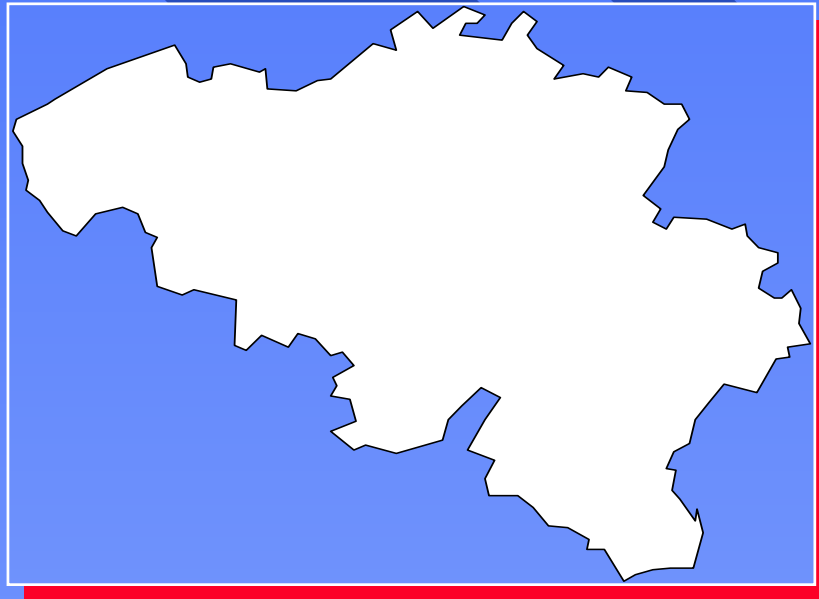
Er zijn 9 model-aarden (3)

- Bossen, wouden
- Zates infrastructuurwerken
- Landbouw
- Woest
- Militair
- Bouwgrond
- Sport
- Industrieel
- Duinen

Er zijn 119 zones van marktonderzoek (4)

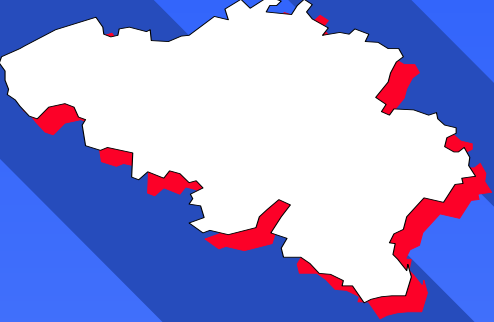
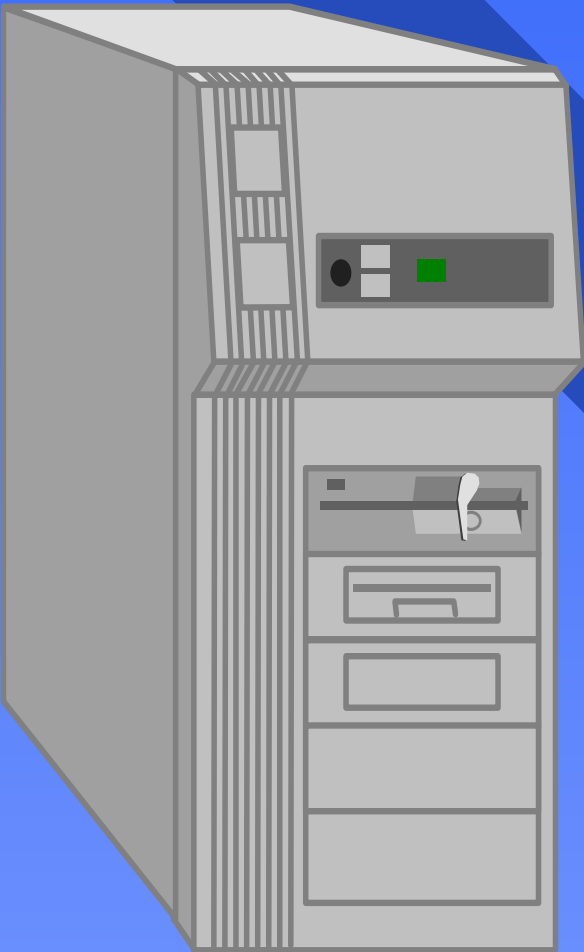
- 42 arrondissementen (+ Brussel Hoofstad)
- 77 steden met meer dan 30.000 inwoners

Waarderingsmethode voor de terreinen (5)

■ Volledige geïnformatiseerde berekening met de centrale computer van het Kadaster

- Toepassing van de met de aard en de ligging van het perceel overeenstemmende eenheidsprijs van de verkoopwaarde
- Correctie van de waarde van de bebouwde percelen van meer dan 4 hectare
- Toepassing van de respectievelijke eigendomsrechten (%)
- Toevoeging van de niet-gekadastreerde percelen (zate infrastructuurwerken)

Waarderingsmethode voor de gebouwen (1)

■ Perceelsgegevens van de geïnformatiseerde gegevensbank van het Kadaster

- Lijst van de overheidsbeheerders
- Zakelijke eigendomsrechten
- Lijst van de bebouwde kadastrale percelen
- Vloeroppervlakte per bebouwd perceel
- Einddatum van de constructie en datum van aanzienlijke wijzigingen
- Kadastrale aarden (157 verschillende)
- Hergroepering van de aarden in 11 model-aarden

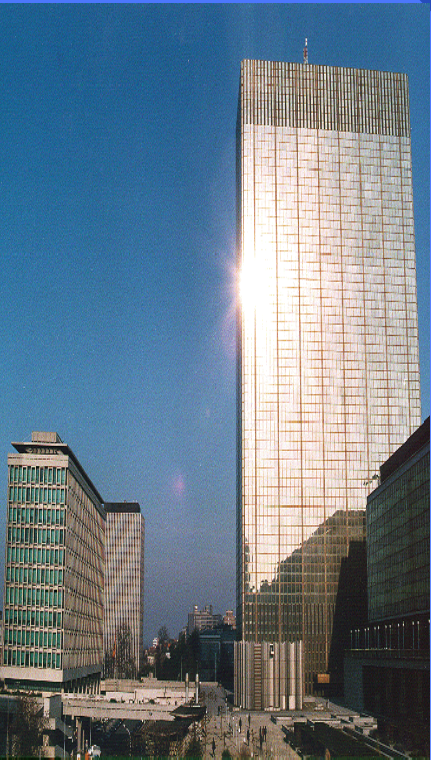
Waarderingsmethode voor de gebouwen (2)

- Studie van de gemiddelde geherwaardeerde eenheidsprijs voor de constructie van de gebouwen (M^2 V.O.) door de Regie der Gebouwen
 - Uitgevoerd om de 3 jaar
 - Eventueel jaarlijkse tussentijdse indexatie van de eenheidswaarde (EW)
 - Identieke waarde waar ook gelegen
 - » "een baksteen is een baksteen"
 - » de specifieke verkoopwaarde die voortvloeit uit de ligging vindt zijn oorzaak in de verkoopwaarde van de terreinen, die er wel rekening mee houdt.

Waarderingsmethode voor de gebouwen (3)

■ Gemiddelde eenheidswaarde rekening houdend met de model- aard

– Zonder waarde	0 %
– Geringe waarde	10 %
– Klein gebouw	30 %
– Platteland	50 %
– Onderneming	70 %
– Administratief , woning	100 %
– Militair	100 %
– Monument	100 %
– Onderwijs	100 %
– Legatie	100 %
– Gesofistikeerd, speciaal	140 %

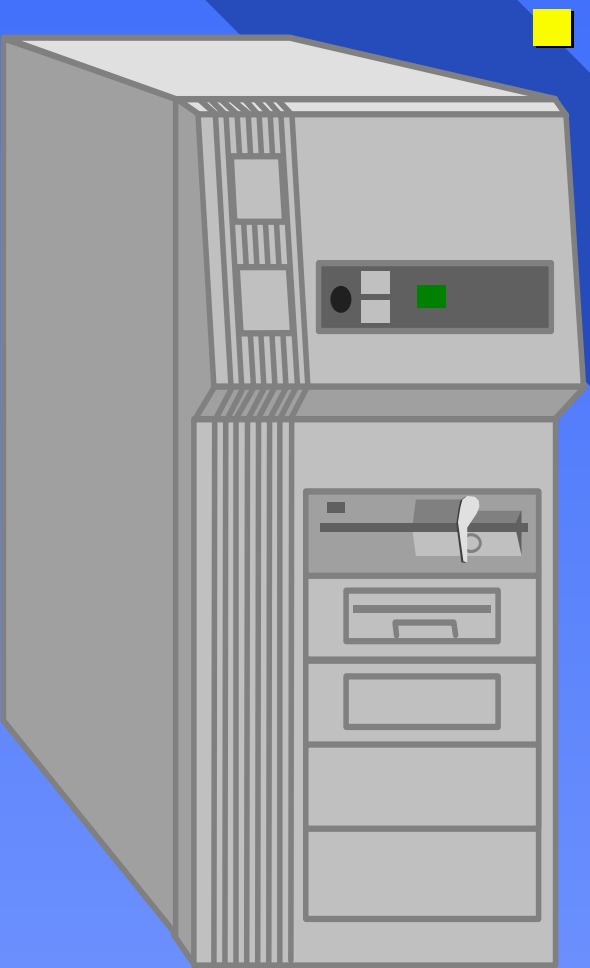

Waarderingsmethode voor de gebouwen (4)

■ Volledige geïnformatiseerde berekening door de centrale computer van het Kadaster

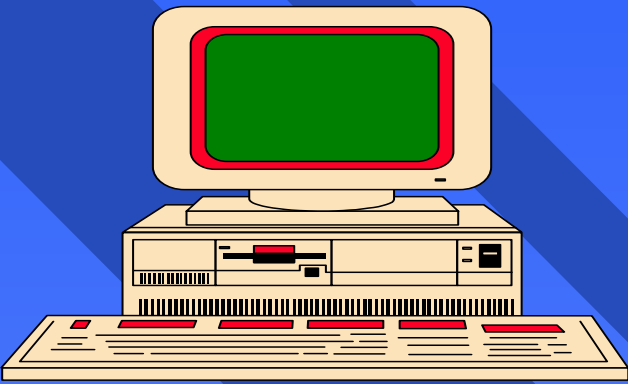
- A. brutowaarde in nieuwe staat ($VO \times EW$)
- B. nettowaarde in nieuwe staat : $A \times \%$ van de pilot-aard (11 model-aarden) (cf. (3))
- C. afschrijving = $B \times$ (leeftijd $\times 2\%$ beperkt tot 76% , dus een residuwaarde van 24%)
- D. nettoboekwaarde = $B - C$
- E. Toepassing van de respectieve zakelijke rechten (%)

Waardering van de materiële vaste activa

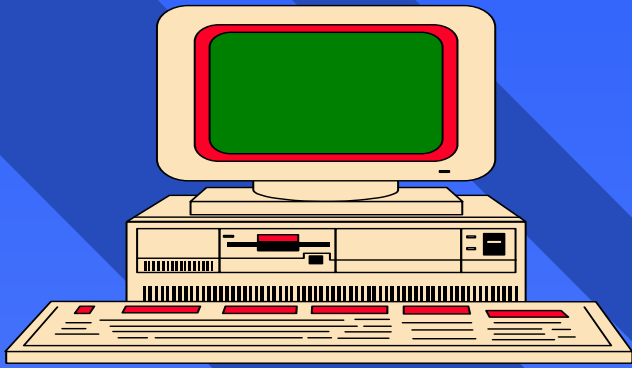
- de waardering ervan is gebaseerd op...
 - hetzij hun historische aankoopwaarde,
 - hetzij hun huidige verkoopwaarde

1. De vaste activa die worden gewaardeerd tegen historische waarde

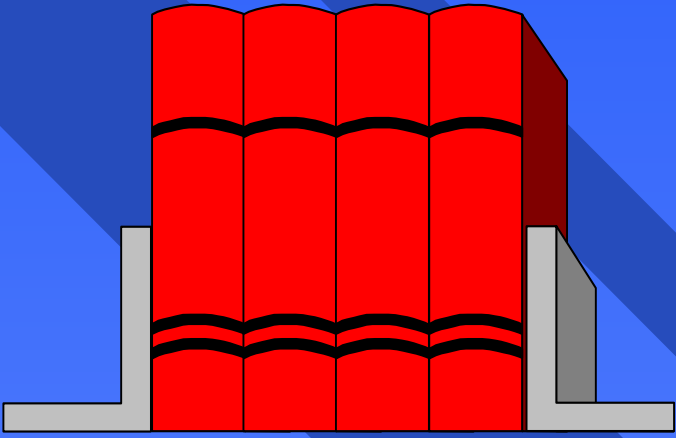
- Meubilair en kantoormaterieel
- Ander meubilair en materieel (didactisch, sanitair, enz.)
- Hardware
- Software
- Rollend materieel
- Vliegend materieel
- Varend materieel
- Exploitiemachines
- Exploitatie-installaties
- Exploitatie-uitrusting

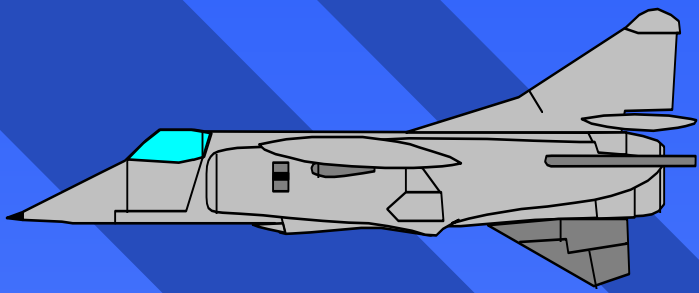
Waardering van de historische waarde

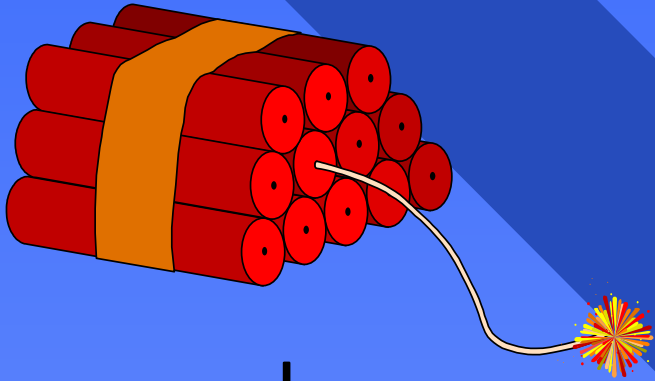
- Inzameling van de historische waarden per soort goederen en per aankoopjaar
- Afschrijving naargelang de soort goederen (tussen 4, 5, 10 of 16 jaar)
- Verlaten van de residuwaarde
- Geen enkele jaarlijkse herwaardering
- Jaarlijkse opvolging van goederen die er zijn bijgekomen of die zijn verdwenen

2. De roerende goederen die worden gewaardeerd tegen verkoopwaarde

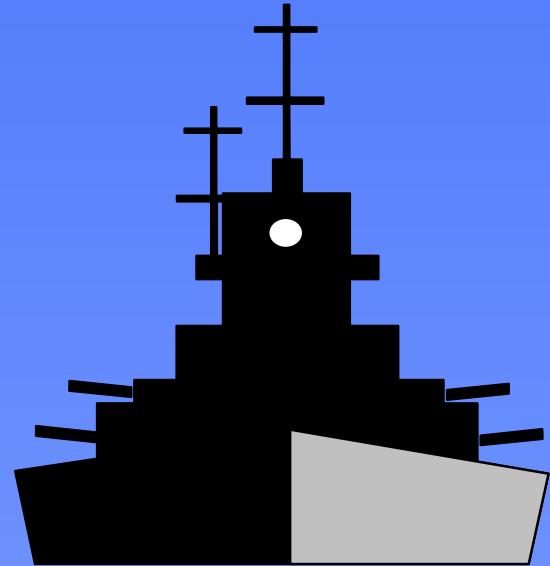
-
- Bibliotheken
 - Kunstwerken, kunstvoorwerpen en zeldzame instrumenten
 - Databanken (immateriële vaste activa)
 - Dieren en planten
 - Octrooien, licenties (immateriële vaste activa)
 - Voorraden voor bewerking
 - Goederen die nog niet in gebruik zijn genomen (andere dan de voorraden voor bewerking)
 - De buiten gebruik gestelde materiële roerende goederen

Vernietigingswapens

- Ze zijn te klasseren onder de intermediaire consumptiegoederen (worden geacht onmiddellijk bij hun ingebruikneming te zijn verbruikt)

BIJLAGE II

**EVOLUTIE VAN DE ONROERENDE MATERIELE ACTIVA VAN DE
FEDERALE STAAT**

EVOLUTIE VAN DE ONROERENDE MATERIELE ACTIVA VAN DE FEDERALE STAAT

I. Evolutie van het onroerend vermogen van de Federale Staat

Evolutie van de ouderdom van de gebouwen tussen eind 1992 en eind 1999

DIENSTEN VAN ALGEMEEN BESTUUR (zonder de DBA's, de AION's en de in het Buitenland gelegen diplomatieke goederen)	EIND 1992		EIND 1995		EIND 1999	
	Vloeropp in 1000 M ²	%	Vloeropp in 1000 M ²	%	Vloeropp in 1000 M ²	%
- Federale Overheid	15.206		13.296		12.847	
- vóór 1900	3.821	25,1	3.099	23,3	2.965	23,1
- > 1900 en > 38 jaar	5.003	32,9	4.617	34,7	5.112	39,8
- < 38 jaar	6.382	42,0	5.580	42,0	4.770	37,1
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest	140		147		161	
- vóór 1900	27	19,3	29	19,7	35	21,7
- > 1900 en > 38 jaar	35	25,0	65	44,2	26	16,1
- < 38 jaar	78	55,7	53	36,1	100	62,1
- Vlaamse Gemeenschap en Gewest	1.116		1.301		1.078	
- vóór 1900	202	18,1	176	13,5	201	18,6
- > 1900 en > 38 jaar	355	31,8	652	50,1	374	34,7
- < 38 jaar	559	50,1	473	36,4	503	46,7
- Waals Gewest	819		974		1.161	
- vóór 1900	204	24,9	214	22,0	255	22,0
- > 1900 en > 38 jaar	204	24,9	223	22,9	308	26,5
- < 38 jaar	411	50,2	537	55,1	598	51,5
- Franse Gemeenschap	4.559		2.541		2.484	
- vóór 1900	1.100	24,1	459	18,1	474	19,1
- > 1900 en > 38 jaar	1.181	25,9	848	33,4	1.066	42,9
- < 38 jaar	2.278	50,0	1.234	48,6	944	38,0
- Duitstalige Gemeenschap	103		29		37	
- vóór 1900	13	12,6	12	41,4	9	24,3
- > 1900 en > 38 jaar	43	41,7	6	20,7	8	21,6
- < 38 jaar	47	45,6	11	37,9	20	54,1
TOTAAL	21.943		18.288		17.768	
- vóór 1900	5.367	24,5	3.989	21,8	3.939	22,2
- > 1900 en > 38 jaar	6.821	31,1	6.411	35,1	6.894	38,8
- < 38 jaar	9.755	44,5	7.888	43,1	6.935	39,0

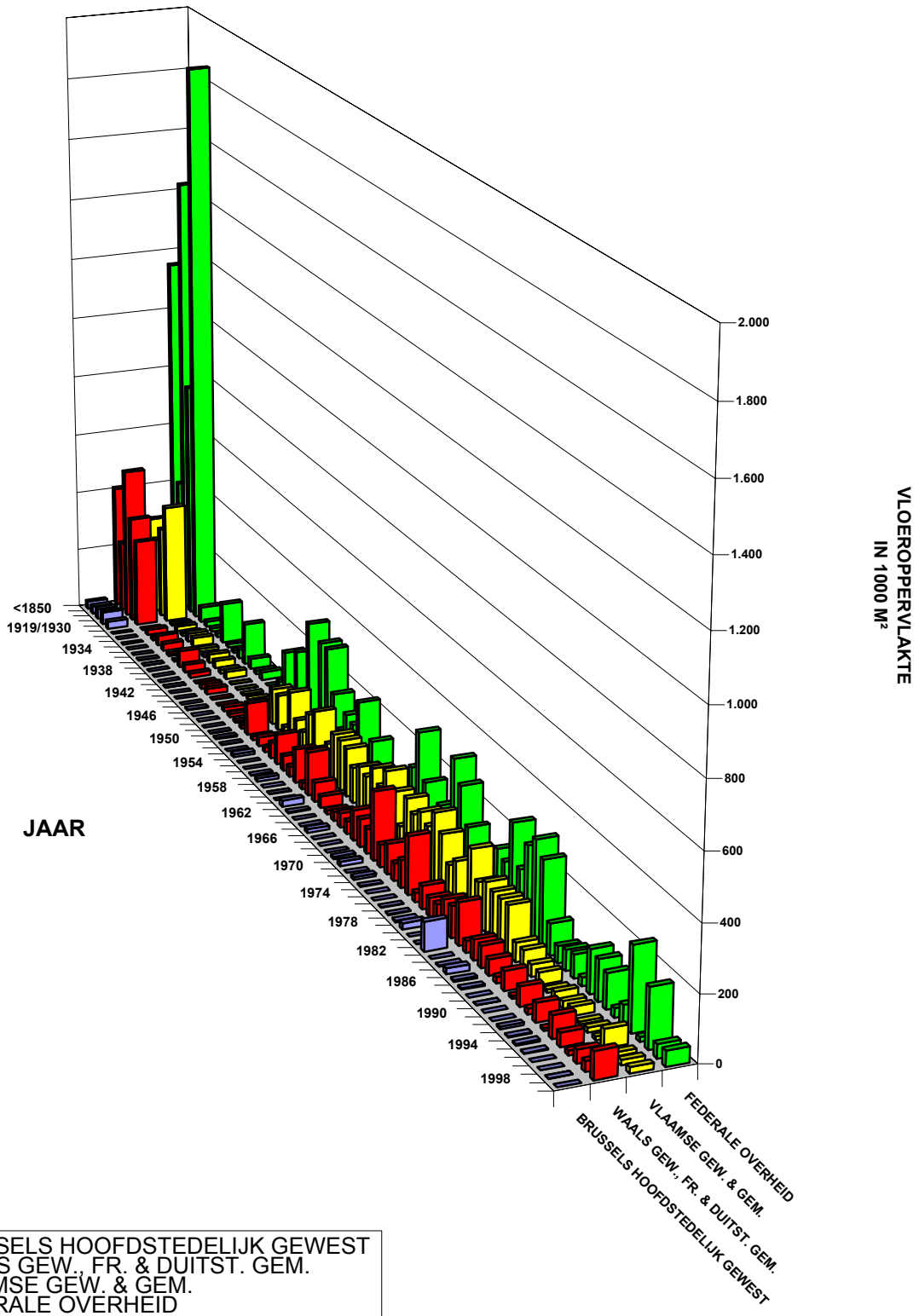
Deze tabel brengt belangrijke verschillen aan het licht tussen de evolutie van de diverse entiteiten van de Federale Staat van de ene periode tot de andere. Die evoluties kunnen verscheidene oorzaken hebben – oprichting van nieuwe gebouwen, verkoop van oudere gebouwen, overdrachten van de Federale Overheid naar de Gemeenschappen of de Gewesten of tussen Gemeenschappen en Gewesten onderling – en zijn dus niet altijd gemakkelijk te kwalificeren of uit te leggen.

We houden ons aan de Federale Overheid en trekken de aandacht op het feit dat juist hun patrimonium het oudste is (62,9% is méér dan 38 jaar oud) en het meest is verouderd tussen eind 1992 en eind 1999, aangezien het deel van het patrimonium dat jonger is dan 38 jaar gedaald is van 42% naar 37,1%. Die evolutie is ongetwijfeld grotendeels toe te schrijven aan de in het kader van de hervorming van de staatsstructuur verrichte overdrachten (cf. infra).

*
* *

De hier volgende grafiek geeft een meer gedetailleerde uitsplitsing van de ouderdom van de gebouwen van de verschillende entiteiten op 1.1.2000.

SPREIDING VAN DE GEBOUWEN VOLGENS OUDERDOM EN VOLGENS ENTITEIT VAN DE FEDERALE STAAT

Onderstaande tabel gaat dieper in op de jaar – op – jaar evolutie van de terreinen en gebouwen

EVOLUTIE VAN DE TERREINEN EN GEBOUWEN VAN DE FEDERALE STAAT (DAB's, ADBA's EN AIO's inbegrepen) VAN 1.1.96 TOT 1.1.2000																									
Entiteit	Aantal gekadastreerde Percelen					Perceelsoppervlakte in hectare							Vloeroppervlakte van de gebouwen in duizend M ²						Inventariswaarde in miljoenen franken						
	Toestand op 1 januari...					Toestand op 1 januari...							Toestand op 1 januari...												
	1996	1997	1998	1999	2000	1987	1993	1996	1997	1998	1999	2000	1993	1996	1997	1998	1999	2000	1987	1993	1996	1997	1998	1999	2000
Vlaamse Gemeenschap	42.412	46.667	47.760	49.711	50.494		48.734	50.702	61.657	64.278	66.202	67.139	7.182	7.069	7.252	7.203	7.188	6.998		152.131	210.482	215.272	238.570	288.823	287.024
Franse Gemeenschap	2.486	2.416	2.371	2.349	2.202		2.996	2.512	2.506	2.408	2.388	2.335	5.633	3.579	3.924	3.859	3.789	3.594		112.297	74.730	81.839	84.955	101.807	93.825
Duitse Gemeenschap	174	177	178	172	168		44	46	50	50	49	58	106	118	119	118	113	122		1.970	2.218	2.121	2.406	2.937	3.115
Waals Gewest	20.763	27.800	32.306	32.440	32.567		33.360	35.763	74.368	88.901	88.756	88.701	1.599	1.138	1.238	1.252	1.227	1.440		31.161	36.847	44.686	51.079	53.458	59.087
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2.191	1.107	1.536	1.591	1.639		3.092	3.346	3.278	3.446	3.468	3.476	164	214	214	329	392	422		21.254	32.493	26.665	47.150	55.534	56.416
Federale Overheid	56.428	42.916	36.059	40.154	39.653		105.912	105.305	49.934	33.648	41.363	40.800	16.155	14.245	13.844	13.872	14.202	13.740		376.841	359.696	323.872	347.695	445.679	427.642
TOTAAL	124.454	121.083	120.210	126.417	126.723	181.313	194.138	197.674	191.793	192.731	202.226	202.509	30.839	26.363	26.591	26.633	26.911	26.316	549.539	505.694	716.466	694.455	771.855	948.238	927.109

Vooreerst herinneren we eraan dat de Franse Gemeenschap eind 1993 1.538.528 m² vloeroppervlakte heeft overgedragen aan de SOCIÉTÉS PUBLIQUES D'ADMINISTRATION DES BÂTIMENTS SCOLAIRES PROVINCIALES (financiële deelnemingen van het Waals Gewest), met een inventariswaarde van 38.381 miljoen frank en dat er in 1999 een overdracht van 353.038 m² vloeroppervlakte (ondergebracht bij de financiële deelnames) heeft plaatsgehad van de Regie der Gebouwen (Federale Overheid) naar de naamloze vennootschap naar publiek recht NV/SOPIMA.

Daarbuiten noteren we nog vooral dat

- sinds 1.1.1996 (datum van de laatste inventaris), de Federale Overheid nog 16.000 kadastrale percelen heeft overgedragen met een oppervlakte van 65.000 ha. Hier gaat het hier hoofdzakelijk om terreinen en vooral bossen (regionalisering van het Ministerie van Landbouw); voor het overige blijven de vloeroppervlakten zo goed als stabiel.
- vanaf 1.1.1998, de overdrachten van de Federale Overheid naar de Gewesten en naar de Gemeenschappen praktisch gestopt zijn.
- de forse toename van de globale inventariswaarde tussen 1.1.1998 en 1.1.1999 nader verklaard wordt
 - . enerzijds door een herwaardering wegens stijging van de unitaire constructiewaarde, vastgesteld in medewerking van de Regie der Gebouwen en met de Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat;
 - . anderzijds door de sterke toename van de waarde van de bouwgronden, (ten belope van 72 miljard) tussen 1998 en 2000, vooral in Vlaanderen;
- een quasi-stabilisatie, tussen 1996 en 2000, van de vloeroppervlakten van de gebouwen, en dit voor bijna alle entiteiten.

II. BALANS OP 1.1.2000 VAN DE NAAR DE GEWESTEN EN DE GEMEENSCHAPPEN OVERGEDRAGEN MATERIELE VASTE ACTIVA

De hierna volgende tabel en grafieken geven de (voorlopig definitieve) balans van de vaste activa (terreinen, gebouwen, infrastructuurwerken) die van de Federale Overheid naar de Gewesten en Gemeenschappen zijn overgeheveld.

Er valt te noteren dat :

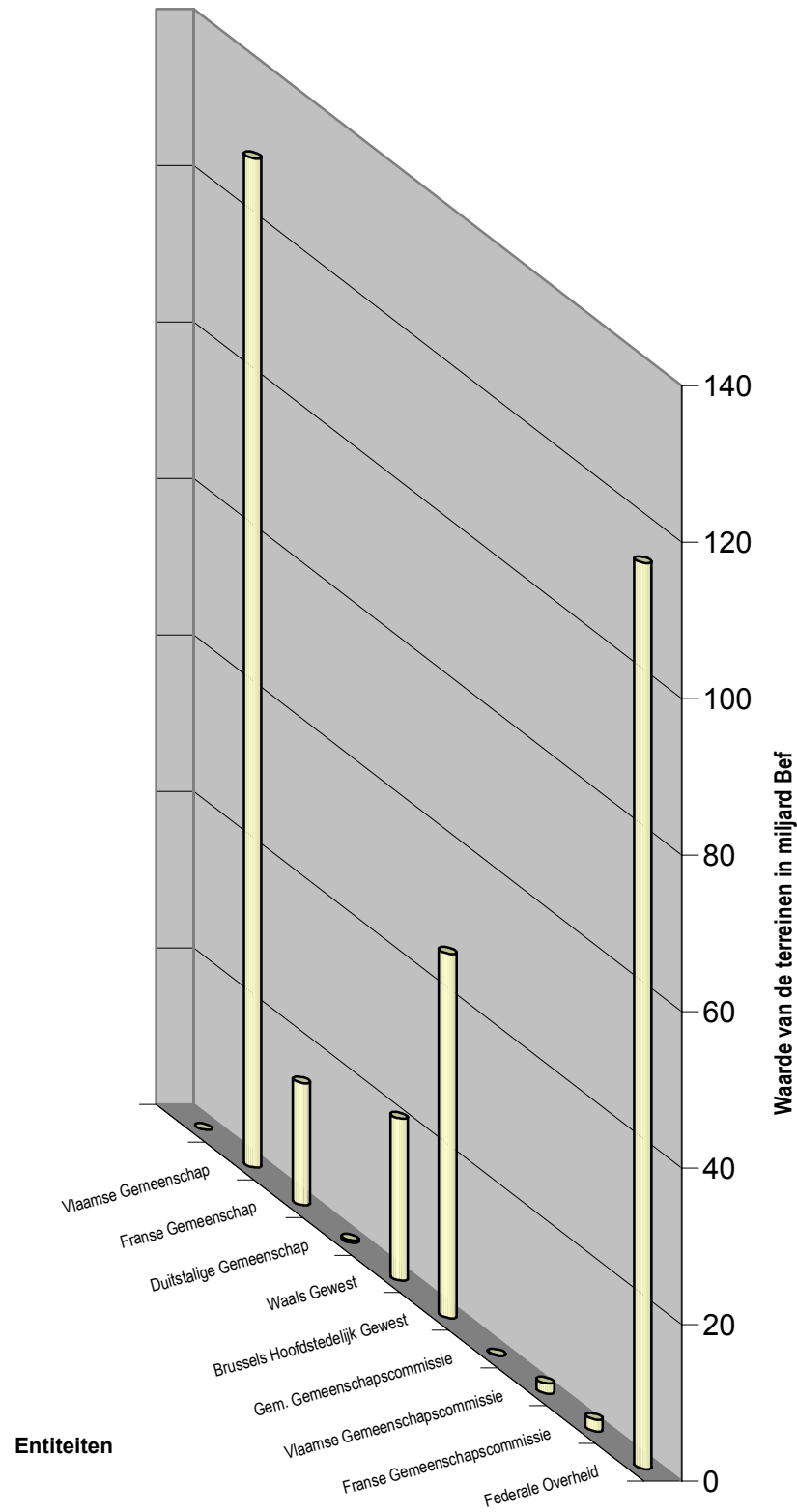
- bijna 82% van de totale activa naar de gefedereerde entiteiten zijn overgedragen
- waarvan . zo goed als alle infrastructuren
 - . 75% van de terreinen
 - . 49% van de gebouwen

Algemeen overzicht van de goederen die werden overgedragen aan de gefedereerde entiteiten (DAB's en AOI's inbegrepen, uitgezonderd de financiële participaties)

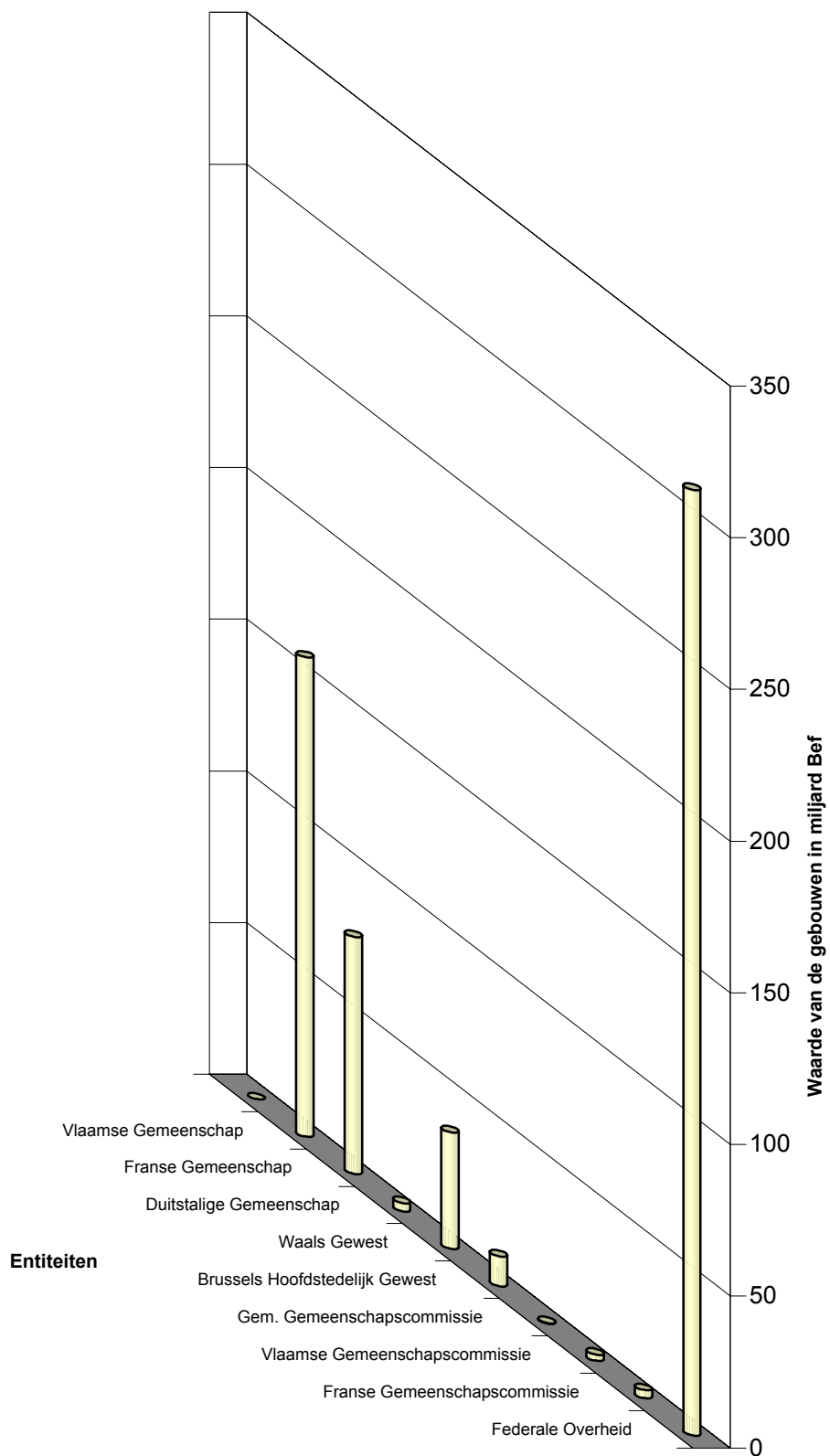
ENTITEITEN	TERREINEN			GEBOUWEN			INFRASTRUCTUUR- WERKEN	TOTAAL		
	Aantal onbebouwde -en niet bebouwde gekadastraerd percelen	Perceels-oppervlakte sub-totaal in hectare	Inventaris waarde op 1.1.2000 in miljard BEF	Aantal bebouwde gekadastraerde percelen	Vloer-oppervlakte in duizendtal M ²	Inventaris waarde op 1.1.2000 in miljard BEF	Inventariswaarde terug gebracht op 1.1.2000 in miljard BEF	Inventaris waarde in miljard BEF	Percentage in verhouding tot het algemeen totaal (l) in %	Percentage in verhouding tot het ondertotaal (g) van de overgebracht goederen naar de gemeenschappen en gewesten in %
a) Vlaamse gemeenschap (1)	50.494	67.138,9	129,0	4.506	6.997,6	158,0	735,1	1.022,1	41,39	50,54
b) Franse gemeenschap	2.202	2.335,2	15,6	1.250	3593,7	78,2	0,0	93,8	3,80	4,64
c) Duitstalige gemeenschap	168	58,5	0,3	123	121,8	2,8	0,0	3,1	0,13	0,15
d) Waalse gewest (2) (3)	32.567	88.701,2	20,7	2.328	1.440,1	38,4	603,9	663,0	26,85	32,78
e) Ondertotaal b+c+d	34.937	91.094,9	36,6	3.701	5.155,6	119,4	603,9	759,9	30,77	37,58
f) Brussels Hoofdstedelijk gewest (4) (5)	1.639	3.476,5	46,6	567	422,5	9,8	183,9	240,3	9,73	11,88
g) Ondertotaal a+b+c+d+f	87.070	161.710,3	212,2	8.774	12.575,7	287,2	1.522,9	2.022,3	81,90	100,00
h) Gem. gemeenschapscommissie	5	0,2	0,1	5	6,9	0,1	0,0	0,2	0,01	
i) Vlaamse gemeenschapscommissie	146	24,6	1,3	103	111,3	2,1	0,0	3,4	0,14	
j) Franse gemeenschapscommissie	52	22,3	1,5	38	120,5	2,7	0,0	4,2	0,17	
Pro memorie : blijft aan de										
k) Federale Overheid	39.653	40.800,2	115,8	9.560	13.837,3	311,8	11,7	439,3	17,79	
l) Algemeen totaal a+b+c+d+f+h+i+j+k	126.926	202.557,6	330,9	18.480	26.651,7	603,9	1.534,6	2.469,4	100,00	

- (1) De onroerende waarden die zijn begrepen in de financiële participaties, die dus niet in deze gegevens opgenomen zijn, bedragen tot 13 miljard aan gebouwen en tot 48,7 miljard aan terreinen, hetzij 61,7 miljard.
- (2) De onroerende waarden die zijn begrepen in de financiële participaties, die dus niet in deze gegevens opgenomen zijn, bedragen tot 36,7 miljard aan gebouwen en tot 10,9 miljard aan terreinen, hetzij 47,7 miljard.
- (3) De provinciale openbare vennootschappen van administratie van de schoolgebouwen zijn in deze gegevens niet opgenomen; ze vertegenwoordigen een waarde van 29,0 miljard in gebouwen en 3,90 miljard in terreinen voor, hetzij 32,9 miljard.
- (4) De openbare vennootschap van administratie van de Brusselse schoolgebouwen komt niet in aanmerking in deze gegevens; ze stelt een waarde van 3,1 miljard in gebouwen en 2,4 miljard in terreinen voor, hetzij 5,5 miljard.
- (5) De onroerende waarden die zijn begrepen in de financiële participaties, die dus niet in deze gegevens opgenomen zijn, bedragen tot 12,7 miljard aan gebouwen en tot 13,5 miljard aan terreinen, hetzij 26,2 miljard.

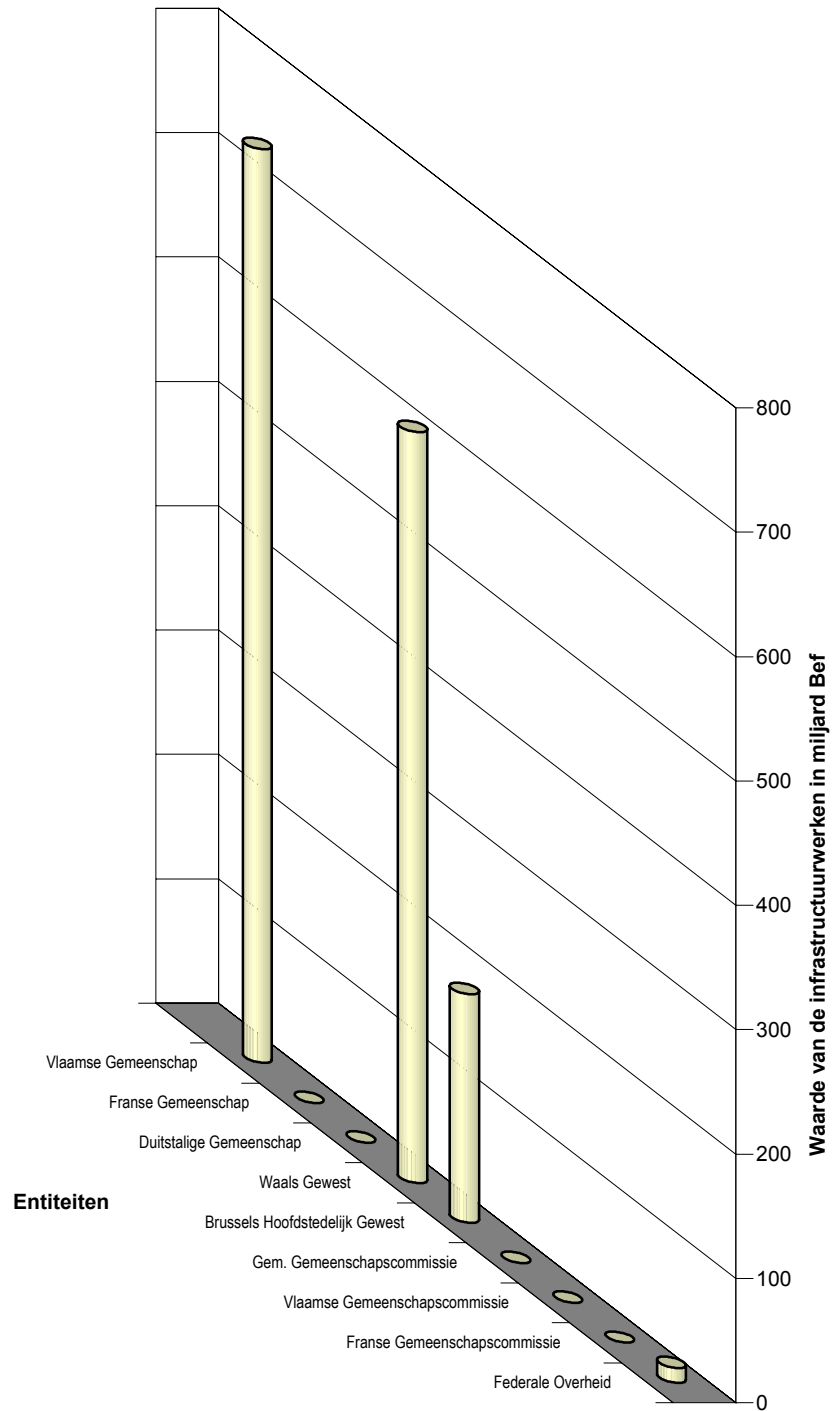
Respectievelijk aandeel van de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten in de terreinen

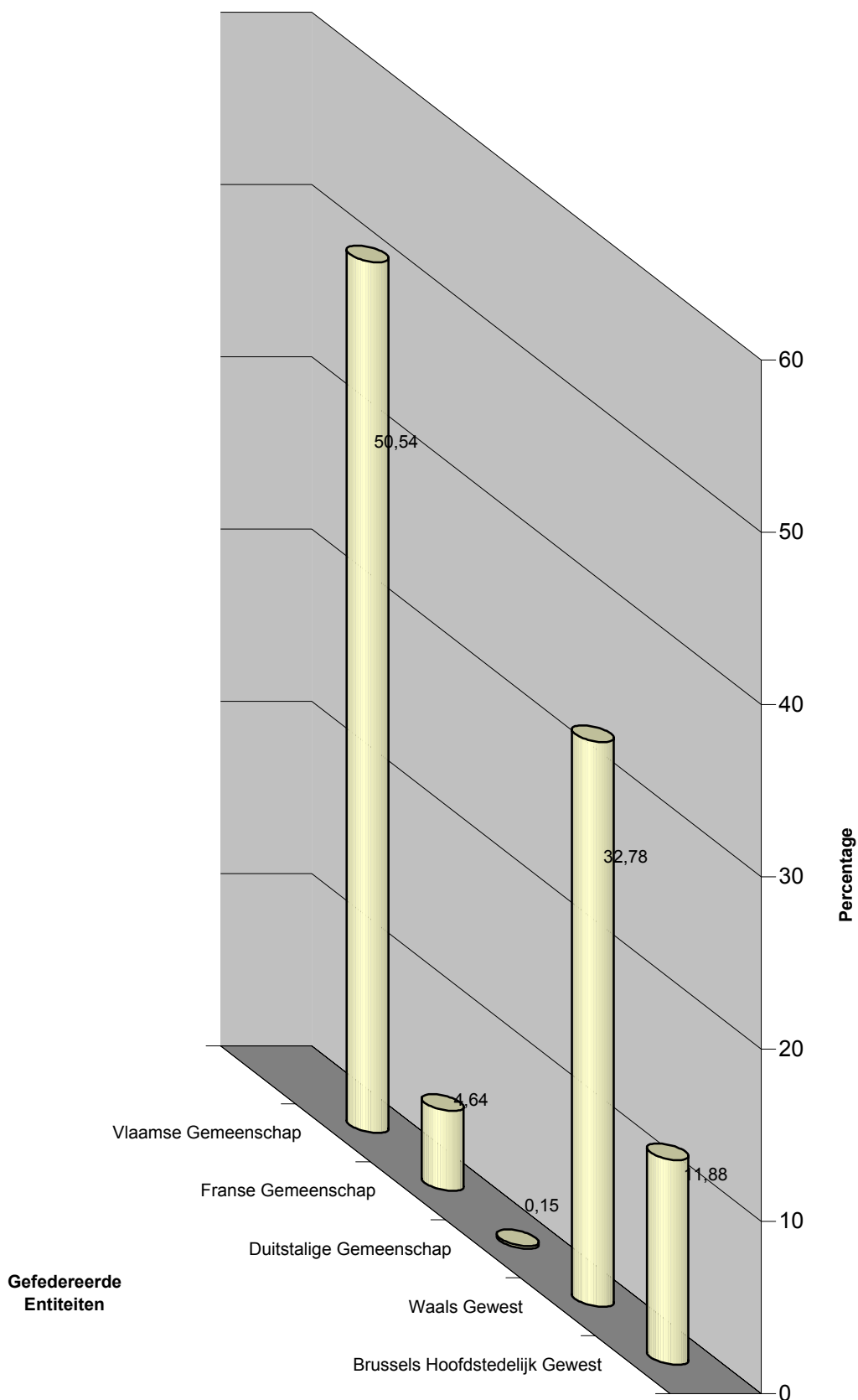
Respectievelijk aandeel van de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten in de gebouwen

Respectieve gedeelte in infrastructuurwerken van de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten

Percentsgewijze spreiding van de 81,90% goederen die werden overgedragen aan de Gemeenschappen en Gewesten

BIJLAGE III

DE TOEKOMSTIGE PENSIOENLASTEN : BUITEN BALANS ?

DE TOEKOMSTIGE PENSIOENLASTEN : BUITEN BALANS ?

Laten we eerst kort aan de voornaamste gegevens van het probleem herinneren, die al in de inventaris van einde 1995 aangehaald werden.

1. Het pensioenstelsel steunt op drie elkaar aanvullende pijlers.

De eerste pijler is het wettelijk pensioen, afkomstig uit de sociale zekerheid, dat in de meeste landen gefinancierd wordt door een repartitiestelsel, dat wil zeggen een inkomensoverdracht van de actieve personen naar de op rust gestelde.

De tweede pijler omvat de aanvullende pensioenen, die op het vlak van de ondernemingen of van de bedrijfstak worden georganiseerd.

De derde pijler bestaat uit de individuele pensioenvorming door middel van pensioensparen en levensverzekeringen.

De laatste twee pijlers steunen op een kapitalisatiestelsel : de storting van bijdragen maakt het mogelijk reserves op te bouwen voor de financiering van de toekomstige uitkeringen.

In 1998 waren de drie pijlers als volgt verdeeld in België :

	1 ^e pijler	2 ^e pijler	3 ^e pijler
bijdragen	768 miljard waarvan	148 miljard waarvan	182 miljard waarvan
(gestorte pensioenen)	- privé-sector 62% - openbare sector 28% - zelfstandigen 9%	groepsverzekering 74% pensioenfondsen 26%	levensverzekering 87% pensioensparen 13%

2. De toekomstige pensioenuitgaven, en meer in het bijzonder de met de demografische vergrijzing samengaande groei daarvan, zijn al jaren het voorwerp van studies. Aansluitend bij die studies bevestigen sommige specialisten dat die lasten in zekere zin kunnen gelijkgesteld worden met een staatsschuld ten opzichte van de individuen die bijdragen hebben gestort.

Op het politiek vlak heeft dat probleem natuurlijk heel wat implicaties. We kunnen als voorbeeld aanhalen dat een in oktober 1996 gepubliceerd verslag van de “Social Security committee” van het Britse Parlement staande hield dat die “occulte” schuld in rekening moest gebracht worden, enerzijds om te bepalen welke landen deel konden uitmaken van de Monetaire Unie en anderzijds voor het latere toezicht op de openbare schuld en de begrotingstekorten van de Lidstaten (1).

Een nieuwe poging in die zin vinden we in een in “Foreign Affairs” (maart – april 2000) gepubliceerd artikel van FERGUSON en KOTLIKOFF, waarin ze pleiten voor een intergeneratiebegrotingsevenwicht dat in de plaats zou komen van de begrotingscriteria van het “Stabiliteits- en Groeipact”. Dit nieuwe criterium zou moeten garanderen dat de toekomstige generaties netto niet méér belastingen betalen (belastingen minus ontvangen transfers) dan de huidige generatie (2).

In een recente studie van de KBC vindt men een gelijkaardige bezorgdheid. “Hoewel zowat alle EMU-lidstaten in de komende decennia met een veroudering van hun bevolking zullen worden geconfronteerd, bevat het Stabiliteitspact geen expliciete verwijzing naar de toekomstige budgettaire gevolgen van de vergrijzing. Er valt dan ook veel voor te zeggen om de kosten van de vergrijzing in een Europese begrotingsnorm te expliciteren, bijvoorbeeld door aan de EMU-lidstaten een limiet inzake overheidsschuld op te leggen die ook de in hun wettelijke pensioenstelsels vervatte impliciete schuld in rekening brengt. Een dergelijke norm zou meteen duidelijk maken dat de houdbaarheid van de toestand van de publieke financiën niet alleen wordt bepaald door de afbouw van de zichtbare overheidsschuld maar ook door ingrepen die de pensioenverbintenissen van de overheid op lange termijn helpen beheersen” (3).

De recente werkzaamheden van het Comité voor de economische politiek van de EU volgen eveneens hetzelfde denkpatroon. Dat probleem stond trouwens op de agenda van de topontmoeting van de staatshoofden van de EU in Stockholm. De Europese Commissie vraagt de Lidstaten bij de opstelling van hun stabiliteitsprogramma voldoende aandacht te schenken aan de “houdbaarheid” van de overheidsfinanciën op lange termijn.

3. Sommigen aarzelen niet nog om een stap verder te gaan en verdedigen het idee dat de toekomstige pensioenlast zou moeten ingeschreven worden op het passief van de Staatsbalans.

1) “De geconsolideerde balans van de Federale Staat per eind 1995”, Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat, p. 91.

2) We duiden terloops aan dat volgens deze auteurs dit criterium in België minder ongunstig zou uitvallen dan in andere landen zoals Nederland, Frankrijk, Duitsland en Italië.

3) « Het Zilverfonds. Onvolledig antwoord van het pensioenprobleem ». Economische Financiële Berichten van de KBC, jaargang 55, nr.9, 27 oktober 2000, blz. 8.

Wat de Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat daarvan denkt is duidelijk en blijft onveranderd. In België is de financiering van de wettelijke pensioenen gesteund op het repartitiestelsel. Of het nu de rust- en overlevingspensioenen van de ambtenaren betreft, de pensioenen van de bezoldigde werknemers of die van de zelfstandigen, de financiering ervan berust in hoofdzaak op de fiscale en parafiscale inkomsten van het jaar. Enige uitzondering : de inbreng van de oude kapitalisatiestelsels, die evenwel in het ongereede raken.

Welnu, het repartitiestelsel creëert geen persoonlijk recht op vastgestelde en onveranderlijke bedragen. Integendeel, die rechten kunnen worden gewijzigd in functie van de financiële mogelijkheden van de Overheid. Dit is trouwens reeds gebeurd; de huidige beperkingen inzake pensioencumulaties betuigen daar trouwens van. Gelet op het feit dat ze in de boekhoudkundige zin van het woord dus geen “vastgestelde rechten” uitmaken, dienen ze niet te worden opgenomen in het Passief van de staatsbalans. Dat zou anders zijn geweest indien men had gekozen voor een kapitalisatiesysteem. In dat geval hadden de pensioenrechten moeten voorkomen op het Passief en de ermee overeenstemmende fondsen op het Actief.

Het Europees Systeem van Rekeningen heeft in zijn nieuwe versie (ESR 1995) deze zienswijze bevestigd. Enkel de eventuele wiskundige reserves vormen een passiva-element en dat rekenstelsel voorziet geen aanleg van voorzieningen voor toekomstige lasten. Hetzelfde standpunt werd ingenomen door de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit voor de pensioenen van de ambtenaren en hun rechthebbenden (1).

Vanuit een strikt orthodox boekhoudkundig oogpunt is de zaak dus gesloten.

Betekent dit dat de pensioenen van de ambtenaren dan buiten balans op een orderrekening moeten geboekt worden? De Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit heeft zich terzake nog niet uitgesproken.

4. Hoe dan ook dient men zich zorgen te maken over de steeds zwaarder wordende last van de pensioenen, niet alleen in het kader van de financieel-economische vooruitzichten op korte en middellange termijn maar ook in het strikt budgettair kader. Die bezorgdheid is trouwens terug te vinden in² de respectievelijk door het IMF uiteengezette en door de OESO voorbereide “Code on Good Practices on Fiscal Transparency” en “OECD Best Practices for Budget Transparency” (2).

1) “De geconsolideerde balans van de federale Staat eind 1995”, op.cit., blz. 92.

2) Voor meer details over die evolutie kan men zich onder meer wenden tot : OCDE, “Surveillance of public expenditure : A framework for EDRC Country Reviews” Working party n°1, ECO/CPE/WP1 (2000) 15.

Grond van het probleem en onderwerp van alle controversen is de “abnormale” stijging van de totale pensioenlasten tussen nu en de jaren 2031 en 2050 ten overstaan van de gemiddelde stijging van 9% van het BBP de laatste twintig jaar (1).

Wat zou de orde van grootte kunnen zijn van die stijging ?

4.1. De schattingen hieromtrent zijn natuurlijk afhankelijk van de uitgangspunten.

Die zijn gebonden aan :

- het demografisch scenario (vruchtbaarheid, levensverwachting, migraties);
- het socio-demografisch scenario (activiteitsgraad, gedrag inzake pensioen (brugpensioen inbegrepen), hervormingen inzake pensioengerechtigde leeftijd, voorwaarden tot recht op rustpensioen);
- het macro-economisch scenario (productiviteit, lonen, tewerkstelling, minimale werkloosheidsgraad, intrestvoet);
- het sociaal beleidsscenario (welvaartsaanpassing en evolutie van de loongrenzen).

Elk van die scenario's geeft een verschillend afhankelijkheidscoëfficiënt :

- <u>demografische</u> afhankelijkheidscoëfficiënt :	60-plussers

20 tot 59-jarigen |
| - <u>socio-demografische</u> afhankelijkheidscoëfficiënt : | gepensioneerden

actieven |
| - <u>socio-economische</u> afhankelijkheidscoëfficiënt : | gepensioneerden

werkgelegenheid |
| - <u>financiële</u> afhankelijkheidscoëfficiënt : | pensioenmassa

loonmassa |

1) Hier dient genoteerd dat de stijging van de pensioenuitgaven tussen 1970 en 1981 van 5,6% van het BBP tot 9,1% vooral toe te schrijven is aan de uitbreiding van de rechten en aan de welvaartsaanpassingen in het stelsel van de werknemers. Die progressie werd sindsdien afgeremd door diverse maatregelen zoals het opschorten van de welvaartsaanpassingen, het instellen van de loongrens, de “indexsprongen” en de veralgemeende loonmatiging. Die evolutie onderstreept het belang van andere dan demografische determinanten.

Alleen laatstgenoemde coëfficiënt is werkelijk significant voor de berekening van de toekomstige pensioenlasten.

- 4.2. Het Federaal Planbureau heeft onlangs, als nationale bijdrage tot de internationale oefening om de toekomstige budgettaire last van de pensioenen in de Lid-Staten van de EU enerzijds en in de OESO anderzijds te evalueren, een stel projecties tot stand gebracht. Dank zij de homogeniteit van de uitgangshypothesen zijn de vooruitzichten inzake de budgettaire kost van de vergrijzing voor het eerst vergelijkbaar van het ene land tot het andere, terwijl er rekening is gehouden met de nationale institutionele eigenheden.

In de diverse in aanmerking genomen alternatieven zou de verhoging van de pensioenlast in België ongeveer 3% van het BBP bedragen (1) in 2030 en in 2050. Alleen een onrealistische verhoging van de activiteitsgraad zou dat cijfer gevoelig kunnen doen dalen.

- 4.3. De budgettaire kost van de vergrijzing wordt in België in feite “afgeschreven” door diverse elementen die worden samengevat door onderstaande coëfficiënten.

		2000	2030	2050	2050/2000
<u>demografische</u> afhankelijkheidscoëfficiënt	(60-plussers) ----- 20 tot 59-jarigen	40	63	69	+71%
<u>socio-demografische</u> afhankelijkheidscoëfficiënt	gepensioneerden ----- actieven	47	70	81	+70%
<u>socio-economische</u> afhankelijkheidscoëfficiënt	gepensioneerden ----- werkgelegenheid	54	78	87	+60%
<u>financiële</u> afhankelijkheidscoëfficiënt	pensioenmassa ----- loonmassa	16	21	21	+30%

Zoals men kan zien, stijgt de coëfficiënt gepensioneerden / tewerkgestelden minder snel dan de twee voorgaande, rekening houdend onder meer met de verhoogde activiteitsgraad van de vrouwen en met de toenemende activiteitsgraad van de 50-plussers.

1) Er dient terloops genoteerd dat ze voor de meeste EU-landen tussen 3% en 5% zou bedragen en dat ze in België lager zou zijn dan in Duitsland, Frankrijk en Nederland (de drie gebruikelijke referentielanden), tenminste volgens genoemde transversale studies.

De verhouding pensioenmassa / loonmassa zou gunstig beïnvloed worden door bepaalde eigenheden van de algemene regeling van de werknemerspensioenen :

- de proportionele vermindering van het gezinspensioen ingevolge de toenemende arbeidsparticipatie van de vrouw. Ongeacht de afgeleide effecten van de verhoging van de globale activiteitsgraad op de economische activiteit, is voor het pensioenstelsel de kost van twee gecumuleerde pensioenen à 60% die elk gefinancierd zijn door een bijdrage, lager dan een pensioen à 75% dat gefinancierd is door een enkele bijdrage.

- het spel van de loonplafonds en de “gedeeltelijke” welvaartsaanpassing.

- de vergrijzing van de gepensioneerde bevolking
Dit kan bij een eerste lezing paradoxaal lijken maar wordt vanzelfsprekend vanaf het ogenblik dat een realistisch scenario van vergrijzing binnen de vergrijzing gecombineerd wordt met een scenario van gedeeltelijke welvaartsaanpassing. In die hypothese groeit immers het aantal van de “minst dure” pensioenen ten opzichte van het totale aantal pensioenen en vermindert dus de totale pensioenlast in dezelfde mate.

Globaal zou het “vervangingsratio” (verhouding gemiddeld pensioen / gemiddeld loon) dus normaliter moeten dalen (1).

We willen nog eens beklemtonen dat deze resultaten sterk afhankelijk zijn van de in aanmerking genomen hypothesen, vooral inzake tewerkstelling, productiviteit en sociaal beleid.

Dat is de reden waarom een binnen de Hoge Raad van Financiën opgerichte Studiecommissie van de vergrijzing jaarlijks een verslag zal opstellen dat de budgettaire en sociale gevolgen van de vergrijzing zal updaten.

4.4. Hoe de financiering verzekeren van die verzwaren met 3% van het BBP van de globale pensioenlast tegen de jaren 2030 en 2050 ?

Eerst dient er genoteerd dat de pensioenlasten moeten gezien worden in het geheel van de sociale zekerheid. Op dat niveau moeten dan aan de verhoogde pensioenuitgaven de verhoogde uitgaven voor de gezondheidszorg toegevoegd worden. Anderzijds zal die dubbele verhoging dank zij het globaal beheer van de sociale zekerheid gedeeltelijk gecompenseerd worden door de verlaging van de werkloosheidsvergoedingen en de kinderbijslag. Toch zullen de uitgaven van de sociale zekerheid globaal met 3 à 4% van het BBP stijgen.

1) Voor meer details over de werkzaamheden van het Federaal Planbureau , cf. “Verslag over het wetsontwerp tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds” Kamer der Volksvertegenwoordigers Doc. 50 1269/003 van 4 juli 2001, blz. 11 tot 22.

Rekening houdend met de reeds ingezette dynamiek van lastenverlaging en met de aangekondigde begrotingsstrategie, zou de verlaging van de interestlasten globaal hoger moeten liggen dan de budgettaire kost van de vergrijzing. Toch valt de timing van die verlaging van de interestlasten relatief slecht samen met de evolutie van de budgettaire kost van de vergrijzing, aangezien de verlaging van de interestlasten het sterkst zal zijn tussen 2000 en 2010, dus vóór de schok van de vergrijzing.

De manier waarop de manoeuvreerruimte zal toegewezen worden in de periode 2000-2010 zal dus cruciaal zijn. Die marge kan immers niet volledig door recurrente structurele maatregelen (zoals de belastinghervorming) worden geabsorbeerd, op gevaar af dat sommige van die maatregelen moeten afblazen worden.

Dat is de achtergrond waartegen het “Zilverfonds” moet geschetst worden, waarin de nodige middelen zullen ingebracht worden om de bijkomende uitgaven van de diverse wettelijke pensioenstelsels te dekken tussen 2010 en 2030.

Hier gedetailleerd de werking van het fonds uitleggen heeft geen zin. Toch dringen twee belangrijke opmerkingen zich op.

De eerste brengt ons in zekere mate terug op ons vertrekpunt. In zoverre de reserves van het Zilverfonds moeten belegd worden in Belgische overheidseffecten of –fondsen als de verhouding overheidsschuld/BBP hoger is dan 100% en in activa die in EMU-termen in mindering mogen gebracht worden van de bruto-overheidsschuld als die verhouding lager ligt dan 100%, zal de overheidsbalans daardoor worden beïnvloed : het netto passief zal immers met hetzelfde bedrag worden verminderd.

Laatste opmerking. Het blijft een repartitiestelsel. Het enige verschil is dat de werknemers- en werkgeversbijdragen in de eerste pijler uitsluitend worden geïnd op inkomen uit arbeid, terwijl de stortingen ten gunste van het Fonds zullen geput worden in begrotingsoverschotten, overschotten van de sociale zekerheid, niet-fiscale ontvangsten en de opbrengst van beleggingen. Het gaat in feite om een nieuwe etappe in de fiscalisering van de sociale zekerheid. Maar dat is een ander verhaal...!

BIJLAGE IV

TOESTAND VAN DE GEWAARBORGDE SCHULD OP 31.12.1999

TOESTAND VAN DE GEWAARBORGDE SCHULD OP 31.12.1999

I. SAMENVATTENDE STAAT VAN DE GEWAARBORGDE LENINGEN IN FRANKEN EN IN EURO

	Bedrag in BEF	Bedrag in EUR
Totalen	581.357.988.935	14.411.488.103,22

II. SAMENVATTENDE STAAT VAN DE IN VOORMALIGE EUROZONE-VALUTA UITGEDRUKTE GEWAARBORGDE LENINGEN

	Totalen	Bedrag in BEF	Bedrag in EUR
Totaal NLG	228.000.000	4.173.642.267	103.461.889,27
Totaal DEM	3.117.000.000	64.289.569.288	1.593.696.793,69
Totaal FRF	1.130.898.797	6.954.776.667	172.404.410,20
Totaal XEU	24.500.000	988.327.550	24.500.000,00
Totaal LUF	50.000.000.000	50.000.000.000	1.239.467.623,87
Totalen		126.406.315.772	3.133.530.717,02

III. SAMENVATTENDE STAAT VAN DE IN VOORMALIGE VREEMDE-VALUTA UITGEDRUKTE GEWAARBORGDE LENINGEN

	Totalen	Bedrag in BEF	Bedrag in EUR
Totaal CHF	319.340.000	8.025.757.689	198.953.336,24
Totaal USD	533.325.500	21.415.784.728	530.883.436,19
Totaal JPY	35.473.089.668	13.929.532.657	345.304.094,89
Totalen		43.371.075.074	1.075.140.867,32

Door de Staat gewaarborgde leningen	Bedrag in BEF	Bedrag in EUR
Totalen	751.135.379.781	18.620.159.687,57

Bron : Thesaurie